

KUR'AN-I SIRR-I İLÂHÎ

1. CİLT

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

İstanbul

1432/2011

KUR'AN-I SIRR-I İLÂHÎ

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

Editör: Şafak TUNÇ **Redakte/Tashih:** Hızır ERCAN

Baskı Tarihi: 1432 / 2011

İLETİŞİM

http://huvallahu.com

ellhuve@mynet.com
ellhuve@hotmail.com

Basım Yeri: Seçil Ofset Matbaacılık
ve Ambalaj Sanayi Ltd. Şti.

ISBN

978-605-87618-1-0 (tk)

978-605-87618-2-7 (1.c)

İ Ç İ N D E K İ L E R

DİBÂCE.....	1-17
FÂTİHA.....	19-25
BAKARA.....	26-46
ÂLİ- İMRÂN.....	47-56
NİSÂ.....	57-60
MÂİDE.....	61-64
EN'ÂM.....	65-88
A'RÂF.....	89-100
ENFÂL.....	101-104
TEVBE.....	105-113
YÛNUS.....	114-124
HÛD.....	125-144
YÛSUF.....	145-148
RA'D.....	149-160
HİCR.....	161-165
NAHL.....	166-178
İSRÂ.....	179-191
KEHF.....	192-204
MERYEM.....	205-209
TÂHÂ.....	210-214
ENBİYÂ.....	215-230
HACC.....	231-242
MU'MİNÛN.....	243-254
NÛR.....	255-262
FURKÂN.....	263-274
ŞUARÂ.....	275-290

**"Bel hüve âyâtun beyyinâtun fî sudûril-
lezîne ûtûl ilm, ve mâ yechadu bi âyâtinâ
ilhez zâlimûn"**

**"(Hiç şüphesiz) HÜVE, kendilerine ilim
verilenlerin gönüllerinde (sudurlarında)
apaçık olan ayetlerdir. Bizim âyetlerimizi
ancak zalimler inkâr eder"**

(Ankebût 49)

**Bu kitabın daha önce yazmış olduğumuz "*El Hüve*" kitabı
ile birlikte mütalaa edilmesi terakkiye vesile olacaktır.**

D İ B Â C E

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Ve andolsun HU'yu, onların arasında öğüt alıp düşünsünler diye (çeşitli üsluplarla tekrar tekrar) açıkladık. Ama insanların çoğu kâfir olarak direndiler."

(F u r k a n 5 0)

Allah'ımız insanlara kulluklarının idrakine varabilmeleri için yol göstermiştir. Kur'an'ı inzal buyurmakla kendisine yakınlığın nasıl olacağını lütfetmiştir. Ancak Kur'an nizamı ile Allah'a yakınlık bulunabilir.

Kur'an-ı Kerim ahir zaman peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v) tarafından halka intikal ettirilmiş olduğuna göre O'ndaki "***Rahmeten lil Âlemin***" hususiyyetini taşıyor demektir. Ve kıyamete kadar da O'nunla Allah'ın rahmeti devam edecek demektir.

Kur'an-ı Kerîm'in günümüze kadar yapılmış muhtelif tefsirleri vardır. Kur'an-ı Kerîm dünya ve ahiret yaşamı ile ilgili pek çok bilgileri ihtiva etmektedir. Her gönül kendisinde Kur'an'ın açıldığı nispette, idrak ve anlayışına göre Kur'an tefsiri yapmıştır.

Bütün tefsirlerde elbette Hz. Muhammed (s.a.v) esas alınarak yorumlar yapılmıştır. Ancak Hz. Muhammed'in (s.a.v) hakikatini, yani Deryayı Nuru Muhammed'i esas alan tefsirlere rastlanmamıştır.

Bugüne kadar yapılan tefsirlerde Hz.Muhammed'in (s.a.v) nübüvveti anlatılmıştır. Ancak O'ndaki velâyeti *-ki Hatmül Velâyet'tir-* anlatan bir tefsir çalışmasına rastlamadık. Bu çalışmamızda Peygamberimizdeki velâyet hususiyetini, yani **Hüve** hususiyetini esas aldık.

Kur'an ayetlerinin namütenahi anlamları olduğu muhakkaktır. Bütün manaları yazmak iddiası elbette mümkün değildir. Biz sadece velâyet ile ilgili olan ayetler üzerinde durduk. Velâyetin Hüve'den görüldüğünü işaret eden ayetleri ön plana çıkardık.

Kur'an'da geçen her kelimenin namütenahi manaları olmasına rağmen, insanlar yalnızca bir veya birkaç mana vererek tefsir ve anlatım yapmışlardır. Nitekim insan münasebetleri, evlenme-boşanma, ticaret, miras, helal-haram, ibadetler gibi yaşamla ilgili pek çok konuları din âlimleri kendi anlayışlarına göre her zaman içinde açıklayıp bildirmişlerdir. Bu kitapta açılan konular ise; velâyet ile ilgili olarak üzerinde durulmamış, Allah'ın zâtîyetini işaret eden ve hususiyet-i ilâhîyesini ifade eden hususlardır.

"**Kur'an-ı Sırrı İlâhî**" çalışması manevi bir işaret üzerine başlamıştır. Lâkin Kur'an üzerinde çalışmak hiç de kolay değildir. Bu çalışma için kalbimde, "**Kur'an-ı Sırr-ı İlâhî**" ilhamı zuhur etti. Rabbim bu çalışmanın ne şekilde olması gerektiğini yine ilham olarak lütfettiler.

Kur'an-ı Kerim öyle şümulü ki onun tam bir meâl metnini yazmak da mümkün değildir. Bu çalışmada Türkçe meâl yazmak iddiasında değiliz. Burada '**Kur'an-ı Sırr-ı İlâhî**'yi yazmayı murat ettik. Onun için Kur'an âyetlerinin Türkçe ifadeleri meâl metni olarak algılanmalıdır.

Hiç şüpheşiz ki Kur'an âlemlere inzal olmuştur. Her insanın makamı icabı ondan ilham olarak alacağı pek çok bilgiler vardır. Biz, Kur'an'da "**velâyeti**" ilham eden ayetler üzerinde bir çalışma yaptık. "**Zamanın İmamı**"na olan imanı ve "**Hatmül Velâyet**" sırrını esas aldık. Mevcut tefsirlerde "**sıfatı tatbikat konuları**" işlenmiştir. Bu çalışmada Allah'ın zatiyyeti konusu esas alınmıştır.

Din âlimleri Kur'an'ı Kerim'i ve Hadis-i Şerif'leri kendi mezhep ve itikatlarına göre tefsir ve te'vil etmekte, velâyetin ilhamlarını da reddetmektedirler. O zaman Allah'ın arzularını ve ilmini tahdid gibi bir düşünce ortaya çıkmaktadır ki bu, Allah'ın ilahi rahmetini idrak edememek olsa gerekir.

Velâyet ise Kur'an'ın ve Hadis'lerin Hüve ile açılmış olduğu ilâhî hakikatlerini anlatmaktadır. Zahir din âlimleri velâyet tatbikatını inkâr edecek olurlarsa asırlardır var olan dergâhlardaki ve tarikatlerdeki manevi yetişmeleri de inkâr etmiş olurlar.

Din âlimleri ve müfessirler Allah'ı tenzih etmek ister. Tenzih için selbî ve subutî deliller icat etmişlerdir. Hâlbuki Allah Kur'an'da Hüve ile tenzih edilmesini arzu buyurmuştur. Hüve, ilâhî kudreti tenzih işaretidir.

Allah'ı tarif için Onun dışında bir kuvvetin olması lazımdır ki Allah'ın nasıl olduğunun delillerini söylesin. Hâlbuki Peygamberimiz; **"Ya Maruf! Seni hakkıyla tanıyıp bilemedik, ben Seni övemem, Sen kendini övdüğün gibisin,"** buyurarak bu konuda insanın aciz olduğunu işaret buyurmuştur.

Hiçbir peygamber ve veli Allah için selbî, subutî ve benzer deliller icat etmemiştir. Kur'an'ı Sırr-ı İlâhî kitabımız ancak açıkladığımız bu temel fikirler esas alarak okunursa insana feyz verir. Bu kitabın esası **"Lâ Mevcude İlla Hu"**dur.

Maneviyat Allah'ı en ileri noktada idrak etmiştir. Bunun ötesinde bir şey aramamak lazımdır. Bu konuda Hz. Mevlana'nın; **"Ben yaşadıkça Kur'an'ın bendesi-**

**yim. Ben, Hz. Muhammed Mustafa'nın yolunun to-
zuyum; biri benden bundan başkasını naklederse,
ondan da şikâyetçiyim, o sözden de..."** sözünü zik-
rederiz.

Allah'ı hiçbir şeyle karşılaştırmadan tenzih etmek
lazımdır. İlahi kudret Hüve "**Allah**" ismini kullara rahmet
olarak lütfediyor. Allah ismi ile kullarını affeder, günahla-
rına karşılık onlara mühlet verir. Kur'an ve Hadis'lerde
"**Allah ismine tövbe ediniz**" buyrulmuştur. Çün-
kü Allah ismi hata ve günahları için kullara mühlet verir.
Eğer itiraz Hüve'ye karşı yapılmış olsaydı, geçmiş kavim-
lerde olduğu gibi itiraz edenlerin helâki söz konusu olur-
du.

Velâyetin sözleri karşısında zahir din alimleri sanki
kendilerini reddedilmiş gibi hissediyorlar. Hâlbuki red
yok, doğrultma vardır. Velâyet eksik veya yanlış anlama-
ları doğrultmak için vazifelendirilmiştir. Din bilginlerinin
esas vazifesi daha doğru ve ileri bilgiyi kabul ederek hal-
ka intikal ettirmeleridir. Dini halka intikal ettirmekle vazi-
feli olanlar; herkes cehenneme atılacak şeklinde dini an-
latırlarsa, bu durumda insanları Allah'ın rahmeti hakkın-
da şüpheye düşürürler.

Velayet makamından eser verenler Allah'tan aldık-
ları ilham ve beyanlara göre yazarlar ki maneviyatta bu-

na "**vücut kitabı**" denir. Bir misal olarak; "**Risalet-i Gausiyye**" Hz.Abdülkadir Geylani'nin vücut kitabıdır; "**Mesnevi**" Hz.Mevlana'nın vücut kitabıdır.

"İkra Kitabek / Kitabını oku" buyrulması bir anlamda vücut kitabının okunmasıdır.

Hz.Aişe validemizden rivayet edilen bir haberde "**Peygamberin ahlâkı Kur'an'dı**" buyrulmuştur. Bu, şu anlama gelir ki; Kur'an-ı Kerîm Peygamberimizden zuhur eden ilâhî beyanlardır.

Sevgili Efendimiz (s.a.v); "**Kur 'an yedi harf üzere inzal olunmuştur**" buyurmuştur. '**Yedi harf**' Seb'ul Mesâni hususiyetini işaret etmekle beraber, insandaki yedi nefis mertebesini de işaret etmektedir.

Kur'an her nefis mertebesindeki insana hitap edicidir. Müspetin de menfinin de menşei HÜVE'dir. İnsanlar yedi nefis mertebesine göre değerlendirilir. Böylelikle bütün yaratılmış varlıklar kendi nasiplerini Kur'an'da bulmuş ve idrak etmiş olurlar. Ancak, "**Kur'ân 19 sayısı ile tespit olunmuştur**" iddiası gibi harflere ve rakamlara bağlı olarak muhtelif tefsirler yapılmaktadır. Yani harfler ve rakamlar ile Kur'ân'ın şifresini belirlemek gibi fikirler ve iddialar da vardır.

Kur'an ilk yazıldığı zaman ayet numaraları yoktu. Bu durumda Kur'an'ı rakamlara bağlı olarak şifre vs. ile tefsir etmek mümkün değildir. Kur'an çok yönlü bir kitaptır. Ancak falcılık ve benzeri maksatlar ile Kur'an'ı değerlendirmek makbul değildir.

Kur'an, Allah'ın din hususundaki bir anlatımıdır. Kur'an ilk yazıldığında rakamlar kullanılmıyordu. Kur'an âyetlerinin rakamlandırılması bir ihtiyaçtan kaynaklanmıştır ve sonradan yapılmıştır, Kur'an'ın okunmasında ve ezberlenmesinde kolaylık sağlamak içindir. Kur'an ayetlerinin numaralandırılmasına manevi anlamlar yüklemek doğru olmasa gerekir.

Kur'an bin beş yüz senedir tefsir edilen ve hâlâ tefsir edilmeye devam eden bir kitaptır. Kur'an'ı rakamlarla ve ifade ve tespit etmeye kalkmak su-i niyet olsa gerekir. Kur'an'daki manevî ve uhrevî havas-ı hususiyeti silmeye çalışmak demektir.

Kur'an hususunda katiyetle ifade etmek isteriz ki; Kur'ân hiçbir rakam, harf vs. ile kayıtlı ve kısıtlı hale getirilemez. Allah'ımızın; "...**Hüve her an yeni bir şandadır.**" (Rahman 29) âyetince Kur'ân'ı her an yeni bir şânda ve anlatımda idrak etmek mümkündür. Kur'an'ı okuruz ve Allah'ın o andaki tecellisini idrâk etmeye çalışırız.

Kur'an Allah'ın kitabı olmakla beraber insanlar için her konu hakkında Allah'ın nizamını bildirmektedir. Her ilim ve makam sahibi Kur'an'ı okuyunca Allah'ın ondaki arzusuna göre bir ilham zuhur eder ve kişi aldığı ilhama göre Kur'an'ı anlar ve anlatır. Biz velâyet yolunun yolcuları olarak Kur'an'ı Rabbimizin bizlere lütfettiği ilham ve beyanlar ile idrak ettik ve dilimizin döndüğünce kalemimizin yazdığına anlatmaya çalıştık. Böylece sadece velâyet konularını ihtiva eden Kur'an ayetleri hakkında açıklamalarda bulunduk. Kendi konumuzun haricinde anlamlar ihtiva eden Kur'an ayetleri hakkında açıklamalarda bulunmayı konunun ehline bıraktık.

İnsanlar Kur'an tefsir ve anlayışı konusunda birbirlerini eleştirmektedirler. Esasta bu tartışma yersizdir. Çünkü Kur'an her ferde, her topluma, her makama ve her anlayışa hitap eder. Her kişi Kur'an'ı kendi makam ve fikriyatından değerlendirir.

Zamanın İnsanı olan gönül noktası Kur'an'ı kendi zamanı içinde nasıl anlaşılması gerektiğini açıklar. Her Zamanın Sahibi olan gönül noktası geçmiş velâyeti ve nübüvveti tasdik eder.

Gelmiş geçmiş bütün din salıklarının içinde en ileri olan en son gelendir. (efdalün ahirin sırrı) Çünkü bütün ilmi ihtiva eder. O yüzden son gelenlerin hala eski düşün-

cede kalmamaları için Efendimiz; "**Ben dini ikmal etmek için irsal olundum**" buyurmuşlardır. Peygamberimizi tasdik edenler Allah'ın insan varlığı için arzu buyurduğu dini tasdik etmiş olurlar. Peygamberimiz kendi ümetinin en ileri anlayışta olmasını arzu buyurmuştur.

Kur'an âyetlerinin manaları her zaman diliminde Allah tarafından ilham edilmiştir. Her zamandaki vazifeli veli, o zamanın meşrebine göre Kur'an âyetlerinin hususiyetlerini açar.

Hiz. Abdülkadir Geylani, Hiz. Mevlâna, Hiz. Süreyya gibi büyük veliler zamanın sahipleri olarak ilâhi manaları açmışlardır.

Kur'an'daki sır-rı hususi'nin Hatmül Velâyet tarafından lütfedilmesindeki husus şöyle olsa gerekir; Allah'ımızın; "**Ben arzda bir halife kılacağım**" arzusundaki hususiyetin "**velâyet**" olduğu anlaşılmaktadır. Binaenaleyh Hatmül Velâyet, velâyetin tam mânâsı ile idraki olduğundan Hatmül Velâyet'in zuhur etmesi ile velâyet hususunun ayan olması hakikati ortaya çıkmaktadır. Kur'an'da HÜVE/HU hakikati de böylece açılmaktadır.

Bu çalışma Kur'an'ı istismar ederek, Kur'an'da velâyet yoktur fikriyatına karşı, insanların doğru bir şekilde aydınlanmasını sağlamak gayretiyle yapılmıştır.

"Lillahil Vahidil Kahhar" sırrından bir neşe olmak üzere yapılan bu çalışmadaki amaç Kur'an'ın velâyeti tasdik ettiğini tarif etmektir.

SIR NEDİR?

Sır; hiç kimse tarafından bilinmeyen midir? Yoksa sır, o makamda olmayana kapalı kalan mıdır?

Allah'ımız Kur'an'ı insanlar okusun, terakki etsin, güzellik kazansın diye bildirmiştir. O halde Kur'an, sırların açılması için lütfedilmiştir. Ancak şu da var ki, geçmiş için sır kalan bugün aleni olabilir. Bugüne kadar hususi-yede kalan bilgilerin açılması söz konusudur.

Esas mesele, Kur'an'da ilâhî kudreti işaret eden **HÜVE/HU** zamirinin Allah'ın zatiyyetini işaret ettiğinin bilinmesidir. Bu sırra sadece velâyet tarafından işaret edilmiştir. Onun için velâyet, Kur'an'da Allah'ın zatiyyetini işaret eden Hüve hususiyetine dikkat çekmiştir.

Pek çok kaynaktan rivayet edildiği gibi Peygamberimiz, Hz. İmam-ı Ali ve tek mil evliya Hüve ile dua etmişlerdir. Biz bu çalışmada onların dualarındaki Hüve'nin hususiyetini dikkate aldık. Velâyet yolundaki **"Sırr-ı hususiyet"** bu olsa gerekir.

Peygamberimizin "**Gadir Hum**" (veya "**Sakaleyn**") hadisinde vasiyet buyrulan; "**Size iki (ağırlık=sakaleyn) bırakıyorum; Allah'ın Kitabı ve Ehl-i Beytim, bu ikisine sarılırsanız yolunuzu asla şaşır-mazsınız**" hadisi şerifindeki Ehl-i Beyt sırrı, o gönüllerde açılmış olan Hüve sırrı hususiyetidir ki, velâyet yolunu işaret etmektedir.

Nitekim, Selmân-ı Fârisî İranlı bir sahabe olmasına rağmen Peygamberimizin; "**Selman bizdendir, Ehl-i Beytim'dendir**" hadisi şerifi ile Ehl-i Beyt'e dâhil olmuştur.

Peygamberimiz Ehl-i Beyt'ini mübarek abası altında topladığı zaman dâhil olmak isteyen hanımlarından Ümmü Seleme'ye mani olması ve "**Sen de hayırdasın**" buyurması Ehl-i Beyt'in çok hususi manasını işaret etmektedir.

Sakaleyn hadisinde işaret buyrulan Ehl-i Beyt sırrından görünenler muhaddesun sınıfından gönüller olsa gerekir. Bu durumda manevî yolda bulunanların kendilerini tartmaları daha münasip olur.

Kur'an, daha önce bildirilmeyen hakikatleri açmaktadır. Allah dini, ancak Kur'an ile tamam olur. Allah'ın geçmiş peygamberlerdeki arzusu Kur'an'da bildirilmiştir.

Allah'ımız Kur'an'da hususiyede tuttuğu kendi zâtîyeti ile ilgili bilgiler lütfetmektedir. Allah'ın kendisini anlattığı ilim, bütün insanlığa lütfettiği bilginin içinde hususiyede kalmıştır.

Bugünün makamı ve terakkisi ile Kur'an'da çok hususi bir şekilde ifade edilen HÜVE konusunda bir çalışma yaptık. HÜVE'nin bugüne kadar hususiyede kalmış manalarını yazmayı murad ettik. Ancak Kur'an-ı Kerim'i tam manası ile ifade etmek hiçbir zaman mümkün değildir.

HÜVE ve HU kelimeleri aynı anlamda olup Kur'an'da pek çok ayette zikredilmiştir. Zamir olması itibarıyla pek çok farklı manaları da işaret etmiştir. Ancak Kur'an'da Rabbimiz HÜVE/HU ile isimlerden münezzehtir olan zâtîyet-i hususiyetini işaret buyurmuşlardır. Bu çalışmamızda Rabbimizin lütfettiği feyz ve ilham ile mahfiyet-te olan bu sırr-ı ilâhîyi öne çıkartmaya gayret ettik.

HÜVE lafzı bugüne kadar gelmiş geçmiş manevi gönüller tarafından zikredilmesine, Kur'an'da pek çok âyette yazılmasına, dergâhlarda, zikirlerde, selamlaşmalarda, hat yazılarında namütenahi rağbet görmesine rağmen, bugüne kadar hususiyede kalmıştır. Bu son zamanda ise Rabbimizin bu hususiyetinin Hatmül Velâyet noktası ile açıldığı görülmektedir. Bu tamamen HÜVE'nin arzusu ve O'nun lütfudur. Bu tatbikat da her şeyde olduğu gibi Allah'ın arzuyu ilâhisinden kaynaklanmaktadır.

**"Ve muhakkak ki Rabbin 'HÜVE' onları
haşreder ve muhakkak ki HU Hakîm'dir
Alîm'dir"**

(Hicr 25)

Bu ayette Peygamberimizin Rabbinin Hüve olduğu ve Zamanın İnsanındaki hususiyet apaçık beyan edilmiştir. Bu ayet Hüve'nin hususiyetini beyan eder. Ancak nasibi olmayanlara da gizli kalmaktadır.

HÜVE/HU kelimesi peygamber ve velilerin Rabbi-ne işaret etmektedir. Rabb, herkesin kendi gönlünün iman ettiği hususiyetidir. Ancak burada anlatılan, ilâhî gönüllerin sahibi ve Rabbi olan, isimlerden münezzehtir olan Hüve'dir. Esasta herkesin zatîyyeti de Hüve'dir.

HÜVE/HU'nun ismi ALLAH'tır. HÜVE/HU kelimesi risalet makamındaki yani peygamberler ve velilerdeki "**ilâhî zâtı**" işaret etmektedir. Yani isimlerden ve sıfatlardan münezzehtir olan ve âlemleri yaratan ilâhî kudreti işaret etmektedir.

Ayette geçen "**Hakîm**" kelimesi hükmetmek anlamında Hüve'ye ait hususiyet olmakla, Hüve'nin görüldüğü noktaların karar merci olduğuna işarettir. Allah, arzu ve kararlarını ondan, yani her Zamanın İnsanı'ndan izhar etmektedir.

Her risalet noktası kendi zamanının tatbikatına şahittir. Onun için, Zamanın İnsanı'nın fonksiyonu çoktur.

Kur'an'da HÜVE ve HU kelimeleri ile yazılan zamir aynı anlamdadır. HÜVE/HU, Arapça gramerinde O'nu işaret eden zamirdir. Arapça grameri gereği cümledeki yerine göre "**HÜVE**" veya "**HU**" olarak yazılırlar ve okunurlar.

Velâyetin sırr-ı hususiyeti Hüve'dir. Velâyet noktasında olmayanlar, velâyeti tanımadıkları için HÜVE'yi idrak edememişlerdir. O'nu sadece zamir olarak değerlendirmişlerdir.

Hüve, Arapça'da "**O**" zamiridir. Kur'an'da müspet ve menfinin de HÜVE zamiri ile kullanılması vardır. Bu şekildeki kullanım "**Lâ mevcude illa Hu**" sırrını yani müspet ve menfi her ismin Hüve'den hâsıl olduğunu işaret eder.

"**Lâ mevcude illa Hu**" beyanını düstur olarak aldığımızda Kur'an'daki bütün Hüve'lerin esasta ilâhî kudreti işaret etmesi gerekir. "**Hayrihi ve şerrihi min Allahi Teâlâ**" iman şartından ötürü de zaten böyledir. Burada hayrın ve şerrin yani her şeyin Hüve'den zuhur ettiğinin ifadesi vardır. Ancak bu kitapta ilâhî sırrı (velâyeti) işaret etmesi bakımından risalet noktalarını, yani zâtîyeti ilâhîyeyi işaret eden Hüve ayetlerini açıklamayı esas olarak aldık.

Şüphesiz ki ilâhî kudret olan HÜVE, insan ile kendisini beyan etti ve Kur'an'ı lütfetti. İnsan ile hem zatiyetini hem de tatbikatını anlattı.

İnsan'da müspet de vardır menfi de. Müspet menfi her şey Allah'a aittir. Esasta O'na göre menfi de yoktur. Menfi bize göredir. Yani biz insanlar menfi görüyoruz. Menfi gibi görünen de insanları hayra götürmek için bir vazife yapmaktadır. Menfi hayrı tarif içindir. Zaten ahirette menfi tatbikatı da sona erecektir.

Kur'an'daki HÜVE'nin yani ilâhî sırrın tamamını anlattık diye bir iddiamız asla olamaz. Kur'an namütenahi bir deryadır. Kur'an'ın karşısında ancak acziyetimizi ifade ediyoruz.

Kur'an'da pek çok ayetlerde Allah'ın esmâ-i celîlesi olan isimler HÜVE'nin isimleri olarak zikredilmiştir. Bu ayetlerin tamamını kitabımızda zikredemedik. Bununla beraber bütün isimlerin HU'ya ait olduğu ve HU'dan neşet ettiği de bilinmelidir.

Çalışmamızdaki ayet-i kerîmelerin Türkçe ifadeleri özellikle HÜVE/HU sırrını beyan etmiş olmaktadır. Çünkü çalışmada HÜVE/HU sırrı ön plana çıkartılmıştır.

Hüve, Allah'ın kendisini işaret ettiği hususiyettir.

Din, yaratan hakkındaki bilgidir. Ne kadar ilim varsa o kadar da terakki vardır. Allah'ın bize lûtfettiği ilham böyledir. Kur'an'ın her kelimesi her okunduğunda "**başka bir anlam**" lûtfedecektir.

Allah ilmi ezeli ve ebedidir. Kur'an-ı Kerim'i farklı âlemlerde değişik şekillerde idrak edenler de olabilir. Peygamberimizin anlattığı ilim her âlemde geçerlidir. Ancak bu dünya insanların idraki dünya ile kısıtlı olmaktadır. Geçmiş insanların Kur'an'dan anladıkları da doğrudur, bugünkü idrak da doğrudur. Çünkü Allah o zaman o idraki verdi, bugün de bu ilhamları lûtfetmektedir.

Bugün bazı manevi kitaplar ve sohbetler insanları tatmin etmiyor. İnsanlar yeni bilgiler istiyorlar. Maneviyat yolunda kitap arayanlar Zamanın İnsanı'na imanda eksik oldukları için zahirde kalıyorlar. Ama Zamanın İnsanı'na iman ve tasdikleri olsa kendileri kitap olurlar, yani kalplerinde zuhur eden ilham-ı ilâhî ile terakki ederler.

Kur'an dünyada inzal buyrulan bir kitaptır. Ancak ilâhî âlemdeki Kur'an sadece dünyada inzal edilen ile kısıtlı olmayan, Allah'ın ilâhî nizamını beyan eden kitaptır. Allah'ın ilâhî nizamı ebedidir. Bugün zikredilen Kur'an dünyada nasıl idrak edilmesi arzu buyrulmuş ise öyle idrak edilmiştir.

Kur'an'da hususiyede tutulan HÜVE konusu açıldığı andan itibaren dünyada insan varlığının Kur'an'ı idrak hususu da kemale ermiş olsa gerekir. HÜVE idraki ile bakılınca Kur'an anlayışında daha ileri bir noktaya varılmaktadır. Bu idrakten sonra ilâhî âlemdeki Kur'an idrakinin hedef alınması gerekir.

Kur'an'ın HÜVE'den intişar buyrulduğu idrakine varıldığında yani "**ilâhî sır**" açıldığında artık nihayete gelindiğine bir işaret olsa gerekir.

Hüve sırrının açılması demek, Allah kendini ne kadar açıyorsa o kadar idrak edilecektir demektir. Bugün bu kadar azim bir sırrın ve ilmin açılması o büyük günün gelmesinin çok yakın olduğunun da bir işareti olsa gerekir.

Yarabbi! Bizi doğrulttuğun ve rahmet ettiğin gönüller ile beraber eyle ki, selâmete çıkalım. Âmin.

Huve't-tevfiku'r Refîk
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

FÂTİHA SÛRESİ

(BİRİNCİ AÇIKLAMA)

"Bismillâhirrahmanirrahim" (1)

"Allah Rahmân Rahîm ismiyle" (1)

Besmeledeki **"ba"** harfinin noktası ki, İnsan-ı Kâmil noktasını işaretler; açıldığın gönül noktası ile Fatiha'ya başlıyorum.

"Elhamdu lillâhi rabbil'âlemin" (2)

Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur (2)

El-Hamd, hamdiyettir yani bizler hamd ediyoruz. İsim alıp meydana çıktığımız için, varlık olduğumuz için hamdediyoruz. Âdem (a.s) yaratıldığı zamanki ilk sözü de **"Elhamdulillah"** olmuştu.

‘**Sana**’ kelimesini kullanabilmemiz için varlık olmamız lazımdı. Bizi varlık haline getirdiğin ve isimlendirdiğin için sana hamd ediyoruz. Âlemlerin Rabbi olan Sana, yani HÜVE'ye iltica ve hamd olsun.

"Errahmanirrahim" (3)

"Rahman ve Rahim" (3)

Rahmet eden ve rahim (muhafaza eden) isimlerinin sabit olması sana aittir. Bizler, isim almış varlıklar olarak devam edelim, ki ancak senin Rahman ve Rahim isimlerin ile devam edebiliriz. Yani Sen bize, lütfettiğin varlık neşesini devamlı ve ebedi kıl.

"Maliki yevmiddin" (4)

"Din gününün malikidir" (4)

Din günü, bütün isimlerin HÜVE'de cem olmasıdır. Din gününde Rahman ve Rahim isimleri ile bizi muhafaza eyle!

"İyyake na'büdü ve iyyake neste'ıyn" (5)

"Yalnız Sana kulluk eder, yalnız Senden yardım dileriz" (5)

Yalnız Senden yardım bekleriz. Yalnızca Allah'a ve peygamberine iman ediyorum. Ondan yardım diliyorum. O Zamanın İnsanı noktasına iltica ediyorum. Sana iltica ile her şey kûsûfa uğrar. Çünkü yalnızca "**el-İnsan**" noktası bakidir. Bu nokta aynı zamanda meleklerin Âdem'e secde ettiği noktadır. HÜVE'den başka bir mevcut yoktur.

"İhdinassıratalmustekıym" (6)

"Bizi dosdoğru yola hidayet eyle" (6)

Bizi doğru yola ilet... Allah'ın varlık olarak bize vermiş olduğu hasletleri kastederek **"biz"** diyoruz. Bizim hasletlerimizi de düzelt, Senin dışında hiç bir şeyi düşündürmesin.

"Sıratallezine en'amte aleyhim ğayril-mağdubi aleyhim veladdâllîn" (7)

"Nimete erdirdiklerinin yoluna, gazaba uğrayanların ve dalalete düşenlerinkine değil" (7)

Bizi şaşırtmasın yani insan varlığındaki tevhidi bozmadan Allah'a iltica edelim.

Allah'ın arzu ettiği bir varlık olmak en büyük rahmettir; Onu ikrar çok mühimdir. Amin.

FÂTİHA SÛRESİ

(İKİNCİ AÇIKLAMA)

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Allah Rahmân Rahîm ismiyle" (1)

Kur'an Zamanın İnsanı'nı işaret etmektedir. Kur'an'ın özü ve asliyeti el-insan noktasıdır.

Allah ismi, o büyük yaratıcının ehadiyetine özgü ismidir. Yalnız İslâm'a ve Kur'an'a has bir kavramdır. Diğer lisanlarda yaratıcı ve ilah kavramları karşılığı kelime-ler vardır. Ancak **ALLAH** kelimesinin karşılığı yoktur.

Allah bu dünya tertibini '**İnsan**' ile yapmaktadır. Peygamberimiz; "**Kur'an ve insan ikizdirler,**" buyurmuştur.

"Âlemlerin Rabbine hamd olsun" (2)

Fatiha bu ilâhî programın anayasasıdır. Bu ilâhî tertibin yani bu programın Rabbi olarak Allah'a iltica edilir. Bizim programımızın Rabbi olarak Allah ismini zikrediyoruz. Diğer alemlerdeki isim nedir bilemiyoruz. Allah kendi lütfettiği kelâm-ı ilâhîsindeki her harf ve kelime için nice manalar yaratır.

Rabb ismi her kuldaki tatbikatın iltica ismidir. Her kul "**Rabbim**" der.

Allah her kuluna şahsiyyet verdiğiinden dolayı kul hamd etmektedir. İnsan varlığının meydana gelmesinin bir zikri Elhamdulillah'tır.

"**Rahman ve Rahim**" (3)

Rahman ve Rahim isimleri insan yaratılışının hemen akabinde zikredilmektedir. Allah'ın insan arzusunda hakim olan isimler "**Rahman**" ve "**Rahim**"dir.

Hamdiyyet Hz. Muhammed (s.a.v) ile tamamlanmıştır. Bu, meveddet sırrıdır. Hz. Muhammed (s.a.v) ismi hamd kökünden gelmektedir. Rahman ve Rahim isimlerinin neticesi olarak da hamde varılmaktadır.

"**Din gününün malikidir**" (4)

Rahman ve Rahim olan, din gününün sahibidir. Din gününün sahibi, yani bütün mülkün sahibidir. Din günü kulun kulluğunu idrak ettiği gündür ki, o zamanda sadece Allah'a iltica edilir. Din günü; Allah'tan başka hiçbir varlık olmadığının idrakine varmaktır.

"Yalnız sana kulluk eder, yalnız senden yardım dileriz" (5)

Yalnızca Allah'a kulluk edilir. İnsan yaratanın kulu olur. Başka bir yöne kulluğu teksif etmek mümkün değildir.

"Yalnız sana kulluk eder, yalnız senden yardım dileriz"deki, **"SEN"** noktası nedir? Kur'an-ı Kerim Allah tarafından indirildi. Allah, HÜVE'nin ismidir. Bütün isimler Allah'a tabidir. O halde bütün isimler asliyyet-i ilâhiye olan HÜVE'ye iltica ediyorlar. Yani **"BİZ"** bütün isimlerdir. **"SEN"** noktası Hz. Muhammed'in (s.a.v) asliyyet-i ilâhîyesi olan HÜVE'yi remzediyor. Biz, yani Senden hasıl olan bütün isimler Sana, yani arzu buyurduğun noktaya iltica ediyoruz. Hz. Muhammed (s.a.v) Hüve'den göründüğüne göre O'na teveccüh Hüve'ye teveccüh demektir. Zamanın İnsanı da Hüve'den görünmektedir. O'na iltica Hüve'ye olmaz mı? O Zamanın İnsanı'na teveccüh eden gönülde Zamanın İnsanı'nın ismi zuhur eder.

Fatiha'da **"Biz ve Sen"** zamirleri kullanılıyor. Allah kendinden halketmiş olduğu varlıklar ile karşılıklı alışverişini ifade ediyor. Yaratanın, yaratmış olduğu varlıklar ile hususiyetinin açıklanması Fatiha'dır. Yaratan kullardan ne ister? Yaratılan Rabbinden ne ister? Bu şekilde bir alışveriş anlatılmaktadır.

Kulluk eden **biz** de kendisiyiz, yardım istenilen ‘**sen**’ noktası da. Yani her şey Hakkın kendisinden kendisine olmaktadır. **Din-i maneviyatta en mühim nokta el-İnsan’ı anlamak ve el- İnsan ile kendini anlamaktır.**

"Bizi dosdoğru yola hidayet eyle" (6)

"Nimete erdirdiklerinin yoluna, gazaba uğrayanların ve dalalete düşenlerinkine değil" (7)

Ve Allah'tan ileri terakki verdiği gönüllere lütfettiğinden istenmektedir. Allah bu ileri terakkiyi ‘**el-İnsan**’ ile vermiştir. O halde el-İnsan ile beraber olmak durumu vardır.

Kur'an ve İnsan bir bütündür. **"Sana "Sebul Mesâni"yi ve Kur'an-ı Azimi verdik"** meâlindeki âyette Sebul Mesâni zikredilmiştir. (Hicr 87) Burada Sebul Mesâni ‘**el-İnsan**’ı işaret etmektedir.

‘**Amin**’ ikrar manasındadır. Yani bu, **"sizlerin talebine mühür bastım"** anlamındadır.

BAKARA SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Elif Lâm Mim," (1)

'Allah', 'el Lâtîf' ve 'el Mü'min' isimlerine mazhar kıldığı Kalb-i Muhammed'e hitabıdır. Kur'an'ı aynen tatbik edenler ancak iman sahipleridir ve letâfet-i ilâhîyye'ye kavuşurlar.

'Elif' 'Allah' isminin ilk harfi, 'lâm' 'el Lâtîf' isminin ilk harfi, 'Mim' ise 'el Mü'min' isminin ilk harfidir. Ayrıca, Allah Rahman'dır ve Rahîm'dir mânâsını da havidir. Bu mânâsıyla âyet, Allah'ın nûru olan Deryayı Nuru Muhammed ile âlemlere lütfettiğini işaret etmektedir.

**"İşte el-Kitap! Şüphe yoktur Hu'da.
Rehberdir müttakîlere (takva sahipleri-
ne) (2)**

Allah Âdem ile varlıklara hitap etmiştir. Allah Zamanın Âdem'i ile HÜVE'yi anlatmaktadır. Bu anlatış Kur'an ile olduğuna göre Allah, "**Muhammed**" ismi ile âlemlere hitap ediyor demektir.

"Allah'ı nasıl inkar ediyorsunuz ki ölü idiniz sizleri diriltti. Sonra sizleri yine öldürecek sonra sizleri yine diriltecek. Sonra da döndürölüp HU'ya götürüleceksiniz (28)

Dönüş HÜVE'ye olduğu halde Allah'a itiraz neden-
dir?

Allah insan varlığını esfele safiline indirmiştir. İnsan çeşitli âlemlerden geçerek bu âleme gelmiştir. İnsana bu âlemde hayat verilmiştir. İnsan varlığı ölü iken Allah ona isim vererek ihya etmiştir. İsimler varlıklar olarak dünya alemine ayak bastılar. Burada ölüp Âlem-i İlâhî'de dirileceklerdir. Sonunda HÜVE'ye raci olacaklardır.

İnsan Allah'tan geldi ve dünyaya gelinceye kadar da nice âlemler geçti, Allah'a dönerken de bir çok âlemlerden geçecektir. Allah'tan geldik ve yine Allah'a döneceğiz.

Biz asliyetimiz icabı Allah'a ait bir varlığız. Her şey aslına döner hükmü hakimdir. Kur'an'da **"Sonunda Allah'a hesap verip HÜVE'ye raci olacaksınız"** buyrulmaktadır. İnsan için kendi isminin de varlığının da HÜVE'den hâsıl olduğunun idrakine varmak zaten HÜVE'ye raci olmak manasınadır.

"Arzda (yerde) olanların tümünü sizin için yaratan HÜVE'dir. Sonra semaya yönelip (istiva edip) de onları yedi semavat olarak düzenledi. HÜVE, her şeyi bilendir (Alim'dir)" (29)

Âlemler yaratılmadan önce Deryayı Nuru Muhammed yaratıldı. Âlemler ve yeryüzü insanın yaşaması için hazırlandı. Âlemler insan için yaratıldı; insan bozulursa her şey bozulur. Âlemlerin zübdesi insandır.

Âyette "**yedi semavat**" buyrulması, içinde yaşadığımız boyut (esfele safilin) gibi yedi sema (yedi boyut) olduğunu beyan etmektedir. Şüphesiz her şeyin ilmi HÜVE'ye aittir.

Yedi semavatın enfüsî manası olarak '**Sema**' Deryayı Nuru Muhammed'e işaretler. HÜVE kendi varlığı içinde bir düzenleme ile yedi semayı yaratmıştır. Semanın yedi semavat olarak tesviye edilmesi yedi ilâhî isme işaretler ki, onlar **Seban Minel Mesâni** isimleri olsa gerektir.

Bu isimler Allah'ın Musavvir'indeki arzusunu işaret eden isimlerdir. Bu isimlerin tatbikata gireceği âlemlerde o isimlere bağlı olarak çeşitli isimler de göründü. Mesela Allah "**İnsan**" buyurdu, insan varlığı çeşitli isimler ve meşrebler aldı.

"Âdem, Rabbinden kelimeler telâkkî etti de HU'ya tevbe eyledi. HÜVE et-Tevvab (Tevbeleri ziyâdesiyle kabul eden), er-Rahimdir. (pek ziyâde merhamet sahibi) (37)

Allah Âdem'i yaratacağını haber verdiğinde bazı melekler itiraz ettiler. Allah Âdem'i yaratınca da İblis itiraz etti. Allah Âdem'i cennete yerleştirdi; Âdem cennette Allah'ın talimatına uymadığı için cezalandırıldı ve dünyaya indirildi. Ancak Âdem Rabbinden kelimeler öğrendi ve Âdem (yani el-İnsan) HÜVE'ye tövbe etti. İnsan HÜVE'nin görüldüğü noktadır. O gönül noktasına iltica ve tövbe, kabul olunacağına işarettir. Meleklerin itiraz ettiği insan aslında HÜVE'nin görüldüğü gönül noktası olarak kabul edilirse makbul olur. O halde bazı meleklerin dahi itiraz edebildiği insan, aslında HÜVE'nin görüldüğü gönül noktası olarak kabul edilirse makbul olur.

Velâyet Hu'ya iltica eder. Âdem ilk veli olduğu için HÜVE ile dua etti. Velâyet makamları HÜVE ile dua eder.

"İnsan cahildir" buyrulmuştur. Onun için Allah, Âdem'e her zaman için nasıl tevbe edeceğini de tarif ediyor. Allah'ın bildirdiği tevbe geçerli olur. Hakk ile buluşmamış kişi ise tevbe ediyor ama kendine göre oluyor. Burada maneviyatın bu hususiyeti de açıklıyor.

"Buyurduk ki: "İnin oradan hepiniz! Artık ne zaman Benden size bir HÜDA (doğru yolu gösteren rehber) gelir de kim benim Hüda'ma tâbi olursa, onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır.(38)

Âyetteki hitap, bütün insan ruhlarına olsa gerekir. Hüda kelimesi hidayet rehberi demektir.

HÜVE'den görünen Mürşid'e tabi olan, velâyete dâhil olur. Velâyete dâhil olanlara korku ve hüzn yoktur.

"Onlara: "Allah'ın indirdiklerine iman edin" denildiğinde: "Biz, bize indirilene iman ederiz" derler ve onun (Tevrat'ın) verasında (ötesinde) olanı (Kur'an) inkâr ederler. Oysa HÜVE yanlarındaki (Tevrat'ı) doğrulayan hakikattir (el-Hak'tır). (Onlara) De ki: "Eğer müminler idiyse, daha önce ne diye Allah'ın peygamberlerini öldürüyordunuz?" (91)

HÜVE her zaman diliminde insanları uyarmak için peygamberler ve veliler yolladı. Geçmiş peygamberleri kabul ederiz bugünün insanını kabul etmeyiz fikrini HÜVE makbul tutmaz. Çünkü hepsi HÜVE'den görünmektedir.

"Hayır! Kim samimi (muhsin) olarak vechini Allah'a teslim ederse artık Hu'ya Rabbi katında eciri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır." (112)

Her kim vechini samimi (muhsin) olarak Allah'a yöneltirse, yani maneviyatta samimi olursa velâyete kavuşur.

Allah açıldığı gönül noktasının tasdik edilmesini ister. Âdem'deki tatbikat da bu değil mi? Kim risalet noktasındaki açılmanın (vechin) Allah'a ait olduğunu ikrar ederse, HÜVE'yi zikretmiş, kabul etmiş olur.

Muhsin, O'nun vechinin Allah'a ait olduğunu tahsin edendir. El-İnsan'ı bu şekilde kabul eden için iman tam olur.

Allah, Mürşid vechinden dervişi irşad eder. Dervişler manalarında O'nun vechi ile irşad olunurlar.

Peygamberimiz "**Muhaddesun**"u işaret buyurmuşlardır. O halde "**vecih**" Muhaddesun vechidir.

"Allah evlat edindi" dediler. (Hâşa!) Sübhanehu (Hu münezzehtir). Bilakis semavatta ve arzda ne varsa hepsi Hu'nundur. Hepsi Hu'ya boyun eğmektedir." (116)

Allah'ın evlâd edinmesi olmaz. Bütün varlıklar zaten O'ndan hâsıdır. Evlâd edinmek insana has bir konudur. Allah'a göre kulların yaratılması söz konusudur.

Bugünkü ilhamda ve terakkide HÜVE herşeyin kendisinden hâsıl olduğunu ve kendisine ait olduğunu beyan etmektedir. Yani "**Lâ mevcuda illa Hu**" ifadesini açıklayan bir âyettir.

Bu âyette esfele safilin denilen bu dünya aleminin de HÜVE'ye ait olduğu gerçeği meydana çıkmaktadır. Bu sırdan haberli olan **Sâbikûn** zümresi hususiyededir. Bu idrak velâyettedir. Onun için velâyet HÜVE ile dua eder. Bugün HÜVE âlemlerde kendisini açmaktadır. Bu idrak insan anlayışlarına da yansıdı ki artık insanlar her söz ile tatmin olmuyorlar.

**"Semavatı ve arzı var edendir (yaratan-
dır). (Bir işin olmasına) kaza eylerse,
Hu'ya "OL" der, oluverir."** (117)

Başlangıçta yaratan, bir emri kaza eyledğinde HU'ya "**ol**" buyurur da olur. Yani daha vazıh olarak Ri-salet noktasına "**ol**" buyurur, O da söyler ve olur. Allah arzu ettiğini, veli kuluna; "**Sen söyle Ben yapayım**" buyurur. Zannederler ki kişi yaptı. Hayır! Allah yaptı. Kerameti kendilerine hamlederler. Keramet Allah'a aittir. Bu makam, "**kıdem lisanına sahip**" olan velâyetin makamıdır.

HÜVE kendisindeki sonsuz ilimle arzusunu görünür hale getirmiştir ki, buna **‘yaratmak’** denir. Allah bu yaratışında bir nizam tertip etmiştir. Hakikat ehli bütün bu nizamı Allah'a ait görür, yani bu nizam içindeki varlıklarda da Allah'ı görür.

"...De ki, muhakkak ki Allah'ın hidayet-i, HÜVE'nin hidayetidir." (120)

Peygambere biat edeni Allah makbul tutuyor. Çünkü her topluluk imamları ile davet edilecektir. Ancak irşad makamı ile hidayet bulmak mümkündür. HÜVE'nin kabul etmediğini Allah makbul tutmamaktadır.

"Rabbi Hu noktasına (Hz İbrahim'e) Müslüman ol (teslim ol) buyurunca (oda) âlemlerin Rabbine teslim oldum dedi." (131.)

Rabbe dua etmek, HÜVE'ye dua manasındadır. Alemlerdeki tatbikat ve kuldaki tatbikat aynıdır. O halde Rabbe iltica HÜVE'ye ilticadır.

"HÜVE" bütün varlıkları yaratan kudrettir. **"Rab"** yaratmış olduğu insan varlığında HÜVE'nin icraatını yürüttüğü isimdir. **"Rab"**, HÜVE tatbikatının olduğu isimdir.

"İbrahim'in kendi oğullarına vasiyet ettiği gibi Yakub da vasiyet etti: "Oğullarım Allah sizin için ed-dini seçti ancak Müslüman olduğunuz halde ölünüz" (132)

"Yoksa siz, Yakub'un vefat anında, orada şahidler miydiniz? Oğullarına: "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" demişti de, onlar: "Senin ilahına ve babaların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilahı olan tek bir ilaha (İlah-ı Vahide) ibadet edeceğiz; bizler Hu'ya teslim olanlarız (Müslümanlarız)." demişlerdi." (133)

Allah dininin anlatıldığı bu ayetlerde Yakup Peygamberin evlatları; **"biz Hu noktasına Müslümanız"** diyerek zamanın Hu noktasına teslim olmayı ikrar etmektedirler.

Risalet noktasındaki mabudiyet sırrına işaret edilmiş, bütün nübüvvet tatbikatının HÜVE'ye ait olduğu anlatılmıştır.

Geçmiş peygamberlerde **İlah-ı Vahid** ismi zikrediliyor, ancak Allah ismi zikredilmiyor. Allah ismi ve hususiyeti Peygamberimiz ile beyan edildi. Allah, HÜVE bütün bu sırlar Peygamberimiz ile beyan edilmiştir.

Her zamanda Zamanın İnsanı, yani HÜVE noktası zikredilmekle tekmil velâyet ve nübüvvet de zikredilmiş olunmaktadır. Çünkü tekmil velâyet ve nübüvvet HÜVE'den görünmüşlerdir. HÜVE'yi zikir ile tam tevhid ifade edilmiş olur.

"Onlar da, sizin Hu'ya iman ettiğiniz gibi iman ederlerse muhakkak hidâyete ermiş olurlar. Şayet (HU noktasından) yüz çevirirlerse; (o zaman) onlar şikaka (çekişmelere anlaşmazlıklara) düşerler. Allah onlara karşı sana yetecektir. HÜVE, Semi'dir, Alim'dir." (137)

Hu noktası Zamanın İnsanı, zamanın gönül noktasıdır. Bu âyet Hu noktasından yüz çeviren, itiraz eden ehl-i zahirin halini de ifade etmektedir.

Zamanın İnsanı'na itiraz, insanları çekişmelere, anlaşmazlıklara düşürür. Hu noktasına iman esastır. Hu noktası nasıl tarif ederse öyle iman edilecektir. Zamanın İnsanına iman ile terakki hâsıl olur.

"(Sıbgatullah) Allah'ın boyası; Allah(ın boyasın)dan daha güzel boyası olan kimmiş? Biz (yalnızca) Hu'ya abidleriz (kulluk edenleriz)." (138)

Sıbgatullah Allah'ın meşrebidir, zevkidir. Sıbgatullah şeksiz şüphesiz kabulün bir ifadesidir. Hu noktasına abid ve muhlis olma hâli (samimi olarak bağlanmak) ifade edilmiştir. Zamanın İnsanı'ndaki meşrebe ve ilm-u irfana tam tâbi olmak da Sıbgatullah kelimesinin bir mânâsı olsa gerekir.

"Yoksa siz, gerçekten İbrahim'in, İsmail'in, İshak'ın, Yakub'un ve torunların Yahudi veya Hristiyan olduklarını mı söylüyorsunuz? De ki: "Siz mi daha iyi biliyorsunuz, yoksa Allah mı? Allah'tan Hu indinde olan bir şهادeti gizleyen den daha zalim olan kimdir? Allah, yapmakta olduklarınızdan gafil değildir."
(140)

Geçmiş Peygamberleri ve Zamanın İnsanlarını HÜVE'nin gönderdiğini kabul etmemek, Allah dinini kabul etmemek demektir. Peygamberleri ayırarak, Yahudilik ve Hristiyanlık gibi inançlar icad etmektir.

Şahit olan Hu noktasının tebliğini, bilgisini, ilmini gizleyenin zalim olduğu beyan ediliyor. Çünkü Hu'nun tebliğini dinlemiş olsalar, gizlememiş olsalar Allah dinini çeşitli isimlerle ifade etmezler, bir imanda buluşurlardı.

KİBLE

"Böylece biz sizi, insanlara şahidler olmanız için orta bir ümmet kıldık; Resûl de üzerinizde bir şahid olsun. Senin üzerinde bulunduğun (yönü) kible yapmamız, Resûl'e uyanları, iki topuğu üzerinde gerisin geri dönenlerden ayırt etmek içindir. Doğrusu (bu) Allah'ın hidayete ulaştırdıklarının dışında kalanlar için ağır gelir. Allah, imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphe yok ki Allah Teâlâ nâsa elbette Raûf'tur, Rahîm'dir."
(143)

"Biz, senin vechini semada çevirip-durduğunu görüyoruz. Şimdi elbette seni hoşnud olacağın kibleye çevireceğiz. Artık vechini Mescid-i Haram yönüne çevir. Her nerede bulunursanız, vechinizi Hu'nun tarafına çevirin. Şüphesiz, kendilerine kitap verilenler, tartışmasız Hu'nun Rablerinden bir gerçek (hak) olduğunu elbette bilirler. Allah, yapmakta olduklarınızdan gafil değildir."
(144)

Mescid-i Aksa farklı bir anlayışın remzi idi. Kâbe ise ilk günden beri kible idi.

Müslümanlar Mescid-i Aksa'ya teveccüh ediyorlardı. Peygamberimizle daha ileri bir anlayış geldiği için Peygamberimiz yeni bir yön arıyordu. Kâbe, Beyt-ül Mamur'un yeryüzündeki karşılığı olarak da ifade edilir.

Kâbe yönünü kible olarak tayin etmekle Peygamberimiz ilk yaratılışta Allah'ın tespit ettiği bir kibleyi işaret etmiş oldu. Yani Âdem'in teveccüh ettiği noktayı işaret etmiş oldu. Peygamberimiz ile herşey yerli yerine oturmuş olmaktadır.

Ayette; "**Kibleyi Peygambere uyan ile uymayanı ayırt etmek için ortaya koyduk**", buyruluyor. Bu konu Allah'ın hidayet ettiğinden başkasına zor gelir: Yani "**el-İnsan'a uymak**".

Ayette; "**Vechinizi Hu'nun tarafına döndürünüz**" buyruluyor.

Peygamberler ve veliler HÜVE'den göründüler. O halde "**Kalb-i Mümin Beytullah**" HÜVE'nin görüldüğü gönül noktasını işaret eder. Böylece; "**Kalb-i Mümin Beytullah**" Sırr-ı Kible'nin hakikati ile vuzuha kavuşmuş oldu.

Gerçek iman HÜVE ile tesbit olunmaktadır. Velâyet bu tatbikatın Allah tarafından olduğunu bilir. Çünkü onlar da aynı ilhama mazhardırlar. Resmi ulema peygamberlik ile velâyeti ayırmıştır. Bu ayetler ile pey-

gamber ve veli ayrımının kabul edilmediği görülmektedir. Sebebi şudur: Velâyet noktası insanın Allah ile olan birlikteliğini ve yakınlığını gösterir. İnsan önce veli olur, sonra nebi olur. Velâyet ile nübüvvet bir bütündür.

Kur'an'da, "**HU'ya teveccüh edin**," buyruluyor. Zaten Hu'ya teveccüh ile "**sonunda HU'ya (Bana) döndürüleceksiniz**." ayetinin emrine uyulmuş olunuyor. HÜVE'ye döndüğümüz zaman terakki ve hakikat meydana çıkmaktadır.

"Herbir (HÜVE noktasına müteveccih edilen) viche vardır. Öyleyse hayırlara koşunuz. Nerede olursanız olun Allah sizi cem eyler. Muhakkak ki Allah herşeye kadîrdir." (148)

"Her nereden çıkarsan, yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Şüphesiz HU, Rabbinden El-haktır. Allah, yapmakta olduklarınızdan gafil değildir." (149)

'**Viche**' kelimesi ile ifade edilen, kişinin Allah'ı mütalaa ettiği zamiridir. Allah bütün isimlerin kendisinde cem olduğu isimdir. Bütün esmayı ve sıfatları câmidir. Muhakkak ki herşey ism-i câmi olan Allah'a tabidir. "**Viche**'yi tayin eden HÜVE' dir.

Maneviyatta meşrebler de muhtelifdir. Her meşreb HÜVE'dendir. HÜVE'den neşet eden bütün isimler, sıfatlar Allah isminde cem olurlar. Allah'a iltica için mekân mühim değildir. HÜVE'nin açıldığı gönül noktasına yönelmek önemlidir.

"Onlara bir musibet isabet ettiğinde, derler ki; " Muhakkak ki biz Allah içiniz (Allah'a aitiz) ve muhakkak ki biz HU ya dönenleriz." "inna lillah ve inna ileyhi raciun" (156)

Tatbikat Allah'a, asliyyet de HÜVE'ye aittir

Müminin tevhidi; herşeyin HÜVE'ye ait olduğuna iman etmek ve "**Lâ mevcude illâ Hu**"yu yani HÜVE'den başka mevcut olmadığını, neticede HÜVE'ye dönüleceğini ikrar etmektir.

"İnsanlar için biz HU'yu el-kitapta açıkladıktan sonra, indirmiş olduğumuz beyyatı ve Hudayı (hidâyet rehberini) gizleyenler var ya, işte onlara Allah lânet eder, Lânet edenler de lânet eder". (159)

"Hepinizin ilahı bir ilahtır (ilah-ı vahid). Rahman (Rahmet eden) ve Rahîm

olan (muhafaza eden) HÜVE'den başka ilah yoktur. "(163)

‘Rahmeten lil Âlemin’ olan Rab varlıklara rahmet sırrı HÜVE'yi açtıktan sonra, HÜVE ile ilim, bilgi, kitap, beyan indirdikten sonra HÜVE'yi inkâr ederse Allah'ın lânetine dûçar olurlar.

Allah'ın indirdiği ilim gizlenmez. Başkalarına intikal ettirmek icap eder. O bilgi belki başka gönüllerde daha hayırlı olabilir.

"Ey iman edenler size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiye ve yalnızca HU'ya kulluk ediyorsanız, Allah'a şükredin." (172)

Rabbimizin **“iman edenler”** hitabı ile manevî ve maddi olarak lütfetmiş olduklarından temiz ve seçilmiş olanlarını tercih edin ve HU'ya kulluk edin, Allah'a hamd ve şükredin buyrulmaktadır.

"Allah'ın kitaptan inzal etmiş olduğunu gizleyenler ve HU' ya karşılık az bir değeri satın alanlar. İşte onlar karınlarında ateşten başka bir şey yemezler. Ve Allah onlar ile Kıyamet gününde konuşmaz ve onları temize çıkarmaz ve onlar için elîm bir azap vardır." (174)

İnsana yol gösteren HÜVE'ye karşılık maneviyatı dünya ile değişenlerin halini anlatmaktadır. Yaptıkları tercihten dolayı Allah onlara Rahmani ilham vermiyor mekri ilham alıyorlar. **"Allah onlara hitap etmez"** buyrulmaktadır. Yani ilâhî varidattan nasipleri yoktur. Onlar nefsin hevasından konuşurlar.

"Namazları ve orta namazını muhafaza ediniz ve Allah'a boyun eğenler olarak (namaza) durunuz." (238)

Orta namaz **"Sabah Namazı"**dır; beş vakit namazın ortasındaki namazdır.

İslâm'da yeni gün akşam ile başlar. Akşam namazı birinci, yatsı namazı ikinci, sabah namazı üçüncü, öğlen namazı dördüncü ve ikindi namazı beşinci ise sabah namazı, namaz vakitleri içinde ortada olan namaz demektir. Sabah namazında pek çok hususiyetler vardır.

[AYETEL KÜRSÎ]

"Allah...'El Hayy', 'el Kayyum' 'HÜVE'den başka ilâh yoktur. Ne uyşukluk tutar HU'yu ne de uyku. 'Semavat'takiler ve 'Arz'dakiler HU'nundur. HU'nun izni olmadan HU'nun indinde kim şefa'at edebilir? Önlerindeki ve arkalarındakini bilir (işleyeceklerini ve işlediklerini bi-

lir) ve HU'nun ilminden hiçbirşeyi ihata edemezler ancak dilediği kadarını. HU'nun kürsîsi 'Semavat'ı ve 'Arz'ı kaplamıştır. Ve onları muhafaza etmek HU'ya zor gelmez. Ve 'HÜVE' 'el Alî'dir, 'el Azîm'dir. "(255)

Her zaman içinde HÜVE 'yi temsil eden bir gönül noktası (Zamanın İnsanı) vardır. Zamanın İnsanı var oldukça dünya yaşamı devam eder. Allah vazifeli kıldığı her Zamanın İnsanı ile bu tatbikatı yapmaktadır. HÜVE'nin bu arzusunun nihayete ermesi, yani böyle vazifeli gönlün kendi asliyyetine dönerek artık arzda görünmemesi İnkılab-ı Kebir'e işaret demektir. Böylece Ayetel Kürsi sırrı da insana bağlanmış olmaktadır.

HÜVE sırrının açıldığı gönül noktası Hayy ve Kayyum sırlarının açıldığı noktadır. Hayy ve Kayyum sırrı; Allah'ın yaşam programını açılmış olduğu gönül ile tatbik etmesidir. Yine Allah, açıldığı gönül noktası olarak Hz. Muhammed'den (s.a.v) şefaati ilâhiyesini başlatacaktır. O halde Ayetel Kürsî Allah'ın açılmış olduğu insan ile bu alemlerdeki programını devam ettirdiğini ifade eden ayet olsa gerektir. Allah'ın arzu ettiği o gönül ile bu program kaimdir. Semavat ve arz Zamanın İnsanı'ndan talimat alır. Bu, gavsıyyet sırrını işaret eder.

Gausiyyet sırrını zâtîyet noktasından ifade etmek gerekir. Yani o zamanın insanında zuhur eden ilâhi arzu

alemlerde yansıma bulur. Her varlık Allah'ın ondaki programı ve arzusu doğrultusunda ilham alır. Allah'ın ilminden onun arzu ettiği kadarı bilinebilir.

Bu ayet HÜVE'nin kendi tatbikatını beyan etmektedir. HÜVE, yeryüzünde açılmış olduğu Zamanın İnsanı ile bu tatbikatları yapmaktadır. HÜVE, Zamanın İnsanı'nda mahfi olan zâtiyyet-i ilâhiyedir. Tatbikat ise Allah ismi ile olmaktadır. '**Kürsi**' sırrı şudur ki; semavat ve arzadaki tatbikat Allah ismi ile olmaktadır. Yani Kürsi Allah'ın arzusunu ifade eder.

Varlıklar Allah'ı zikretmek için yaratılmıştır. Kendinden yarattığı varlıklar nihayetinde yine kendisine (HÜVE'ye) döneceklerdir.

"Semavatta ve arzda ne varsa Allah'ındır. Nefislerinizdekini açıklasanız da, gizleseniz de, Allah sizi HU ile sorguya çeker. Sonra dilediğini bağışlar, dilediğine azab eder. Allah, her şeye kadirdir." (284)

Allah, Hu ile hesaba çekecektir. Yani Zamanın İnsanı'na verdiği ilhama göre her devri hesaba çeker. Kişilerin nizam-ı ilâhîyi kabul edip etmediğine ve tatbik edip etmediğine bakılacaktır buyrulmaktadır.

"AMENER RESULU" AYETLERİ

"Resul (Hz.Muhammed), Rabbinden HU'ya (kendisine) indirilene iman etti, mü'minler de. Hepsi, Allah'a, HU'nun meleklerine, HU'nun kitaplarına ve HU'nun resullerine iman etti. "HU'nun resulleri arasında hiç birini (diğerinden) ayırdetmeyiz. İştittik ve itaat ettik. Rabbimiz bağışlamayı (dileriz). Varış ancak Sana'dır" dediler." (285)

"Sırr-ı HU" hususi bir idraktır nasibi olanda zuhur eder. Bu hususi sırrın açılması muazzam bir terakkidir ve HÜVE'ye aittir.

Peygamberlik ve velâyet tatbikatı HÜVE'ye aittir. Ancak bu ayette şöyle bir hususiyet vardır: Resul HÜVE'den nazil olana iman etti. Müminler de Peygambere tabi olmalarından dolayı HÜVE'nin tatbikatı içindedirler ve HU'nun açılmasına ve tatbikatına iman ettiler. Bu da mümin makamıdır. Yani Hz. Muhammed'deki (s.a.v) HU tatbikatına iman etmekle müminler oldular.

"Allah bir nefsi ancak vüs'ati ile mükellef kılar. Kesbettiği (kazandığı sevaplar) lehine, iktisab ettiği (yüklendiği günahlar) aleyhinedir. "Rabb'imiz unu-

tur yada hata edersek bizleri yakalama. Ve Rabb'imiz bizim üzerimize bizden öncekilerin üzerine yüklemiş olduğun gibi (ağır ve dönüşü olmayan ahit) yük-leme. Ve Rabb'imiz takat getiremeyeceğimizi bize yüklemeye. Ve bizi affeyle ve bize mağfiret eyle ve bize rahmet kıl. Sen mevlâmızsın; artık kâfirler kavmine karşı bizlere yardım eyle..."(286)

Allah bir nefsi vüs'atinden öte mükellef kılmaz. Nefis her insana kendinden lutfettiği nefistir, o halde hayatta Allah'ın takdiri neyse onu yapıyoruz, ona da vüs'at diyoruz.

Bütün Peygamberleri bir kabul etmek, bir din var o da Allah'ın dini demek olsa gerekir. Sanki farklı dinler varmış gibi din birliği çalışmaları yapmak beyhudedir. Allah'ı ve peygamberini "**bir**" olarak görmeyenler din birliği yapmak için geliyorsa, zaten boşuna uğraşıyorlar demektir.

"Resuller arasında tefrik etmeyiz" ayeti, Allah dinine değişik isimler verenlere ikazdır. Ayet, dinin "**bir**" olduğunu beyan buyurmaktadır.

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Elif, Lam, Mim." (1)

Allah, Latif, el Mümin ilâhî isimlerine mazhar ettiği ve görüldüğü Kalb-i Muhammede Allah'ın bu ilâhî isimleri ile **"Ya Muhammed"** hitabına işarettir.

"El-Hayy ve El-Kayyûm HÜVE'den başka ilâh yoktur." (2)

Bu ayet HÜVE'yi işaret ediyor. Zatiyyet-i ilâhîye HÜVE'dir. HÜVE'nin Allah ismi ile yaptığı tatbikat yine kendisine aittir. Hayy ve Kayyum'dur. Yani bütün icraat O'na aittir. Bütün bu fiiliyat ve icraat var ama HÜVE bunlardan da münezzehtir. Onları Allah ismi ile yapar. HÜVE bütün isimlerin üzerinde tenzihtedir. Bu çok ince bir konudur. Allah, HÜVE'ye yapılan itirazı kabul etmez.

HÜVE noktasında devamlı olarak bir akım vardır. İnsan o akımı aksatacak bir duruma düşmemelidir. Kişinin risalet makamına itiraz düşüncesi ilâhî enerjinin akmasına mani olur. Yani velâyete itiraz etmek ile ebediyet kazanmak mümkün olmaz.

Kur'an'da (pek çok ayette) **"Allah'a hesap vereceksiniz, HÜVE'ye döndürüleceksiniz"** buyrulmaktadır.

‘**Hayy**’ kelimesinin anlamı; her zaman için kendi varlığı daimdir. ‘**Kayyum**’ kelimesinin anlamı; daima O'nun hükmü geçerlidir ve HÜVE bu isimler ile hükümlerini tatbik eder.

"Rahimlerde sizi dilediği gibi musavvir eyleyen HÜVE'dir. HÜVE'den başka ilah yoktur, Azizdir, Hakim'dir." (6)

Hızır Abdülkadir Geylani bir duasında; **"Ya Rabbi bizlere ana rahminin karanlıklarında rahmet ettiğin gibi şimdi de rahmet eyle"** buyurarak ilticada bulunmuştur.

Allah, yaratmak istediği isimleri Musavvir’inde tasavvir eyledi ve onları rahmetiyle muhafaza buyurdu. Aziz ve Hakim isimleri Zamanın İnsanı’na işaret eder ki, Allah, o gönül ile muhafaza eyler ve hüküm verir.

"Rabbimiz, (öyle bir) gün ki (artık) HU'da şüphe yoktur, nası (insanları) cem edecek olan Sensin. Allah sözünden asla dönmez." (9)

Allah, tertibi icabı varlıkları yarattı. "**Hu**" yaratılmış varlık olmadığı için onda şüphe dahi yoktur. Bütün varlıklar HÜVE'de cem olacaktır. Şurası muhakkaktır ki sadece Allah'ın kulundaki arzusu tatbik olur.

"(Bedir Savaşı'nda) karşı karşıya gelen iki toplulukta, sizin için bir ayet vardır. Bir topluluk, Allah yolunda vuruşuyordu, diğeri ise kâfirdi ki göz görmesiyle (karşılarındakini kendilerinin iki katı) görüyorlardı. Allah, dilediğini "HU'nun yardımıyla" destekler. Şüphesiz bunda, basiret sahipleri için gerçekten bir ibret vardır. " (13)

İki toplumdan birisi Müslümanlar diğeri kâfirlerdir. Bedir Savaşı'nda Rabbimiz HU noktası (Hz.Muhammed) olan toplumu yani Müslümanları diğeri topluma (kafirlerin gözünde) iki misli göstererek yardım eylemiştir. **"Allah Hu'nun yardımı ile himmet eder."**

Hu'nun yardımı nedir? HÜVE'den görünen gönül noktasının kararını Allah tatbikata koyar. Nitekim maneviyatta da böyledir. Mürşid'den himmet isterler. Mürşid HÜVE noktasıdır. Onun himmeti, HU'nun himmetidir. HU noktasına olan ilticayı Allah tatbikata koyar.

"Allah, melekler ve adaleti yerine getiren ilim sahipleri, HÜVE' den başka ilah olmadığına şahidlik etmişlerdir. Aziz ve Hakim olan HÜVE' den başka ilah yoktur. (18)

Melekler Zamanın İnsanı'na zamanın Âdem'i olarak şahit oluyorlar. Tasdik ediyorlar. Aziz ve Hakim noktası olan HÜVE noktası Zamanın İnsanı'nı işaret eder. Allah şahittir ki HÜVE'den başka ilah yoktur. Melekler de Zamanın Sahipleri de HÜVE'den başka ilah olmadığına şahitlerdir.

Burada sıfat, zata şahit olmaktadır. Zaten sıfatlar, zata olan şehadetleri ile varlıklarını sürdürüyorlar. Bütün varlıklar **"Lâ Mevcude İlla Hu"**ya varıyorlar. Bu, varlıkların Hakk'a ait olduklarının şahadetidir.

"Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tâbi olun ki Allah sizi sevsin...." (31)

HU'nun görüldüğü noktaya sevgi ve muhabbet isteniyor. Sevgi terakkiye vesiledir. Çünkü o nokta irşad ve rahmet makamıdır. Allah affedicidir, ancak nizamına da dikkatli olmak gerekiyor.

'Siz HU'yu sevin ki Allah sizi bağışlasın' buyrulmaktadır. Çünkü bütün isimler HU'ya tabidir.

**"Muhakkak ki Allah benim de Rabbim
sizin de Rabbinizdir öyle ise HU'ya
abidler olunuz işte bu doğru yoldur"**
(51)

Bütün varlıklar HÜVE'den meydana geldiğine göre o zaman insan kulluğun idrakinde olur. Amaç HÜVE'yi kendinde aramak ve bulmaktır.

HÜVE noktasını (risalet noktasını) bulduğunuz zaman HÜVE'yi kendinizde bulmuş olursunuz. "**HU**" noktasında buluşmak tevhidi ifade eder.

"(Ya Muhammed) elhak (hakikatül hakayık) senin Rabbindendir. (Rabbinin sendeki açılması hakikatül hakayıktır) o halde sakın şüphe edenlerden olmayasın bu ilim sana geldikten sonra HU hakkında kim seninle çekişmeye kalkarsa de ki haydi geliniz oğullarımızı (Hz. Ali'yi, Hz.Hasan'ı ve Hz Hüseyin'i) ve oğullarınızı, kadınlarımızı (Hz.Fatıma'yı) ve kadınlarınızı, nefislerimizi (Deryayı Nuru Muhammed'i ve velâyeti temsil noktası Hz. İmam-ı Ali) ve nefislerinizi çağıralım sonra niyaz edelim de Allah'ın lânetini yalancılardan üzerine kılalım işte bu HÜVE'nin hakikat kıssasıdır (yani HÜVE noktasının hakikatül

hakayık makamından ders ve ibret alınması gereken nasihatıdır) zaten Allah'tan başka ilah yoktur muhakkak ki Allah HÜVE el Aziz el Hakim'dir (yani Aziz ve Hakim isimlerinin mazhariyetindeki HU noktasından kendini izhar etmektedir) yüz çevirirlerse Allah fesatçıları bilicidir (o halde) de ki; ey kitap ehli (olan Museviler Hıristiyanlar) sizinle bizim aramızdaki seviyeli ve adil olan bir kelimeye geliniz ki (bu kelime) sadece Allah'a kulluk edelim ve HU noktasına hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve bazımız bazımızı Allah dununda Rabler (yani papazlar, ruhbanlar, hahamlar...) edinmesin ve eğer yüz çevirirlerse deyiniz ki şahid olunuz bizler Müslümanlarız" (60-64)

Allah dununda hiçbir şeyi ilâhî kudret olarak kabul etmemek, Allah'ın tayin ve tespit ettiği gönülden başkasına tâbi olmamak gerekir. Aksi halde Allah dununda olmak söz konusu olur. Allah yakınlık verdiği gönle bir meşreb veriyor, bu meşreb Allah'ın hoşuna gidiyor.

Dünya anlayışına göre insanlar liyakati farklı değerlendirebilirler, ancak Allah kendi tayin ettiği gönlü işaret ediyor. Allah o gönülde kendi arzularını tatbik ediyor.

HÜVE'nin tayin ettiği Mürşid ile derviş arasında bir irşad hususiyeti var. Yani Mürşid'in sözlerine uymak bir talim, bir yetiştirme işidir.

"(Şüphe yok ki), İşte sözün doğrusu HÜVE'dir. Ve Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur ve (muhakkak ki,) Allah HÜVE Azîz'dir, Hakîm'dir." (62)

HÜVE'nin Peygamberimiz vasıtası ile lütfettiği ilâhî kıssaları tetebbu etmiş oluyoruz. Peygamberlerin kıssaları ile HÜVE'nin, yani zatiyyet-i ilâhîyenin yaptığı tatbikatlar anlatılıyor. Elbette bu tatbikatları yapan Allah'tır. HÜVE, el-Aziz ve el-Hakim isimleri ile risalet noktasından görünmektedir.

"İbrahim, ne Yahudi idi, ne de Hıristi-yandı: Lâkin, hanîf (tevhid sahibi) bir Müslümandı, Ve asla müşriklerden ol-madı" (67)

Hızır'ın Allah dininde dosdoğru bir Müslüman olduğu ifade ediliyor. Müslüman inanç ve bilgide Allah'a göre doğrultulmuş demektir. Doğru imanda olmayanlara güvenmemek gerekir.

"Muhakkak ki fazilet Allah'ın elindedir HU'yu dilediğine verir.... HU rahmetini dilediğine tahsis kılar" (73-74)

İlâhî Kudret HU sırrını dilediği gönülde açar.

"Allah'ın ahdini ve yeminlerini az bir değere karşılık satanlar, işte onlar (var ya), ahirette onlar için hiç bir pay yoktur, kıyamet gününde Allah, onlarla konuşmaz, onlara bakmaz ve onları temize çıkarmaz. Ve onlar için azab-ı elim (acı bir azab) vardır. Ve onlardan bir gurup da vardır ki, HU'yu el-kitaptan sanasınız diye el-kitap ile dillerini eğip бүkerler. Halbuki (onların söylediği HÜVE) el-kitaptan değildir. Ve derler ki, "HÜVE Allah katındandır." Halbuki, (onların söylediği HÜVE) Allah katından değildir. Ve onlar bile bile Allah'a karşı yalan söylerler. "Hiç bir beşer için, Allah HU'ya el-kitabı versin, hüküm versin, nübüvveti versin de sonra insanlara Allah'ın dununda bana kullar olun demesi olmaz ve lâkin el-kitabı ta'lim etmekte olduğunuz ve ders görmekte bulunduğunuz için rabbanîler olunuz (Rabbinizi kendinizde bulunuz) der ve size melâikeyi ve peygamberleri Rabler ittihaz etmenizi de emretmez, siz Müslümanlar olduktan sonra size küfrü emreder mi? (77-78-79-80)

Manevi yetişmeyi açıklayan ayetlerdir.

Hakikati bulmadan, kendilerine Mürşid ve Mürşide diyenlerin yanlış halleri en açık olarak izah edilmektedir. Hakkı bulmuş olan ilâhî gönöl her an HÜVE kontrolündedir. Yanlış bir şey söylediğinde ikaz alır ve güzel bir şey söylediğı zaman da Allah'ın takdiri zuhur eder ve bu ilhamların da hangi isimle indirildiğı kendisine bildirilir.

"Allah dininden başkasını mı arıyorlar? Oysa ki, Semavatta ve arzda ne varsa, hepsi ister istemez HU'ya teslim olmuş, hep döndürölüp HU'ya götürölüyorlar De ki: "Allah'a, bize indirilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilene, Musa'ya, İsa'ya ve peygamberlere Rablerinden verilenlere inandık. Onların arasında hiçbir fark gözetmeyiz, biz HU'ya teslim olmuşlarız. Her kim İslâm'dan başka bir din ararsa asla kabul edilmez ve İslâm'dan başka din arayan ahirette hüsrana uğrayanlardan olur." (83-84-85)

Bu ayette **"Allah Dini"** anlatılmaktadır.

Hıristiyanlar ve Yahudiler, Allah dininden başkasını arıyorlar, çünkü birbirlerinin peygamberlerini kabul

etmiyorlar. Halbuki yerde ve gökte kim ve ne var; peygamberler dâhil hepsi HU'ya teslim olmuşlardır.

Bütün risalet noktalarındaki ilâhî sırrın HÜVE olduğu beyan ediliyor. Allah'ın tevhidini kabul etmeyenlerin de ahirette hüsrana uğrayacağı beyan edilmektedir. Aslında ilk günden, yani Hz.Âdem'den beri Allah'ın dini birdir. Ancak dini Allah'a göre değil, taraftarlık anlayışı içinde peygamberlere göre yorumluyorlar. Hâlbuki peygamberler Allah'ın bir olan dinini bildirmişlerdir. **Gerçek din birliği Allah'ın bir dininde birleşmek demektir.**

NİSÂ SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Allah HÜVE'den başka ilah yoktur. Muhakkak ki kıyamet günü sizi cem eleyecektir, HU'da şüphe yoktur. Allah'tan daha doğru sözlü (hadis) kim olabilir?
(87)

Ayette "**Lâ mevcude illa HU**" beyanının güzel bir anlatımı vardır. Ayette Allah kendi sözü için "**hadis**" bu-yuruyor. Hadis peygamberin sözü değil mi? O hal-de Allah peygamberin sözlerini kendi sözü olarak beyan etmektedir. İlim ve bilgi HÜVE noktasından zuhur etmektedir, ancak tatbikat Allah ismiyledir.

"Allah'ı ve HU'nun Resûllerini tekfir edenler ve Allah ile HU'nun Resûllerini birbirinden ayırmak isteyenler ve bazı-sına iman ederiz, bazısına inanmayız di-yenler ve bunların arasından bir yol tut-mak isteyenler (var ya) İşte onlar, ger-çek kafirlerdir, Biz de kafirler için al-çaltıcı bir azap hazırlamışızdır. Allah'a ve HU'nun resullerine iman eden ve on-lardan hiç birini ayırmayanlara gelince

işte onlara ecirleri verilecektir ve Allah Gafur'dur, Rahîm'dir." (150-151-152)

Bugün dünyada din anlayışının değişik bir mecra-ya sürüklendiği görülüyor. Din birliği sloganı ile Peygamberlerin sözlerinin bazısı kabul edilmek bazısı inkâr edilmek isteniyor. **Dinler arası orta yol bulmak, kendi aklı ile bir din nizamı kurmak anlamındadır.**

Din birliği fikriyatı peygamberleri kabul-red fikrine dayanmaktadır. Bütün peygamberlerin bir Allah'ın peygamberi olduğunu kabul etmekle zaten din birliğine lüzum kalmaz.

Aslında dünyadaki huzursuzluk, iman ve din anlayışının yozlaşmasından, yetkisiz ve bilgisiz insanların din hakkında hüküm vermeye kalkmasından kaynaklanmaktadır. Böyle bir hüküm hangi yetki ile verilmektedir?

Onların fikirleri Allah inancında tereddüte ve inkâra sebep olur. Bu aslında Allah dinini parçalamak anlamındadır. Buna karşılık - *maalesef* - Avrupalı din salikleri medeniyetlerini pagan inancına dayandırmaktadırlar. Ne kadar acıdır ki İslâm toplumlarında da benzer fikirler görülmektedir.

"Lâkin Allah sana (Hz.Muhammed'e) indirdiğiyle şهادet ediyor ki (sana in-

dirdiği) HU'yu, HU'nun ilmi (olarak) indirdi, melekler de şehadet ediyorlar, ve Allah'ın şâhid olması da kâfidir" (166)

Hangi gönle ne indirdiyse onunla şehadet edecektir. Allah'ın indirdiğine Zamanın İnsanı da melekler de şehadet ediyorlar.

HÜVE ilmi indiriyor, Allah şehadet ediyor ve sıfat isimler olan melekler de şehadet ediyorlar. Burada Allah HU'ya şahit olmaktadır.

Her insan aldığı ilhama göre idrak eder. Her varlık ancak kendi ilhamını bilir. Risalet makamına tâbi olan ise, HÜVE'den aldığı ile amel eder. Onun için Risalet makamına tabiiyet gerekir. Zamanın İnsanı'nda Hakkın görünmesi vardır. Risalet makamları buna şahitlerdir.

"Allah'a iman edip HU noktasına sımsıkı sarılanlara gelince onları kesinlikle HU'dan bir rahmete ve fazilete dâhil eyleyecek ve onları HU'ya varan dosdoğru bir yola hidayet eyleyecektir." (175)

HU noktası Reis-ü'l Mürşidîn noktasıdır. Zamanın Sahibi olan gönül noktasıdır. Hz. Mevlâna'nın; **"Bugün Ahmed benim, ama dünkü Ahmed değil"** beyanı bu sırrı, yani Zamanın Risalet gönlünü işaret etmektedir. Bu-

rada peygamberi ve veliyi ayırmadan inanmak lazımdır. Her zamanın velâyet noktası kendisine iman edeni hidayet eyleyecektir. Şahsen tanımasa bile öyle bir "**İnsan**" olduğuna inanmak dahi hidayet bulmaya vesiledir.

MÂİDE SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

**"...(Ey iman edenler) adâlet ediniz,
HÜVE takvaya en yakındır..." (8)**

HÜVE, Zamanın İnsanı'na işaret etmektedir. Onunla adalet yerine getirilmiş olur.

"Allah HU noktası ile (onları) esselâm yollarına hidayet eyler (onlar) ki HU noktasının rızasına tabi olmuştur. Onları HU noktasının izni ile karanlıklardan nura çıkartır ve onları doğru yola hidayet eyler" (16)

HU'dan görünen manevi bir rehber tâtbi olanları HU zulumattan nura çıkarır ve doğru yola hidayet eyler.

**"Allah HÜVE Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler and olsun ki kâfir olmuşlardır.
(17)**

HÜVE herşeyden münezzehtir. 'Hz.İsa'da uluhiyet vardır' diyenlerin sözünü Allah kabul etmiyor. Peygamber ve din adamlarını "**mabud**" olarak gördükleri ve din

adamlarına secde ettikleri için makbul olmadılar. Peygamberimiz daima; **“Allah'a secde ediniz, Allah'a ibadet ediniz”** buyurmuştur. Kendisine secde edilmesi-ne asla müsaade etmemiştir.

"Yahudiler ve Hıristiyanlar (Nasraniler) biz Allah'ın oğulları ve HU'nun sevgilileriyiz dediler... bilakis sizler beşersiniz....." (18)

Yahudiler ve Hıristiyanlar akrabalık iddiası ile maneviyatı elde etmek istiyorlar. Oysa onların iddiası dünyevidir, maneviyat ise uhrevidir.

"Ey iman edenler Allah'a takvalı olunuz HU'ya varmaya el-vesileyi arayınız (talep ediniz) ve HU'nun sebilinde cihad ediniz, umulur ki kurtuluşa erersiniz" (35)

Peygamberimizin vesile sırrı kendisinden sonraki velâyet gönüllerinde de zuhur eder. Yani teslik hakkına (Hakka götürme selahiyetine) sahip olanlardır. **Vesile sırrı, kişiyi Allah ile buluşturan gönül noktasıdır.**

Vesile sırrı sahibi bir gönül bulmak, manevi yolda mücahede etmek, manevi yetişmenin HÜVE noktasına bağlı olarak cereyan ettiğini göstermektedir.

"Bilmez misin ki Allah'ı, bütün Semavat ve Arz'ın mülkü HU'nun (olduğu halde), dilediğini azaba çeker, dilediğinin günâhını örter olduğunu? Allah her şey'e kadîrdir" (40)

HÜVE'den görünen gönül noktasından zahir olan hususiyetlere işaret edilmektedir. Yani Zamanın İnsanı'na göre hüküm veriliyor. İlâhi arzu HÜVE'nindir, tatbi-kat Allah ismi ile. HÜVE bir kimse için maneviyat murat etse; onun halini değiştirir ve böylece onun günahlarını örter.

"Eğer Allah'a, Peygamber'e ve HU'ya indirilene imanları olsaydı, kâfirleri velîler edinmezlerdi. Fakat onların çoğu fasıklardır." (81)

Peygamber; **'Allah'a iman ediniz'** diye buyurdu. Onlar; **'bizler Allah'a inanıyoruz zaten'** dediler. Gerçek iman sahibi Peygambere iman edendir yani HÜVE'ye iman edendir. Melekler de Allah'a iman ediyorlardı. Onların inancı kendilerine göre doğru idi. Allah'a göre ise tam değildi. Allah, Âdem ile yani HÜVE noktası ile onlara arzusunu bildirdi.

Mevhum (vehim ve hayal edilmiş) Allah anlayışını terk ile gerçek HÜVE noktasındaki tarif ve imanı tasdik gerekmektedir.

Risalet noktasını kabul etmeyenler fikr-i fasittirler. Çünkü kendi akıllarına göre ilah aradılar. Peygambere yani HÜVE noktasına sevgi ve muhabbet olsa idi, Allah'a iman etmiş olurlardı. Allah, zaten HÜVE'nin ismidir. Ancak HÜVE isimlerden münezzehtir. HÜVE'ye iman eden için Allah ona yardımcıdır. Ve o gerçek iman sahibidir.

EN'AM SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

En'am Suresi HÜVE'yi anlatan bir suredir.

"Sizi çamurdan yaratan, sonra bir ecel takdir eden HÜVE'dir. Ve HU'nun katında adı konulmuş bir ecel (ecel-i müsemma - kıyamet günü) vardır. Siz hâla şüphe ediyorsunuz." (2)

Allah kendisinden yarattığı insana ruh verdi. O ruhun, asliyyetine olan tâbiyyetini ölçmek için yeni bir programa ihtiyaç vardı ki, bu da dünya hayatı olmuştur.

Allah ruhu yaratmış her insana bir ruh vermiştir. Dünyanın da bir eceli yani bir programı vardır. Nasıl insan için ecel varsa bütün varlıkların da bir eceli var o da kıyamettir. Bütün varlıklar kendi programlarında İnkılâb-ı Kebir'e gitmektedirler.

"HÜVE semavatta ve arzda Allah'tır, sizin içinizi (sırrınızı) de bilir, dışınızı (açıkladıklarınızı) da, ne kazanacağınızı da bilir." (3)

HÜVE'nin semavatta ve arzda fiiliyat ve tatbikat ismi Allah'tır. Bütün program Allah ismiyledir. Bütün fiiliyat isimleri Allah ismine bağlıdır. Allah ismi "**İsm-i Câmi**"dir.

"Biz HU'yu bir melek kılsaydık da HU'yu yine bir er kişi (Racul/Rical) kılardık, ve düştükleri şüpheyi onları yine düşürürdük." (9)

Manevi yetişmenin "**ricalden**" (Er kişilerden) olacağını işaret ediyor. İrşad yetkisi için Âdem sırrına sahibiyet ister. HU'nun ricalden olmasındaki muradı ilâhi, Allah'ın tevhidini, vahdaniyetini işaret eden tekliğidir. Çünkü Âdem tek olarak yaratıldı. Havva ise Âdem'den yaratıldı. O halde Allah'ın tekliğini işaret eden Âdem'dir.

Risalet noktası için melek isteyenlere Rabbimizin cevabı; "**Melek de gelse rical suretinde gelirdi**" olmuştur. Şüpheciler kendi makamlarının icabı olan şüpheyi yine düşerlerdi. Allah kişi için ne makam tayin ettiyse o makamı yaşar. O makam ve tecellinin değişmesi Âdem sırrını tasdik ile mümkündür.

"De ki, semavatın ve arzın yaradanı Allah'tan başkasını mı velî ittihaz ede-

ceğim? Halbuki HÜVE besliyor da kendisi beslenmekten münezzeh bulunuyor, ve ben "cidden Müslüman olanların ilki olmakla emrolundum, o halde sakın müşriklerden olma" (14)

Burada ilk velâyetin Allah ismi ile olduğu zikredilmektedir. HU'nun, Allah ismini zikretmekle ilk Müslüman olduğu da beyan ediliyor.

Allah ismi tüm varlıklar üzerinde tatbikat isimdir. Allah hangi gönülde açıldı ise veli odur. Allah Muhammed, Allah Abdülkadir gibi...

Tüm varlıkların yaşam hususiyetlerini ve manevi rızıklarını lütfeden kendidir. Ancak kendisinin böyle bir rızka ihtiyacı yoktur, çünkü asliyyet kendisidir; böyle bir tenezzüle ihtiyacı yoktur. **"Müşriklerden olmayın"** ikazı da tüm varlıklar içindir.

"Eğer Allah sana bir keder dokundurursa (o kederi) HÜVE'den başka açacak (giderecek) yoktur ve eğer sana bir hayır dokundurursa (buna mani olacak da yoktur) O halde HÜVE her şeye kadirdir" (17)

Bu âyette ilâhî programın HÜVE'ye ait olduğu vurgulanmaktadır. O dilerse programı değiştirir. Onun için âyette Hu noktasına iltica edilmesi tavsiye buyrulmaktadır.

"HU nun kullarının üzerinde HÜVE Kahir'dir, (Kahhar sıfatı ile hakimdir) HÜVE el Hakim el Habirdir." (18)

Velâyet noktasında hakim olan (hüküm veren) kahir olan HÜVE'dir.

HU'nun kulları üzerinde HU'nun görüldüğü gönül noktası hakimdir. HÜVE noktası varlıklar üzerinde hüküm verme yetkisindedir.

"De ki: Hangi şey şehadetçe en büyüktür " de ki "Allah benimle sizin aranızda şahittir. Bu Kur'an bana, sizi ve ulaştığı kimseleri HU ile uyarmam için vahyolundu. Allah ile beraber başka tanrılar bulunduğuna siz mi şahidlik ediyorsunuz?" de. "Ben şehadet etmem" de. "HÜVE ancak ilah-i vahiddir, doğrusu ben ortak koşmanızdan uzağım" de." (19)

"Tek ilah HÜVE'dir." HÜVE'den başka bir ilah olmadığını idrak edenin dini anlaması tamamen değişir; değişik bir Allah anlayışı doğar, bu idrak ve değerlendirmeye göre ilham alır. Bu idrakte olmamak HÜVE'nin durumunda kalmaktır.

Bu ayet Hz.Muhammed'in (s.a.v) makamını gösteriyor. Velâyet HÜVE'den başka ilah kabul etmez.

Ayette, **"Lâ mevcude illa hu"** sırrı anlatılıyor. Daha kendi varlığından haberi olmayan nasıl olur da tanrılar icat edebilir? Oysa ki âlemlere bakılınca bu sonsuzluk karşısında haya edilmesi gerekir.

HU'ya olan imanın şehadeti olarak Hz.Muhammed (s.a.v) vardır. O yaratan ile yaratılan arasında şahittir.

Ayette Hz.Muhammed'in (s.a.v) HÜVE'nin **"ilah-ı vahid"** olduğunu fiilen biliyor manası da vardır.

Allah'ın şehâdeti en büyüktür. Çünkü her şeyin yaratıcısı kendisidir. O halde Kur'an, HU'yu beyan etmektedir.

"Kendilerine kitabı verdiklerimiz (Yahudiler ve Hıristiyanlar...) HU noktasını kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırırlar.

***Nefislerine ziyan edenler var ya, işte onlar inanmazlar."* (20)**

Onlar HÜVE noktasını tanıyorlar. Çünkü kendi peygamberleri de HÜVE'den görünmüştür. Bu bakımdan onlar Peygamberimizi kendi oğulları gibi gayet iyi tanımaktadırlar. Ancak Peygamberimize Allah nazarından değil de akıl nazarından bakıyorlar ve itiraz ediyorlar. O zaman kendi peygamber inançları da hatalı olmaktadır. Allah'ın lütfettiği nefsi hayır değil şerr tatbikatına getiriyorlar. Allah nefsi lütfetti, hayrı da var şerri de.. Hayrı kabul etmeyen şerr yüzünü benimsemiş olur.

"Onlardan (inkârcılardan) seni işitenler de vardır, HU noktasını anlarlar diye kalblerine örtüler kulaklarına da ağırlık koyduk. Onlar her ayeti (her türlü mucizeyi) görseler bile, yine de ona inanmazlar, nihayet sana geldiklerinde de seninle çekişirler. İnkâr edenler, "Bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir" derler. Onlar, hem HU noktasından alıkoşurlar (insanları HU noktasına yaklaştırmaktan vazgeçirmeye çalışırlar), hem de kendileri HU' dan uzaklaşırlar. Oysa onlar farkında olmadan ancak nefislerini helak ederler. Onların

ateşin karşısında durdurulup "Ah, keşke (dünyaya) geri gönderilsek de bir daha Rabbimizin âyetlerini yalanlamasak ve inananlardan olsak!" dediklerini bir görsen!.. Hayır, önceden gizledikleri kendilerine açıklandı. Şayet (dünyaya) geri çevrilseler bile, HU noktasından nehiy edildikleri şeylere şüphesiz yine döneceklerdir. Çünkü onlar, elbette yalancıdır." (25-26-27-28)

Onların itirazı bütün peygamberlerin görüldüğü HÜVE'ye olmaktadır. Bu hâl onları kendi peygamberlerine de itiraz durumuna düşürmektedir.

Akıl, idrak HÜVE'yi kapsayamaz. HÜVE'yi hiçbir şey ile karşılaştıramayız. HÜVE konusu çok hususiyede bir konudur. Hz. Süreyya Divan'ında HÜVE lafzını yazarak altına şu beyti düşürmüşlerdir:

**"Bâlâyâ ne koydum ana dikkat ile bir bak
Her el anı va'z eyleyemez anla kimim ben"**

Bugün HÜVE kendini açtığı için daha da dikkatli olmak lazımdır. Biliyoruz ki bütün alemler O'ndan hasıl olmuştur. O halde edeb-i ilâhî ile yürümek lazımdır.

İnkarcılar çekişirler, çünkü onlar maneviyatta kendi arzularının yerine gelmesini isterler ve önyargılı olduklarından ne yapılırsa yapılsın inanmazlar.

Her millet kendi tarihlerinden ders almaya bakar. Ancak Allah dini söz konusu olunca masal, efsane derler. Zamanın İnsanı'na imansızlık ve itiraz halinde din doğru olarak idrak edilmemiş olur. İnkârcılar daima inkar edecektir, çünkü mazhariyetleri öyledir. Kişiler yaratılış gayesi neyse onun işlevini sürdürürler. Allah'ın hükmü değişmez.

İnkârcıların dini inkâr etmeleri onlardaki imansızlıktan kaynaklanmaktadır. Ancak onlar Allah'a iltica etselerdi, onlara HU noktası tayin edilir ve o gönül noktası ile onlardaki tecelli değişebilirdi.

"Onların söylediklerinin seni üzeceğini elbette biliyoruz; doğrusu onlar seni yalanlayamıyorlar (Lâ yukezzib/yalanlanamaz), fakat zalimler Allah'ın ayetlerini bile bile inkar ediyorlar. " (33)

Allah'ın lütfettiği ilâhî ilmi yalanlayamadıklarından nefsanî olarak başka yönlerle çekerek inkâr ediyorlar

İtiraz eden için, itiraz ettiğinin varlığını kabul edi-

yor ki, kendi fikriyatına uygun olmasını istediği için itiraz ediyor anlamı çıkmaktadır. Onlar itirazları ile Allah'ın Âdem sırrına itiraz etmiş oluyorlar. Ona itiraz mümkün değil, çünkü O hayatın aslıdır.

"De ki: Ne dersiniz; size Allah'ın azabı gelse veya kıyamet saati gelip çatıverse size, Allah'tan başkasına mı yalvarırsınız? Doğru sözlü iseniz (söyleyin bakalım)! Bilâkis yalnızca HU'ya yalvarırsınız da (kaldırılması için) HU'ya yalvardığınız (belâyı) dilerse kaldırır; ve siz ortak koştüğunuz şeyleri de unutursunuz." (40-41)

Zamanın İnsanı'na olan iltica rahmete ve affa vesiledir. O bu hali değiştirebilir. İslâm tarihinde bazı felsefeciler Allah'a imanda yanlış düşmüş sonra da göçmeden evvel evliya himmeti ile rahmete ermişlerdir.

Buradaki "**HU**" hususiyeti Reis-ü'l Mürşidîn'i işaret eder. Reis-ü'l Mürşidîn noktasına müracaat edilirse "**ilâhî yardım**" hususunda HÜVE'nin böyle bir yetkisi vardır.

"De ki: "Size Allah'ın hazineleri elimdedir, demiyorum; gaybı da bilmiyorum; size, ben meleğim de demiyorum, ben

ancak bana vahyolunana uyuyorum." De ki: "âmâ (kör) ile gören (basiret ehli) bir midir? Düşünmüyor musunuz? Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları HU ile uyar. Onlar için HU'dan başka ne bir veli, ne de bir şefa'atçi vardır. Umulur ki takva ederler. Sabah akşam -HU'nun cemalini murad ederek- Rablerine dua edenleri kovma. Onların hesabından senin üzerinde birşey (yükümlülük), senin hesabından da onlara bir şey (yükümlülük) yoktur ki onları kovman gereksin. Yoksa zalimlerden olursun. Böylece: "Allah aramızdan bunlara mı (lütu'fta bulundu?)" demeleri için onlardan bazısını bazısıyla imtihan ettik. Allah, şükredenleri daha iyi bilen değil mi?" (50-53)

Risalet noktası; "**Benim söylediğim HÜVE'dendir. HÜVE'nin arzusuna uyun**" buyurur. İnsanlar sihirbaz arıyor ama risalet makamı sihirbazlık makamı değildir. Keramet arayan keramet bulamaz ise inançta sarsılma olur. İsteklerimizin Allah'ın nizamına uygunluğuna dikkat edilmelidir. Dervişin Mürşid'ini istek noktasında zorlaması ilâhî nizama aykırıdır.

Hikayeye göre Süleyman Peygamberin yakınında bulunan yaşlı bir kadın vardır. Hz.Süleyman'ın kudret hali bir imtihan olarak geri alınınca ilk terk eden o yaşlı kadın olmuş. Sonra kudret hali iade edilince de ilk gelen yine aynı kadın; " **Zaten ben seni biliyordum!** " demiş.

İnsanlar Rabbin huzurunda toplandıkları zaman HÜVE sırrına da vakıf olmuş olurlar. HÜVE'den görünen Zamanın İnsanı şefaatçi olarak görünecektir. Bu, "**Her topluluğu İmamları ile davet edeceğiz,**" sırrıdır.

Bu ayetlerde iki grup insan anlatılıyor. Bir grup Mürşid noktasını sihirbaz gibi görüyor. Şahıs olarak değerlendiriyor. Ondaki keramet bekliyor. İkinci grup Mürşid noktasına Allah rızası için geliyor. Ondaki HÜVE Sırrına hayran ve talip. Allah samimi taliplere velâyetini lütfediyor.

Maneviyatta terakki için hizmet asıldır. HÜVE Mürşid'i yetiştirir. Mürşid'den de dervişi yetiştirir.

Maneviyata sırf Allah rızası için gelenlere, yani bir alışveriş ve menfaat olmadan sadece Allah rızası için gelenlere rahmet ile muamele edilir.

"De ki ben Rabbimden bir beyyine üze-

rindeyim, siz ise HU noktasını tekzib ettiniz, acele istediğiniz (azâb) benim yanımda değildir. Hüküm ancak Allah'ındır, (HÜVE) hakkı anlatır ve HÜVE (hakkı bâtıldan) ayırt edenlerin en hayırlısıdır". De ki: "Acele istediğiniz (azab) elimde olsaydı, benimle aranızdaki iş bitmiş olurdu." Allah zulmedenleri en iyi bilendir. Gaybın anahtarları HU'nun katındadır, onları ancak HÜVE bilir. Karada ve denizde olanı bilir. Düşen yaprağı, arzın karanlıklarında olan taneyi, yaşı kuruyu ki apaçık bir Kitap'tadır ancak (HÜVE) bilir. Geceleyn sizi öldüren (öldürür gibi uyutan), gündüzün de ne işlediğinizi (yapıp kazanmakta olduğunuzu) bilen sonra belirlenmiş ecel tamamlansın diye gündüzün sizi diriltten HÜVE'dir. Sonra dönüşünüz yine HÜVE'yedir. Sonra yaptıklarınızı size haber verecektir. Ve HÜVE kullarının üzerinde kahirdir. Ve sizin üzerinize (hafaza meleklerini) gönderir. Nihâyet sizden birinize ölüm gelince onu elçilerimiz vefat ettirirler ve onlar vazifelerinde kusur etmezler." (57-58-59-60-61)

Mürşid'e itiraz neden? İlham ve beyan alan Mürşide karşı çıkmak HÜVE'ye karşı çıkmak demektir. Velâyet HÜVE'den görünür ve HÜVE'ye tabidir . Nas (halk) ise sıfatiyet olduğu için sıfatı olanların hüküm ve tatbikatını Allah ismi yapmaktadır.

Zamanın İnsanı HÜVE noktası olduğu için hakikati anlatır. Ve her zamandaki Hak ve batılı ayırmak da HÜVE noktası olan Zamanın İnsanı'na aittir.

Hüve'ye iltica edene Allah güzel ilham verir. Hüve'ye teslim olan için, aldığı ilhamın "**Esselâm**" mı yoksa "**Eddar**" isimleri ile mi indiğini Allah'ın bildirmesi ile farkına varması mümkündür.

Bütün varlıkların Allah tarafından idare edildiği ve Allah'tan başka bir mevcut olmadığı hakikati vardır. Velâyet üzerine olanların -diğerlerinden- ayrılması söz konusudur. Allah kendisinden zuhur eden ilâhî hakikati kime verdiyse onları diğerlerinden tafdil eyler.

İnsanların yaptıkları gibi görünenler de aslında HÜVE'nin tatbikatlarıdır. Kullar ancak şahitler durumundadırlar. Asıl arzu ve tatbikat HÜVE'ye aittir. Yoksa kulların O'ndan ayrılması mümkün değildir. Ruh O'ndandır ve insanlar tatbikatı görerek ve yaşayarak terakki ederler. Bu terakkideki asıl arzu ve hedef nedir? Bunu bilmek de ancak HÜVE'ye aittir.

'**Muhammed**' (s.a.v) kelimesi hamd edilen anlamında olduğu için "**azap benim elimde değil**" buyurmaktadır. HÜVE kullarının üzerinde kahirdir yani risalet noktasının hüküm verme yetkisi vardır.

"Senin kavmin, HÜVE elhak iken HU'yu tekzip etti. De ki: "Ben, üzerinize bir vekil değilim." (66)

HU noktasına yapılan itiraz üzerine, itiraz edenler Peygamberimizin kendi kavminden olmalarına rağmen peygamberimiz onlara vekil (müzahir) olmadı.

Peygamberimizden evvel zuhur etmiş peygamberler zamanında da HÜVE'ye itiraz kabul edilmemiştir. HU'ya itirazın makbul olmadığı görülmektedir.

"...De ki: Allah'ın hidayeti HÜVE'nin hidayetidir. Bize âlemlerin Rabbine teslim olmamız emredilmiştir. Namazı kılınız ve HÜVE'ye takva ediniz, haşrolunup varacağınız HÜVE'dir. HÜVE Semavatı ve arzı hak olarak yaratandır. "Ol" dediği gün (her şey) oluverir, HU'nun sözü haktır. Sur'a üfürüldüğü gün, mülk HU'nundur, gaybı da şهادeti de bilendir. HÜVE hüküm ve hikmet sahibi olandır, haberdar olandır." (71-72-73)

Ulema-i rüsûm tefsir anlayışında Allah ismini ortaya koyar ama insanı siler. Velâyetin anlayışı ise **"HÜVE'nin görünmesi insandır, insan da Allah'tandır,"** der. Bu, tevhidi işaret eder.

Allah'a tapıyoruz. Allah'a secde ediyoruz. Allah için namaz kılıyoruz. Mabud Allah'tır. HÜVE'yi seviyoruz, tabiyetimiz, bağlılığımız aşkımız var. Peki neden HÜVE noktasına tapmıyoruz, secde etmiyoruz? Çünkü HÜVE'de tapan da tapılan da kendidir. Kendinden kendine bir hususiyettir.

Velâyette namaz kılan gönülde **"namazın benden bana"** ilhamı zuhur eder. HÜVE'ye olan bu teslimiyet her an namaz, her an ibadettir.

Sur'a üfürüldüğü gün mülk HU'nundur. Yani HU noktasından zuhur eden emir ile bu iş olacaktır.

"İşte (o peygamberler) Allah'ın hidayet ettiği (kimselerdir). Sen de HU'ya uy. De ki: Ben HU'ya karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum. HÜVE âlemler için bir zikirdir" (90)

Risalet noktaları olan peygamberler ve veliler

Allah'ın hidayet ettiği HÜVE'den görünen gönüllerdir. HÜVE, Zamanın İnsanı olan ilâhî gönülden bütün alemlerde tatbikat yapar. Zamanın İnsanı dünyada görünür ama tatbikatı alemlerde cereyan eder. Berzah âlemi de bu tatbikattan habersizdir.

Allah'ın insandaki tatbikatı sıfatı tatbikattır. Ancak vücûdu ulvi olanlar var ki, onlar HÜVE'den görünen velâyet gönülleridir. Velâyete dahil olduklarından HÜVE'den ilham alırlar, HÜVE ile hareket ederler. Onlar maneviyata karşılık hiçbir ücret talep etmezler.

"HÜVE kara ve denizin karanlıklarında kendileri ile yol (hidayet) bulasınız diye sizin için yıldızları yaratandır. Gerçekten biz, bilen bir toplum için âyetleri geniş geniş açıkladık. Hem HÜVE ki sizi bir tek nefisten (nefs-i vahideden) halketti, bir müstekar (karar yeri) bir de müstevda' (emanet yeri) var. İnce anlayışlı bir topluluk için âyetleri tafsilatlı olarak açıkladık." (97-98)

Maneviyat için dünyada vazifeli ilâhî rehberler vardır. Onlarla yürümek, selâmet bulmak demektir. Dünya hayatı devamlı değildir, asıl olan ahiret yurdudur.

HÜVE, hidayet bulacak insanlar için yıldızları, yani yol gösterici manevi rehberleri yaratandır. HÜVE zamiri ile insan varlığındaki "**velâyet**" kastedilmektedir.

Bir nefisten halkolunan insanın yani Allah'ın kendisinden kendisine olan tertibi anlatılıyor. Zaten bir nefisten halkolunan ve bunun idrakinde olan insan nasıl tenkide düşebilir. İnce anlayışlı olanlar, maneviyat sahibi gönüllerdir.

Allah, insanı dünyada karar kılmış ama yakınlık verdiği gönle emanet (müstevda') vermiştir. İnsanın asıl yeri dünya değildir. Onun için kendi açıldığı gönül noktasına emanet ediliyor. İnsanın asıl yeri ahirettir.

"İşte Rabbiniz Allah ki, HÜVE'den başka ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise HU'ya kulluk edin, HÜVE her şeye vekildir." (102)

"HÜVE; ilah Benim, siz HÜVE noktasına tevekkül edin. Bana HÜVE noktası ile gelin " buyuruyor. O zaman HÜVE'yi kendinde bulmak lûtfu vardır. Allah yakınlığı bulmak isteyen için HÜVE noktası ile beraber yürümek gerekir. Kendi varlığının da HÜVE'ye ait olduğunun idrakine varmak gerekir.

HÜVE noktası, '**O Vekil**' noktasıdır. "**Rabbiniz Allah; HÜVE'dir**" buyrulmaktadır. "**HÜVE Benim, Beni bulmak istiyorsanız Benim açıldığım HÜVE noktasını bulunuz. O sizi Bana getirmeye vekildir**" buyrulmaktadır.

**"Gözler (basarlar, görüşler, basiretler...)
HU'yu idrak edemez; HÜVE gözleri idrak eder; HÜVE Latiftir, haberdardır."**
(103)

HÜVE; "**Benim ismim Allah'tır**" buyurarak HÜVE için tenzihini yapmıştır. İnsanlar Allah ismini tanır- lar ve Allah ismine ibadet ederler. HÜVE ise tenzih nok- tasıdır. Gözler, basarlar, görüşler, basiretler... HÜVE'yi id- rak edemezler. Çünkü bunlar sıfatlardır.

HÜVE'nin görme hali sonsuzdur. O halde bütün görüşler HÜVE'ye aittir. İnsandaki bütün hasletler de HÜVE'ye aittir. İnsana verilen hasletler âriyeten verilmiş- tir. Onun için HÜVE bütün bakışları kapsar. Biz HÜVE'nin bize lütfettiği kadarını bilebiliyoruz. HÜVE la- tiftir. Çünkü O'nun verdiği hasletleri fevkalade rahat ola- rak kullanıyoruz. HÜVE haberdardır. Çünkü kullarından gören kendi olduğuna göre onlardan haberdardır.

'Allah'ın zâtîyeti' ifadesi -tam olarak- ne ifade

ediyor? Bilmek mümkün değildir. Kendisinden kendisine nasıl ifade ediyor bilemiyoruz. Bizler de tam tevhidde olarak hiçbir şey ve vasıfla O'nu değerlendiremeyiz. Onun için HÜVE kendini Peygamberimizde açarak lütfetmiş ve "**Benim zatiyyetimi HÜVE ile zikredin öyle kabul ederim**" buyurmuştur.

Allah'ın zâtîyetini nasıl zikredeceğiz? Bunu bilemediğimiz için '**HÜVE**' zamiri ile lütuf buyuruluyor. HÜVE zamiri her şeyden münezzehtir olan Allah'ın zâtîyetini, her türlü sıfat ve vasfın üzerinde olarak işaret ediyor. '**HÜVE**' zamiri ile zikir makbul oluyor.

Sıfat zâtı göremez. HÜVE, görülmekten münezzehtir. Gören, görülen hepsi sıfattır. HÜVE'yi idrak mümkün değildir. Bir varlığı idrak etmek o varlığı görmekle veya muhayyile etmekle mümkündür. HÜVE, muhayyile edilmekten de münezzehtir.

Allah, idraki kullanması için insana vermiştir. Ama idrakin sahibi O'dur. İnsana bütün verilenler, kullanılmak için âriyet olarak verilmiştir. Bütün düşünceler O'nundur. İnsana bütün verilenlerin Allah tarafından âriyet olarak verildiğini idrak edene -o zaman- bu güzellikler lütfedilir, geri alınmaz.

Basiret, kendi vücudunun da Allah'a ait olduğu-

nun idrakine varmaktır. Mesela rüya gören rüyasına sahip midir?

"Rabbinin kelimesi, Sıdk (doğruluk) ve adaletçe tamamlandı. HU'nun kelimelerini değiştirebilecek (ya da bedel getirebilecek) yoktur. HÜVE iştici ve bilicidir." [115]

HÜVE (Allah) bütün varlıkları isimlerle yarattı. Her isim bir kelimedir. Eğer kelimeler değiştirilmeye kalkılırsa o zaman Allah'ın nizamı değiştirilmeye teşebbüs edilmiş olur. Allah'ın bir kelimesi ile diğer kelimesini değiştirmeye kalkmak Allah'ın nizamını değiştirmeye teşebbüs etmek demektir.

Allah her insan için bir isim buyurur. Hz. Musa'dan sonra Hz. İsa geldi ama Hz.Musa ismi kalkmadı. İsimler ortadan kalkmaz. **"Değiştirdi"** kelimesi yeni bir isim yarattı anlamındadır.

Allah'ın bir isimdeki muradını değiştirmeye teşebbüs etmek hatadır. Allah'ın programı değişmez. Allah, bir isimdeki arzusunu değiştirmiyor. Arzu ettiği tatbikatları başka isimlerle yapıyor. Mesela Hz. Musa'dan sonra Hz.İsa'yı gönderiyor. O zaman daha ileri arzuları için yeni tatbikatlar yapıyor.

"Muhakkak ki senin Rabbin HÜVE, HU'nun yolundan sapanı en iyi bilendir. HÜVE doğru yolda gidenleri de en iyi bilendir." (117)

Bütün tatbikat HÜVE'nin bir programıdır. Geçmişteki manevi değerlendirmelerle bugünün maneviyatını değerlendiremeyiz. Zamanın İnsanı noktası HÜVE olduğu için **"o gönüldeki"** değerlendirmeler esastır. Nizam HÜVE'ye aittir.

"Ölü iken HU noktası ile ihya eylediğimiz, HU'yu bir nur kıldığımız, insanlar arasında HU ile yürümesini sağladığımız (kimse), içinden çıkamayacağı karanlıklarda kalan (kimse) gibi olur mu hiç? Fakat kafirlere yaptıkları işler öyle yaldızlı gösterilmektedir." (122)

HÜVE noktası ile beraber yürüyen, diğer insanlar ile manevi noktada anlaşılamaz. Manevi yürüyüşün tamamının Allah'ın rahmeti ile olduğu açıkça beyan edilmiştir. Allah'ın seçtiği ve maneviyat nasip ettiği kimse ile karanlıklarda kalanlar bir olmaz. Veleve ki Allah onlar için hidayet arzu etsin. Üstelik mekirde olanın yaptığı süslü gösterildiğine göre demek ki Allah'ın bir takdiri söz konusudur. Allah arzu etmedikten sonra hidayet ve maneviyat hiç kimse için mümkün değildir.

İman sahibi de, imansızlar da en son noktaya kadar gelirler. Yani iman sahibi de imtihan için son noktaya kadar sabretmek durumundadır.

"Rablerinin katında selâmet yurdu (dârüsselâm) onlarındır. Bütün yapacak oldukları işlerde onların velisi HÜVE'dir." (127)

HÜVE'yi veli edinerek yürüyenler, işte onlar selâmet yurdu ile müjdelenirler.

"Şüphesiz bu, benim dosdoğru yolumdur. HU'ya tâbi olun (başka) sebillere (yollara) uymayın. Zira o yollar sizi HU'nun yolundan ayırır. İşte size HU'yu tavsiye ediyor umulur ki takva edersiniz." (153)

Hz. Muhammed'e (s.a.v) tâbi olmak Hu'ya tâbi olmak demektir. **"Benim dinimden başka bir yol aramayın"**, buyruluyor. O halde bu ayet ile başka inanç sistemlerinin yolu kapanmış olmaktadır.

"İşte mübarek bir kitap; HU'yu biz indirdik öyleyse HU'ya tabi olunuz ve takva ediniz ki size merhamet edilsin" (155)

HU noktasına tabi olmakla merhamet olunursunuz.

HU'ya uymak hem Kur'an'a hem de Peygambere uymak demektir. Yani bir bütünlük vardır. Kitap Hz. Muhammed'dir. (s.a.v) Hz. Muhammed'e (s.a.v) tâbiyet gerekir; rehber O'dur.

Peygamberdeki arzu HÜVE'ye aittir. O arzunun tatbikat bulması Allah ismi ileler. Hz. Muhammed (s.a.v) za-tiyyet noktasıdır; HÜVE'nin açıldığı noktadır. İnsan bu tatbikatları idrak için sıfatiyette yaratılmıştır.

"De ki: "HÜVE, her şeyin Rabbi iken ben Allah'tan başka bir Rab mi arayayım?"
(164)

Rab bütün varlıklara feyz sunan isimdir. Her kişi kendindeki ilâhî hususiyeti "**Rabbim**" diyerek ikrar eder. Her insan kendinde icra eden ilâhî kudreti düşünsün! O halde O'ndan başka ilah aramak olmaz.

HÜVE ile Allah isminin anlaşılması konusu için bu ayetlerde bir anlatım var.

Varlıklar makamları icabı Allah ismini zikrederler. HÜVE herşeyin Rabbi'dir. HÜVE her şeyden münezzeh olan ve idrak edilemeyendir. Allah isminin sahibi-

yeti ve asliyeti HÜVE'dir. **HÜVE Allah'ın kendisi-
dir.**

**"Sizi yeryüzünün halifeleri kılan, size
verdiği (nimetler) hususunda sizi dene-
mek için kiminizi kiminizden dereceler-
le üstün kılan HÜVE'dir. Şüphesiz Rab-
bin, cezası çabuk olandır ve gerçekten
HU, bağışlayan merhamet edendir."
(165)**

İnsana hilafet veren, makam ve mevki veren HÜVE'dir. Allah'ın bütün bunları vermesi insanları sınamak içindir. Bu değerlendirmeleri yapmak için de insanlara dereceler vermiştir. Allah bütün bunları vermiş ama yine de Allah'ın merhametine sığınmak gerekiyor.

Allah herkese lütfetmiştir ama kulluk idrakine varanlar ile varamayanları derecelendirmiştir. İnsanlar kendi işledikleri ile imtihan edilmektedir.

Velâyet için imtihanlar dünyada kalmıştır, çünkü o büyük günde onlar vazifelidirler. Her meşrebdeki insanlar birer topluluk olurlar. Allah'ın her arzusunun bir mümesil noktası vardır. Velâyet HÜVE adına konuşur.

A'RÂF SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Rabbinizden size indirilene uyun. HU noktasının dununda (başka birtakım) Evliya (edinip de onlara) uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!" (3)

Rabbinden size indirilen nedir? Her insan kendi halini bilir. Her insan kendi kalbinden ikaz edildiğini de bilir. Allah her insanı ikaz etmektedir. Çünkü ilham konusu HÜVE'ye aittir. O halde Allah'ın her insandaki ilham ve ikazlarına dikkat gerekir. Hakikati bulmak için HU'nun açıldığı, HU sırrına sahip gönül ile beraber yürümek gerekir. O gönülde velâyet vardır. HU sırrının açılmadığı insanda velâyet yoktur. Bu hususta insanlar olayları kendi menfaatlerine uygun olacak şekilde değiştirmektedirler.

"(Allah); 'Sana emrettiğimde seni secde etmekten men eden neydi?' buyurdu. (İblis)"Ben HU dan daha hayırlıyım, dedi, beni ateşten (nardan) halkeyledin ve HU yu ise çamurdan (tıyn) halkeyledin."
(12)

HÜVE'ye itiraz eden İblis'in mazereti kabul edilme-

di. Yani Allah'ın cevher-i esrarı olan, isimlerden münez-zeh olan HÜVE'ye itirazı Allah kabul etmiyor.

İblis, Allah Âdem'i tercih etti diye düşünüyor ve “o çamurdan yaratıldı ben ise ateşten yaratıldım” diyerek madde üzerinden konuşuyor. Allah; “**Maddeye bakma ondan Ben görünüyorum,**” buyuruyor. Nitekim HÜVE'den görünen peygamberlere itiraz da kabul edilmedi. Ama İblis makamı icabı Âdem'e itiraz etti. Halbuki İblis Cennet-i Alâ'nın âlim meleklerindendi.

Bazı insanlar da İblis gibi kendilerinin başkalarından hayırlı olduğunu iddia ederler. İnsan varlığında Hu sırrı açıldığı için bu gibi düşünceleri Allah kabul etmiyor.

Hız. Muhammed (s.a.v)'e itiraz ettiler. Peygamberimiz; “**Ya Rabbi Sen onları bağışla,**” diye niyazda bulundu. “**Onlar Seni (yani bendeki HU sırrını) bilmiyorlar**” buyurdu. Onun için Allah onları bağışladı.

Nar'da (ateş) hırs ve tamah vardır. Tıyn'da (toprak) tevazu ve rıza vardır.

***"De ki; "Rabbim KIST ile davranmayı emretti. Her secde yerinde yüzlerinizi (HU'ya) doğrultun ve dini yalnız HU'ya ait kılarak HU'ya dua edin."* (29)**

Gönül noktasının asliyyet-i ilâhîyesi HÜVE'dir. Ona teveccüh Allah'a teveccühtür. Allah hangi maksat ile kulunu yaratmışsa o maksat içinde Allah'a geri dönülecektir. Önemli olan Allah'a nasıl geri dönülecektir? Müspet mi, menfi mi?

'Başlangıçta sizi yarattığı' gibi döneceksiniz ayetinin manası olarak HU noktasına (risalet noktasına) tâbi olan için sanki yeni doğmuş gibi pir-i pâk olmak mümkündür.

"Kıst" Rabbimizin bir arzuyu ilâhîyesidir. **"Kıst"** dinine bağlı insan için Allah'ın nizamıdır.

"Bir kısmına hidayet buyurdu, bir kısmına da dalalet hak oldu, çünkü onlar, Allah dununda şeytanları evliya edindiler, bir de kendilerini hidâyette zannederler." (30)

Hidayet ve dalâletin takdir-i ilâhî olduğu meydandadır. Yanılmış olanlar da yanılmış olduklarının farkında değiller mi? Mekri kendilerine dost tutanlar kibirleri yüzünden bu hale düştüler. Allah'ın arzusu olan HU noktasına teveccüh isteniyor. HU noktasından yüz çevirenler için mekre düşmek söz konusudur. Hâlbuki onlar kendilerinin hidayette olduklarını zannederler. HU sırrına sahib olmayan kimselere gidenler de kendilerini hidayette zannetmektedirler.

"And olsun ki Biz onlara bir kitap getirdik, iman edecek bir millet için hidayet rehberi ve rahmet olarak HU'yu ilimle uzun uzun açıkladık. (Fakat onlar), HU'nun te'vilinden başka bir şey beklemiyorlar. HU'nun te'vili geldiği (HU noktasının haber verdikleri ortaya çıktığı) gün, önceden HU'yu unutmuş olanlar derler ki: Doğrusu Rabbimizin risalet noktaları gerçeği getirmişler. Şimdi bizim şefaathçılarımız var mı ki bize şefaatsinler veya (dünyaya) geri döndürülmemiz mümkün mü ki, yapmış olduğumuz amellerden başkasını yapalım? Onlar cidden nefislerine yazık ettiler ve uydurdukları da kendilerinden kaybolup gitti." (52-53)

Risalet noktasının sözlerini te'vil edip başka yönlere çekenler için ilâhî gün geldiğinde çok geç olacaktır. O zaman ancak Allah'ın lütfettiği vazifeli gönüller şefaate edebilirler. İnkârcılar dünyaya geri dönmek isteyeceklerdir ama nafiye. Çünkü artık boyut değişmiştir. Boyut değiştirmek nedir? Bir yerden bir yere gitmek değildir. Boyut değiştirmekle hücreler ve moleküller vs. değişiyor. Bu dünya atomlardan, moleküllerden hâsıdır. Ahiretteki şartlar dünyadaki şartlara göre çok değişik olabilir. Atom ve moleküllerden müteşekkil esfele safilin âleminde kadın

ve erkekten olan bir teşkilat ile bir vücudun var olması söz konusudur. Ahirette ise vücut teşkilatı değişiktir. Aynı zamanda fikirler, düşünceler, idrakler, anlamalar da değişiktir.

"HU'nun rahmeti önünde, müjdeci olarak rüzgarları irsal eyleyen HÜVE'dir. Rüzgarlar, yağmur yüklü bulutları taşıdığı anda, HU'yu ölü bir beldeye gönderir, HU ile su indirir ve HU ile her türlü ürünü yetiştiririz; Böyle çıkarırız mevtayı da; umulur ki tezekkür edersiniz. Ve tayyip beldeye gelince, HU'nun nebatı HU'nun Rabbinin izni ile çıkar; ve habîs olana gelince, illâ 'nekd' (işe yaramaz) çıkar ondan. Böyle tasrif ederiz ayetleri şükreden bir kavim için" (57-58)

Yağmur örneği Allah'ın irsal eylediği gönülleri remz ediyor. Allah velisini ölü bir beldeye gönderir ve onlara rahmet lütfeder. Bu tasvirler velâyeti anlatmaktadır.

Güzel bir noktaya gelindiğinde (tayyip belde, güzellik kazanmış gönüle işaretir) hem kendisi ve hem de ona tâbi olanlar güzellik kazanıyor.

"Bunun üzerine HU'yu (Hz.Nuh) tekzîp ettiler. Biz de HU'yu ve HU ile beraber

gemide olanları kurtardık. Âyetlerimizi tekzîp edenleri de garkettik. Çünkü onlar kör bir kavim olmuşlardı." (64)

Peygamberlerin HU'dan göründüklerinin ispatı tatbikatın Peygamberler ile yapılmasıdır. Umumi mürebbi, HÜVE'nin görüldüğü gönül noktalarıdır.

Allah, Mürşid'e bağlı olanları da Mürşid ile değerlendiriyor. Dervişleri yetiştiriyor, onunla beraber mütalâa edeceklerini de Mürşid'e tâbi olacak duruma getiriyor. Olmayan da başka ilhamlar alıyor ve terk edip gidiyor.

"Sizi uyarsın diye aranızdan bir er kişiyle (Racul) Rabbinizden bir zikir gelmesi size acayip mi geldi? Zikredin ki hani sizleri Nuh kavminin ardı sıra halifeler kılmıştık ve sizleri yaratılıştâ (yaygınlık, bolluk, vüsat...) bakımından ziyade eylemiştik. Artık Allah'ın nimetlerini zikredin ki kurtuluşa eresiniz." (69)

Zikir (Kur'an) ile Racul (insan) beraber zikrediliyor. **"Racul"** (Rical) HU'nun kendisidir. HU'nun kelâmı zikir dir. **Ancak insanlar kelâmı kabul ediyor da, HU'yu kabul etmiyorlar.** Yani HU'nun görüldüğü gönül noktası olan risâlet noktasını kabul etmiyorlar. **"İnsanı kabul etmek çok zor"** denilen nokta budur.

Allah'ın insanlara devamlı olarak uyarıcılar yolladığı ve onunla insanları ikaz ettiği, yol gösterdiği görülmektedir. Ancak insanlar ilâhî vasıfları insanın dışında arıyorlar. Bu arayış her insanın kendi hasletine göre (Allah'ın ona verdiği makama göre) olmaktadır. İnsanlar kendi fikirlerinin dışında olana itiraz ediyorlar. Asıl mesele Allah'ın ilâhî hakikatini bildirdiği insanı kabul etmektir. Kur'an bu hakikati anlatmaktadır. Mesela Kur'an'da bildirildiği gibi peygamberi insan olduğu için kabul etmeyenler *"onunla beraber bir melek olmalı"* dediler.

"HU'yu (Hz.Hud) ve HU ile beraber olanları bizden bir rahmet ile kurtardık ve âyetlerimizi yalanlayıp da iman etmeyenlerin kökünü kestik." (72)

HÜVE noktası yanındakileri de kendi makamına getirmeye çalışır. HU'ya iltica edip onunla say ü gayret edenleri o makama yükseltiyor. Bu, **"Biz sizi imamlarınız ile davet ederiz,"** sırrıdır.

"Artık HU'yu (Hz.Lut) ve HU'nun ehlini illâ HU'nun kadını hariç -ki o muğberlerdendi- kurtuluşa erdirdik." (83)

Hz.Lut'un karısı HU'nun kadını olarak yazılmış. HU'ya inanmayan tâbi olmayan karısı HU'nun ehlinden kabul edilmiyor.

Bir kadının manen terakkisi için kocasına tâbi olması onu zikretmesi lâzımdır. Ruhi asliyyeti olan kocasını kabul etmeyen kadın ruhi terakkiden mahrum kalır. Lût'un hanımı 'kadın' olarak yazılmış. Zevc ile zevce sıradaki zevce hususiyetinden yazılmamıştır. Bir kadının yalnız (Âdemsiz) terakkisi mümkün görünmüyor. Evlenmek dinin yarısıdır. HU'yu kabul etme sırrı olarak yani ruhu kabul etmek için hanımların evlenmesi lâzımdır. Kadınların hangi mazhariyet için yaratıldıklarını bilmeleri icap eder.

"Bizim yarattığımız (insanlardan) öyle bir ümmet var ki, onlar el-hakka yol gösterirler (el-Hakk ile hidayet ederler) ve HU ile adaleti yerine getirirler." (181)

Velâyet her zaman için HÜVE'den görünür. İnsanları Allah'a adalet ile davet eder. Buradaki adalet, gerçek imanı işaret etse gerekir.

"Sana 'es Saat' ten soruyorlar "ne zaman çatacak?" diye. "Muhakkak ki onun ilmi Rabbimin indindedir, de. Onu vakti geldiğinde ancak 'HÜVE' tecellî ettirir. Semavata ve arza ağır gelmiştir. O size ancak ansızın gelir. Sanki sen onu (kıyamet saatini araştırıp bilmişsin) gibi sana soruyorlar. De ki, "Onun ilmi Allah

indindedir ve lâkin nâsın ekserîsi bilmezler." (187)

"Onu vakti geldiğinde HÜVE tecelli ettirir," buyrulmaktadır. Bugün pek çok kıyamet senaryoları icat edilmektedir. Kıyametin ilmi Allah indindedir. Kıyamet (İnkılab-ı Kebir) HÜVE'nin ilâhî programı icabı bir anda tatbik olur.

Zamanın İnsanı tecelliyatın hususiyetini açmaktadır. Ve **"es Saat"**ın HÜVE'ye ait olduğunu vurgulamaktadır.

Hadis-i şerifte buyruldu ki; **"İsrafil Sur'u üfle-mek için kulağını dikmiş emri beklemektedir."** Âyet-i kerimede; **"Kıyameti HÜVE tecelli ettirir"** buyrulmaktadır. Bu âyete ve hadise göre ilâhî emir HÜVE'den, yani Zamanın İnsanı'ndan verilecektir manası çıkar. Bu âyet ve hadis zamanın İnsanı'nın hususiyetini ve yetkisini gayet güzel açıklamaktadır.

"Sizi bir nefis-i vahideden (tek bir nefisten) halkeyleyen 'HÜVE'dir. Ve ondan (o nefisten) eşini (var) kıldı ki onunla sükûnet bulsun. Artık ona sarılınca hafif bir yük yüklendi (hamile kaldı) bir müddet geçti derken ağırlaşınca Rabbleri Allah'a "Eğer bize bir salih bahşe-

***dersen elbette şükredenlerden oluruz," diye dua ettiler." (Allah) kendilerine bir salih (çocuk) bahsettiğinde HU'ya kendilerine lütfettiği hakkında şerikler (icat ettiler). Ama Allah onların şirk ettiklerinden yücedir."* (189-190)**

Çocuğu o kadar sevdiler ki, onu HÜVE'ye ortak koştular. Çocuğu Allah'a şirk ettiler. Onlar salih evlâdı kendileri yaratmış gibi düşündüler.

Kıssanın baş tarafı Âdem ile Havva'nın yaratılmasıyla ilgili iken son tarafı evlatlarının şirk halini tasvir etmektedir.

Âdem ile Havva, Allah'ın bir programı olarak anlatılıyor. Allah'a salih bir evlat için dua eden bir karı-koca salih bir çocuğa sahip olduktan sonra çocuğa olan aşırı muhabbetlerinden dolayı Allah'a duydukları sevgiyi ayırdılar. Bu, onları ikiliğe düşürdü; bu hâlleri Allah'a itiraz şeklinde tezahür etti.

***"Muhakkak ki benim Velîm 'el Kitab'ı inzal eyleyen Allah'tır. Ve 'HÜVE' salihleri kendisine velî edinir."* (196)**

"Ve HU'nun dûnundakine dua ettikleriniz, onlar ne size yardım etmeye güç ye-

tirebilir ne de nefislerine yardım edebilirler." (197)

Bu ayetler velâyeti anlatmaktadır; Peygamberimizin; **"Size Allah'ın Kitabını ve Ehl-i Beyt'imi bırakıyorum,"** hadisini işaret etmektedir. Her zamanın evliyası Ehl-i Beyt hususiyetinden görünmüşlerdir. HU'nun görüldüğü gönül noktalarının dışındaki ilticaların geçerli olmadığı belirtilmektedir.

"Ve Kur'an okunduğunda HU'yu dinleyin ve susun ki rahmet olunasınız" (204)

Kur'an, HÜVE'nin kelâmıdır. Kur'an okunduğunda HU'yu dinleyin emr-i ilâhîsi sizlere yol gösterecek olan Hu noktasını dinleyin anlamındadır. HU noktasının kelâmı, Mağz-ı Kur'an'dır. Kur'an okunduğunda kimi kitabı dinlemiş olur, kimi de Kur'an'daki ilâhî sır olan HÜVE'yi dinlemiş olur.

"Senin Rabbinin indinde olanlar HU'ya kulluk etmekten istikbar etmezler (kibirilenmezler) HU'yu tesbih ederler ve HU'ya secde ederler." (206)

Peygamberimizdeki Rabbin **"HU" (HÜVE)** olduğunu beyan ediyor. Ancak maneviyata girip el tutan HÜVE'yi farkediyor.

Allah indindeki velâyet gönülleri HU'ya kulluk etmekten istikbar etmezler. Çünkü onlar âlemlerin ve kendilerinin HÜVE'den hasıl olduğunun idraki içindedirler. Onun için HU'yu zikrederler, HU'ya hamd ederler.

ENFÂL SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Onları siz öldürmediniz ve lâkin Allah onları katleyledi ve attığında sen atmadın ve lâkin müminleri 'HU'dan güzel bir sınavış ile sınasın diye Allah attı. Muhakkak ki Allah Semi'dir (işiticidir), Alîm'dir (bilicidir.)" (17)

Hz. Muhammed'deki (s.a.v) tatbikat Allah'a aittir. Bu tatbikat Varis-i Muhammed olan gönüllerde de vardır. İslâm'ın gönüllerde yerleşmesi için fetih lütfedilmiştir.

Şüphesiz ki maneviyattaki her tatbikat bir imtihandır. Her olayda Allah'ın tatbikatının idrakine varmak lazımdır.

"Ey iman edenler, sizleri ihya edecek olana davet ettiği zaman Allah'a ve Resûl'e icabet edin. Ve bilin ki Allah o kişi ile (HU'nun)kalbi arasında tahavvül eyler ve muhakkak ki 'HU'ya haşrolunursunuz." (24)

Kur'an'ın tamamında ifade edildiği gibi Allah ve Resûlü **"bir"** mütalaa edilmiştir.

İnsandaki tatbikatın Allah'a ait olduğu idrakine varılması icap eder. İlham kalpte zuhur eder ki, "**Sırr-ı Velâyet**"i işaretler. Ayetteki "**tahavvül eyler**" ibaresi Allah'ın insandaki arzusunun tecelliyatını anlatır. Her insanın meşrebi, karakteri, Allah'ın ondaki lütûf ve arzusuna göredir.

Ayet, Allah'ın insan kalbinde tecelli ettiğini ve konuşucu olduğunu, Allah'ın insanda fiiliyatta olduğunu beyan etmektedir. Allah insan kalbinde tecelli ediyor. Bu durumda insan ile Allah arasındaki hususiyeti kalp alemi ifade etmektedir.

İnsanlar birbirlerine dinî telkinlerde bulunmaktadırlar. Ancak kalp Allah ile insan arasındaki bir hususiyettir. Nitekim aşk ve sevgi kalptedir. Aşk sembolü kalptir. Kalpteki aşk ile HU'ya haşrolunuyoruz. İnsanı Allah'a vasıl eden kalpteki Allah aşkıdır.

"Ve Allah sen aralarındayken onlara azab edici değildir. Ve istiğfar ederlerken de Allah onlara azab edici olmaz."

(33)

Risalet devamda olduğu müddetçe Allah dünyayı helâk etmiyor. Risalet gönlünün varlığı insanlar için rahmettir. Onun için "**Kıyameti HÜVE tecelli ettirir**" buyrulmuştur. Yani Allah o zamanın gönül noktasından İnkılab-ı Kebir hükmünü verir. Kıyamet zamanında

Allah'ın Deryayı Nuru Muhammed ile tatbikat yaptığı gönül bu ilâhî emri telaffuz edecektir. O'nun telaffuzu ile hüküm mer'iyete girer.

ÂLEM-İ A'MÂ'daki ilâhî arzusunun, dünya hayatında (isimlerle) telaffuzu olsa, alem hercü merc olur.

"Ve Allah'a ve HU'nun Resûlüne itaat ediniz ve birbirinizle niza etmeyiniz zira gevşersiniz ve rüzgârınız (Resul'un himmeti) gider. (öyleyse) sabrediniz muhakkak ki Allah sabredenler ile beraberdir."
(46)

Bir toplum için en büyük nimet imandır. İman birlik ve beraberliği temin eder. İncancını kaybeden toplum ahlâkını, ahlâkını kaybeden toplum hürriyetini kaybeder. Allah'ın lütfü ile sabır, insanları selâmete çıkartır.

Kölelik, insanların birbirine tahakkümüne sebep olduğu için İslâm dini köleliği hoş görmemiştir. Köle olan kişi düşüncesinde de hür değildir. Halbuki iman sahibi olabilmesi, dinini seçebilmesi için hür olması icap etmektedir. Köle kullanan ise, efendi olmakla kendisini tanı mesabesinde görebilir.

"Bir kavim nefislerinde olanı değiştir-medikçe Allah onları nimetlendirdiği ni-

meti değiştirmez. Ve muhakkak ki Allah Semi'dir (işiticidir), Alîm'dir (bilici-dir.)" (53)

Âyette '**nimet**' kelimesi velâyeti ve İslâm'ı işaret ediyor. Bir toplum kendisinde olan hasletleri değiştirmeye kalkışmadıkça Allah'ımız da onlar üzerindeki velâyet tatbikatını değiştirmez. Bugün geçerli olan tek şey doğru bir imandır.

"Eğer sana hile yapmak isterlerse, Allah sana kâfidir. HÜVE seni yardımıyla ve müminlerle destekleyendir. Ey peygamber, sana ve sana tâbi olan mü'minlere Allah yeter." (62-64)

Hz.Muhammed'e (s.a.v) iman edenler mümin olduğu için HÜVE'nin onlara müdahalesi vardır. Çünkü müminlerde velâyet vardır.

HÜVE'ye tabi olanlara Allah ismi, tatbikat ve fiiliyatla müdahale ediyor. HÜVE'den görünen gönlü ikrar etmişse, aynen Peygamberi kabul edenlere lütfedildiği gibi onlar için de ilâhî müdahale vakidir.

Maneviyatta olana, yani mümin gönlüne HÜVE'nin de, Allah isminin de müdahalesi vardır. HÜVE'den görünen gönle mülaki olan efaliyundan bir velidir.

TEVBE SÛRESİ

"Aranızda antlaşma bulunan müşriklere Allah ve HU'nun resulu tarafından bir ilişki kesme ihtarıdır" (1)

Hicretin sekizinci senesinde Mekke fethi gerçekleşmişti. Dokuzuncu senesinde Peygamberimiz hac yapmak istedi. Sonra da buyurdu ki: **"Beytullah'a müşrikler gelecekler, orayı çıplak olarak tavaf edecekler, ben bu hal ortadan kalkmadıkça hac yapmak istemiyorum."** Bunun üzerine Hz. Ebubekir'i insanlara hac yaptırması için hicretin dokuzuncu yılında hac emiri olarak gönderdi. Müşrikler, hacdaki yerlerinde bulunuyor ve kendilerine göre hac yapıyorlardı. Hz.Ebubekir ve beraberindeki Müslümanlar yola çıktıktan sonra Tevbe suresi indi. Peygamberimizin müşriklerle yapmış olduğu antlaşmaların bozulduğunu ilan etti. Peygamberimiz Hz. Ali'yi vazifelendirdi ve Hz.Ali bu âyetleri Arefe günü Hz. Ebu Bekir'in hac hutbesinden hemen sonra okumuştur. Bu ayetlere göre: *"Bu seneden sonra hiçbir müşrik haccetmeyecek ve Kabe'yi çırlıçıplak tavaf etmeyecek. Cennete ancak mümin olan girecek. Her kimin Resulullah ile arasında bir antlaşması varsa onun da dört aylık süresi vardır. Dört ay geçtikten sonra Allah ve Peygamberi müşriklerden uzaktır."* buyrulmuştur.

Peygamberimiz Allah'ın son nizamını va'z etmektedir. Hüve'nin Muhammed (s.a.v) olarak görünmesinde,

Kur'an ile buyrulan Allah'ın en son nizamıdır. Müşriklerin Kabeyi çıplak olarak tavaf etmesi manevi vakar ve ahlâkın kaybolması demektir.

İslamda ruh ile nefsin pek çok mana ve hususiyetleri vardır. Kadın varlığı nefsi temsil eder. Müşrik kadınlarının Kâbe'deki çıplak halleri nefsin pespaye edilmesi demektir.

Allah, Hz. Muhammed (s.a.v) ile eski anlayışları tar u mar etmiştir. Allah, Hz. Muhammed (s.a.v) ile putperestlerin Kâbe'de bir arada olmasını istememekte ve İslam dininin yerine başka bir anlayışı kabul etmemektedir. O halde günümüzde konuşulan din birliği de mümkün değildir. Bu ayet bu hakikate de işaret eder.

Kâbe'nin manası çoktur. Müslümanların imanını remzeden bir semboldür. "**Kalbi mümin beytullah**" sırrı icabı, insanın kalbine İslam'dan başka bir inanç sokmaması gerekir. Bu sure İslam'dan başka bir inancı ve mevhum Allah anlayışını red eder. Kâbe'ye yalnızca Müslümanlar girer buyrulması bir manada, Allah'ın işaret buyurduğu gönül noktasına ancak doğru imanlı insanlar girebilir demektir.

Bu surede iman hakikatinin Kâbe ile anlatılması hususiyeti var. Bu durum. İnkılab-ı Kebir'e kadar geçerlidir. Zamanın İnsanı Hz. Muhammed'e (s.a.v) tâbidir. Öyle bir tabiiyet ki sözde değildir, kalptedir. Zamanın insanı

daima Hz. Muhammedin zikrini duyar. O gönülde Hz. Muhammed (s.a.v) zuhur eder. Onun için o gönle girmek gerekir. Hz. Mevlana buyurur; **'Bugün Ahmed benim; ama dünkü Ahmed değil'**

Tevbe suresinde bu beyanın buyrulması artık Tevbe edecekler gereğini yapsın anlamındadır. Allah'ın nizamı dışında başka bir nizamı kalbinize sokmayınız anlamındadır. Tevbe, yanlışın reddi anlamına gelir. Putlara tapanlar Kâbe'de alkışla tavaf ederlermiş. Bugün de bazı insanlar cenazelerde alkış tutmaktadırlar. Bu hal, cahiliye devrini ve putperestliği çağrıştırır.

"Ve Hacc-ı Ekber gününde Allah ve HU'nun Resulünden nâsa bir duyurudur ki, Allah ve HU'nun resûlü müşriklerden berîdir (uzaktır). Eğer tevbe ederseniz artık 'HÜVE' sizlere daha hayırlıdır, ve eğer yüz geri ederseniz artık bilin ki sizler Allah'ı acze düşüremezsiniz.. Ve kâfirleri azab-ı elîm ile tebşir et." (3)

Bu âyette **"Hacc-ı Ekber"** buyrulmasının sebebi nedir? İslâm için umumi bir tebliğ olduğundan bir hususiyeti vardır. Bu tebliğde Mescid-i Haram'a artık müminlerden başkası girmeyecektir buyrulmaktadır. Yani Kâbe'nin hususiyeti anlatılmaktadır. Artık **"Beyt-u'l Haram'a"** yani Hakkı bulmuş gönüllere mümin olmayanla-

rın mülaki olamayacağı yani "**Sâbikûn zümresi**" ile nasın arasının manevi bakımdan ayrıldığı belirtiliyor.

Hacc-ı Ekber hususiyeti nedir? "**Kalb-i mümin beytullah**" hadisine göre, Zamanın İnsanı'nın kabul edilmesinin şart olduğu, asıl iman ve kabulün Zamanın İnsanı'na olduğu beyan edilmektedir. Bu ilâhî hakikatı kabul ile yapılan Hacc, gerçek bir Hacc olur ki, Hacc-ı Ekber ile isimlendirilmektedir.

HÜVE'ye itiraz halinde hüküm Allah'ındır. Yani itiraz edenin karşılığı Allah ismi ile tatbikata konur. Kur'an'da; "**Allah'a hesap vereceksiniz HÜVE'ye döndürüleceksiniz**" ayetleri vardır. HÜVE ceza vermiyor; çünkü HÜVE peygamberden görünüyor. Varlıkların ceza ve mükâfat tatbikatında Allah ismi tatbikattadır.

Nizamın tatbikatını yürüten Allah ismidir. HÜVE hayır olsun şer olsun herşeyden münezzehtir. Ancak her şey HÜVE'den hâsıl olmuştur.

"Ve eğer müşriklerden biri senden himaye isterse artık onu himaye et ta ki kelâmullahı işitsin, sonra onu güvenli noktasına baliğ eyle. Böyledir zira onlar bilmeyen bir kavimdirler." (6)

Bu ayette HÜVE 'nin kabul edilmesini işaret eden bir hususiyet var. HÜVE noktasından af dileyen için da-

ima af ve mağfiretin var olduğu vurgulanıyor. İslâm'ın yerleşmesi bakımından müşriklere aman verilmemesi lazımdı. Âyet HÜVE'ye olan ilticanın önemini gösteriyor. Zamanın İnsanı'na olan iltica ile kişinin günahkar da olsa affa uğrayacağını işaret ediyor. Peygamberimiz ümmetin büyük günahlarına da şefaattçidir. Ne kadar günahı olursa olsun HÜVE'ye imanı varsa Allah'ın bağışlaması umulur.

Hz. Peygamber (s.a.v) buyurdular ki: **"Bana Ceb-rail aleyhisselâm gelerek; "Ümmetinden kim Allah'a herhangi bir şeyi ortak kılmadan (şirk koşmadan) ölürse cennete girer" müjdesini verdi" dedi.** Ben (Ebu Zerr) hayretle *"zina ve hırsızlık yapsa da mı?"* diye sordum. **"Hırsızlık da etse, zina da yapsa"** cevabını verdi. Ben tekrar: *"Yani hırsızlık ve zina yapsa da mı!"* dedim. **"Evet",** buyurdu, **"hırsızlık da etse, zina da yapsa!"** Hz. Peygamber (sav) dördüncü karesinde ilave etti :**"Ebu Zerr çatlasa da, patlasa da cennete girecektir."**

"Ahbarlarını ve ruhbanlarını Allah dúnunda Rabler edindiler ve Meryem oğlu Mesîhi de. Ve kendilerine ancak ilâh-ı vahid'e (tek bir ilâha) ibadet etmeleri emredilmişti. 'HÜVE'den başka ilâh yoktur ve onların şirk ettiklerinden sübhandır." (31)

"HU'nun Resulünü hidayet ve Hak din ile irsal edip dînin küllîsi üzerine (müşrikler kerih bulsalar da) zuhur ettiren 'HÜVE'dir." (33)

İnandık dedikleri Meryem oğlu Mesih bir ilaha, HÜVE'ye ibadet etmelerini bildirdiği halde bugün dahi icad ettikleri ruhbanlarını Rabb edinen toplumun inancına nasıl tâbi olunur? Âyetle beyan ediliyor ki, HÜVE'den başka ilah yoktur. O halde HÜVE'ye eş koşmak mümkün değildir. HÜVE'nin görüldüğü nokta dışında hiçbir makam risalet noktası olarak, Allah'ın açıldığı nokta olarak kabul edilemez. Peygamberliğin küllîsi (tamamı) üzerine Hatemen Nebiyyin olan Hz. Muhammed'in (s.a.v) HÜVE'den görünmesi insanlar için bir hidayettir.

"Eğer siz HU'ya yardım etmezseniz Allah HU'ya mutlaka yardım eder. Hani kâfirler HU'yu (Mekke'den) çıkardıklarında, ikisi mağarada iken arkadaşına "mahzun olma muhakkak ki Allah bizimledir," diyordu. Artık Allah HU'nun üzerine sekînetini inzâl buyurdu ve HU'yu sizin görmediğiniz ordular ile destekledi. Ve kâfirlerin kelâmını süflî kıldı. Ve Allah kelâmıdır ki ancak, o âlîdir (Yücedir). Ve andolsun Allah Aziz'dir, Hakîm'dir." (40)

HU'yu, yani peygamberi sadece dünyada yaşayan bir insan olarak görüyorlar. 'Elçi olarak geldi, haber getirdi, işi bitti' diyorlar. Ancak peygamber Allah'ın programını tatbik ediyor. O'nu kimsesiz görmeyin. O, Allah'ın ilâhi nizamını bildirmekle vazifelidir. O'nun yardımcısı Allah'tır. HU'nun Allah'tan başka kimsenin yardımına da ihtiyacı yoktur.

Hicret esnasında Mekke'liler O'nu takip edip yakalamak istedi. Halbuki Allah O'nu, bir örümcek ve bir güvercin ile muhafaza etti. HÜVE'den görünen gönüllere Allah'ın yardımının yetiştği görülmektedir.

"Bize ancak Allah'ın yazdığı isabet eder. HÜVE mevlâmızdır ve müminler Allah'a tevekkül etsinler, de." (51)

Âyette, "**HÜVE mevlana**" yazılmıştır. HÜVE'nin açıldığı noktaya "**mevlana**" (mevlamızdır) diyenlere Allah'ın rahmeti vardır. Tatbikat Allah ismi ile olmaktadır. Bu, Allah'ın bir rahmetidir. HÜVE kendisini mahfî tutuyor, Allah ismi ile tatbikat yapıyor ki burada Allah'ın rahmeti ve affı vardır.

Müminlerin mevlâsı '**HÜVE**' sırrının icraatıyla görünen Hakikat-i Muhammediye tatbikatının olduğu Zamanın Sahibi noktasıdır. Ve iman edenler '**Allah**' ism-i camisine tevekkül ederek bu tatbikattan nasip alırlar.

"Ve muhacirînden ve ensardan (olanlar) ve onlara ihsan ile tâbi olanlar, sabikûn zümresinin ilk (olanlarıdır), Allah onlardan razı olmuş, onlar da HU'dan razı olmuşlar ve kendileri için altlarından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. Orada ebediyen kalıcıdır. İşte büyük kurtuluş! (fevzül azîm)" (100)

Muhacirler Mekke'den Medine'ye Peygamberimiz ile beraber göç edenlerdir. Ensar ise Medineli müminlerdir. Sâbikûn zümresinin evvel olanları (ilk olanları) onlardır. Onlar Peygambere tâbiiyetlerinden dolayı Sâbikûndan olmuşlardır. Bir peygamber ve veliye tâbi olanlar da Sâbikûn zümresindendirler ki, ayet velâyeti işaret etmektedir. Fevzül Azim büyük kurtuluştur.

"Bilmezler mi ki Allah 'HÜVE', HU'nun kullarından tevbeyle kabul eden ve sadakaları alandır. Ve muhakkak ki Allah 'HÜVE' 'et Tevvab'dır, 'er Rahîm'dir." (104)

Allah ismine mazhar olan ve "**HÜVE**" sırrının icraatta olduğu risalet noktası olan gönül, kullardan tevbeyle kabul eder ve sadakaları alır. Tevbeyi çok kabul eden, rahmeti ile muhafaza eyleyen ve rahmetin zuhur ederek âlemlere yayıldığı isim "**HÜVE**" sırrının fiilen icraatta olduğu o risalet noktasıdır. Sadaka Allah rızası için yapılan her türlü manevî, ilmî, maddî yardım ve çalışmadır.

"**Allah HÜVE**" risalet noktasıdır. Tevbeyi ve sadakayı kabul eden risalet noktasıdır. HÜVE noktası Allah adına sadakaları alıyor ve tevbeyi Allah adına kabul ediyor.

"(Andolsun) sizlere nefislerinizden (öyle) bir resul gelmiştir ki (gayet) Aziz, sizin sıkıntıya uğramanız HU'ya (çok ağır gelir), size çok düşkün ve müminler için Rauf (çok şefkatlidir), Rahîm'dir (çok merhametlidir)." (128)

"Ama eğer yüz çevirirlerse "Allah bana yeter, de. 'HÜVE' den başka ilâh yoktur. HU'ya tevekkül ettim ve 'HÜVE' arş-ı azîmin Rabb'idir." (129)

Ayette Hz. Muhammed'in (s.a.v) Ruh-i Küll ve Nefs-i Küll esrarına sahip olduğu vurgulanıyor ve Arş-ı Azim'in Rabbinin HÜVE olduğu beyan ediliyor.

HÜVE ile ilgili âyetler aynı zamanda her Zamanın İnsanı'nı işaret eder. Her Zamanın İnsanı HÜVE'den görünen bir gönül noktasıdır. HÜVE hakkında verilen mesajlar Zamanın İnsanları'nı da beyan etmektedir. Bu hasletler HÜVE'nin arzuyu ilâhisidir; HÜVE'nin hususiyetidir.

YÛNUS SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Elif Lâm Ra. İşte (bunlar) hakîm kitabın âyetleridir." (1-2)

"Elif Lâm Ra" Allah, Latif ve Rahman isimlerini açtığı Kalb-i Muhammed'e hitabıdır.

Elif, bilinen ve bilinmeyen alemleri ve hususiyetleri işaretler. Elif aynı zamanda Allah'ımızın tertibi icabı iman edecek ve etmeyecek kimseleri yaratmasına işarettir. Hz. Muhammed (s.a.v) Deryayı Nuru Muhammed'in nokta-i mümessilesidir.

Bütün peygamberler, Deryayı Nuru Muhammed'den zuhur eden ilâhî kemalatın hakikatinden kendilerine isabet eden hususiyetlerin açılmasıdır. Bu bakımdan peygamberlerin kıssalarındaki hususiyetler anlaşılabilir. Hz. Muhammed (s.a.v) idrak edildiği zaman, Allah'ın ilâhî rahmeti tam olarak anlaşılabilir ve idrak edilmiş olur.

Amentüdeki bütün peygamberleri kabul ve tasdik hususiyeti bundan kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan Kur'an'da geçmiş peygamberlerden kıssalar da anlatılmış ve açılmıştır. Amentüde bir peygamberi dahi kabul etmeyen kişinin imansız olacağı bildirilmiştir. Rabb'imiz Yunus

suresinde de Hakk yakınlığı bahşetmiş olduğu gönül sahiplerini Peygamberimize bildirdiğini ifade eylemiştir. Bu bakımdan bu ilâhi hakikatleri tamamlayacak olan hususiyetleri Sevgili Efendimize anlatmıştır. O da insanlara intikal ettirmiştir. Bu da, o husustaki arzunun kemalat bulmasıdır.

"Muhakkak ki Rabb'imiz semavatı ve arzı altı günde halkeden sonra da Arş üzere istiva eden Allah'tır. Emri tebdir eyler. Şefa'at ancak HU'nun izninden sonradır. Böyledir. Allah Rabbimiz'dir. Artık HU'ya ibadet edin. Tezekkür etmez misiniz?" (3)

‘İstiva etti’ kelimesinin manası şöyledir: Allah arşı yarattı ve ondaki tatbikatın programını bildirdi. Yani ondaki hükmünü tatbikata koydu. Allah alemleri altı devirde (yevm=devir) yarattı 7. devirde de nihayete erdireceğine bir işaret vardır. **Yani 7. devir İnkılâb-ı Kebir devri olarak görülebilir.**

Yevm kelimesi (yevm=nur) nur manasında alınırsa alemlerdeki tatbikatının Allah'ın nuru ile olduğu anlamındadır. Bu tatbikatın velâyetin kemal bulması ile nihayete ereceğine işaret edilmiştir. Hz.Muhammed'in (s.a.v) ahir zaman peygamberi olarak zuhur etmesi HÜVE'nin alemler tatbikatını neticelendireceğini göstermektedir. Yaratılmış alemlerin Allah'ın nuru ile tatbikatta olduğu

aşikardır. Yani fiiliyat Allah'a aittir. Allah alemleri yarattı aynı zamanda istiva eyledi, yani onlardaki programı da tatbikata koydu.

HÜVE'nin zâtîyetini isimlerle ne tarif, ne tavsif ne de tahdid edemeyiz. O'nun zâtîyetini işaret eden nokta Hz. Muhammed'dir. (s.a.v) Yani risâlet noktasıdır. O'nu tasdik, Allah'ı tasdik demektir.

Şefaât Hakk'a aittir. Hakk'tan gayri şefaât iddiası tanrılık iddiası demektir. Ancak Allah'ın arzu ettiği gönülde şefaât zuhur eder. Yani peygamber ve veli şefaât isteyecek, Allah “*kabul edecek mi etmeyecek mi*” gibi bir durum söz konusu değildir. Şefaât zuhur eden gönüldeki şefaât arzusu zaten O'na aittir. Şefaâtin kabul edilmemesini düşünmek ikilik meydana getirir.

Kulluğun manası; kulun kendisinin Allah'tan gayri bir varlığı olmadığını idrak etmesi, kendi varlığının Allah'ın bir parçası olduğunu bilmesidir.

Allah insan için "**Kulum**" buyurmuştur. Yaratmış olduğu diğer varlıklar için böyle bir nitelemede bulunmamıştır. Kulluk, Allah'ın insana lütfettiği bir hususiyettir. Kulum demek; '**Benim bir parçamdır**' demektir.

Bu imanı taşıyan O'nun mümin kuludur. İnsanlar ilâhi aleme göçünce bu hakikatin idrakine geleceklerdir. O halde dünyada inkârda olan için itirazı hakikatte ken-

dine mi olmuştur? Esasta inkâr kendi varlığını inkâr etmek demektir.

"Hepinizin Dönüşü HU'yadır: Allah vadi haktır Muhakkak ki HU halk edişi ibda eder (başlangıçta yaratır) sonra da iman edenler ve salih amel işleyenlere karşılıklarını kıst ile versin diye yaratılışı iade eder." (4)

‘**Kıst**’ noktası Zamanın İnsanı’dır. Kıst, geçmiş ya da gelecek zamana göre değil yaşanılan zamana hitap edecek olan düstûr (adalet) noktasıdır. Allah alemlerde fiili icrasını temaşa eder, değerlendirme ise Kıst'a göredir.

"Andolsun ki sizden önce, peygamberleri kendilerine mûcizeler getirdiği halde (yalanlayıp) zulmettiklerinden dolayı nice milletleri helâk ettik; zaten onlar iman edecek değillerdi. İşte biz suçlu kavimleri böyle cezalandırırız." (13)

"Sonra onların arkasından sizi arzda halifeler yaptık ki bakalım: nasıl ameller işleyeceksiniz" (14)

"Onlara âyetlerimiz beyyinat olarak okunduğu zaman bize kavuşmayı arzu etmeyenler: Ya bundan başka bir Kur'an

getir veya HU'yu değiştir! dediler. De ki: HU'yu nefsim tarafından değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben, bana vahyolunandan başkasına uymam. Çünkü Rabbime isyan edersem elbette büyük günün azabından korkarım." (15)

"Eğer Allah dileseydi sizlere 'HU'yu tilâvet etmezdim ve HU size bildirilmezdi. Ama andolsun aranızda bundan önce bir ömür kalmıştım. Akıl etmez misiniz?" de. (16)

HÜVE, Peygamberimiz ile idrak edildi. HÜVE'den görünen Peygamberimiz, **"Ben (yani HÜVE) size daha önce diğer peygamberler olarak geldim. Onlardan da HÜVE olarak göründüm. Ancak insanlar inkâr ettiler,"** buyurmaktadır. HÜVE'ye itiraz hakikatte kişinin asliyetini red ve inkârıdır. Bu itiraz bu bakımdan kabul olmaz. İtiraz ve reddeden o varlık için HÜVE nasıl rahmet ismi ile görünebilir?

En son peygamber olarak Hz. Muhammed (s.a.v) en yetkili olarak göründü ve HÜVE'yi açtı. Yani daha önce de geğmiş peygamberlerden görünen HÜVE idi. Artık HÜVE'nin Hz. Muhammed (s.a.v) ile görünmesi hükümdür. Daha evvelki peygamberlere itirazlar olmuştur. Ancak Deryayı Nuru Muhammed'i kabul etmemek mümkün

değildir. Çünkü her varlığın yaratıldığı Deryayı Nuru Muhammed'dir. Onun dışında kalmak mümkün değildir. Peygamberimiz HÜVE idrakini açtığı için **'artık değişiklik yok'**, buyuruyor. Bugün de HÜVE açılıyor. Artık bu değişmez ve böylece İnkılab-ı Kebir'in yaklaştığı anlaşılmaktadır.

"HÜVE' sizleri karada ve denizde gezdirmektedir; hatta gemilerde bulunduğunuz ve içindekileri alıp hoş bir esinti ile akıp gittikleri ve tam onunla keyiflendikleri sırada ona şiddetli bir fırtına gelir çatar, her yerden onlara dalga gelmeye başlar ve tamamen kuşatıldıklarını anlarlar; Dini HU'ya halis kılarak Allah'a dua ederler "Eğer bizi bundan kurtarırsan hiç şüphesiz şükredenlerden oluruz!" (derler)" (22)

Yaratıcı kudret-i ilâhîye yaşamın programının ve varlıkların hususiyetlerinin HÜVE'ye ait olduğunu ve her şeyin HÜVE'den neş'et ettiğini bildirmektedir.

"Yoksa "HU'yu uydurdu,"mu diyorlar? "O halde, eğer sadık iseniz Allah dununda takat getirebildiklerinizi de davet edin de, HU'nun misali bir sure (suret) getirin," de. Bilakis ilmini ihata edemediklerini ve kendilerine te'vili gelmemiş

olanı tekzip etmektedirler. İşte kendilerinden öncekiler de böyle tekzip etmişlerdi. Artık bak, nasıl olmuştur zalimlerin akıbetleri?" (38-39)

Âyette geçen "**HU'nun misali**" kelimesi ile işaret edilen mümessil nokta peygamberdir. Müşrikler Peygamberin karşısına put getirmek istediler. Yani 'peygamber O olmasın, başkası olsun' dediler.

Her ümmet için bir Resûl noktası tayin edilmiştir. Her Zamanın İnsanı o topluluğun risâlet noktasıdır.

"Ve senden "HÜVE hak mıdır?" diye soruyorlar. "Evet. Ve Rabb'ime andolsun muhakkak ki HU haktır. Ve sizler acze düşüremezsiniz," de" (53)

Ayette HÜVE'yi Hz.Muhammed'den (s.a.v) soruyorlar.

HÜVE Hakk mıdır? Elbette... '**Muhammed**'(s.a.v) ismi Allah'ın ismidir. Allah ismi Muhammed (s.a.v) ismini tasdik ediyor. Bu ifade her iki ismin "**bir**" mütalaa edilmesini gerektirir ki, tevhid sırrıdır.

Hadis-i Şerif'te buyruldu ki; "**Allah evvela benim nurumu benim nurumdan bu âlemleri yarattı**"

Ebu Talib; **"Siz Muhammed'e (s.a.v) itiraz ediyorsunuz. Peki Muhammed'i (s.a.v) hiç dinlediniz mi? Önce dinleyin, yanlış bulursanız itiraz edin,"** buyuruyor. Müşrikler Peygamberimizi dinlemeden itiraz etmişlerdir. HÜVE'nin indirdiği ilham zamana da akla da hiçbir uygunsuzluk göstermez. Çünkü zaman da, akıl da O'na aittir.

***"Dikkat edin semavatta ve arzda-
kiler muhakkak ki Allah'ındır. Dikkat
edin muhakkak ki Allah'ın vaadi Haktır.
Ve lâkin (halkın) ekserisi bilmezler. İh-
ya eden ve öldüren 'HÜVE'dir ve HU'ya
döndürülüyorsunuz." (55-56)***

Bu ayetler icraat ve tatbikatın Allah ismi ile olduğunu ve sonunda HÜVE'ye dönüleceğini açıklamaktadır. Bu makam HÜVE'ye aittir. Mülk Allah'ındır; program Allah'ındır.

Ayette HÜVE'nin Allah ismi ile alemlerde tatbikat yaptığı beyan buyrulmaktadır. Bu zamanda Hatmül Velâyet sırrının anlatımı böyledir. Bütün bu hakikatler açıldıktan sonra HÜVE'den başka dönülecek bir merci yoktur.

***"Ey Nas, andolsun sizlere Rabbinizden
bir meviza gelmiştir. Ve sadırlardakiler
için şifa ve hidayet rehberi ve müminler
için bir rahmettir." (57)***

**"De ki: "Bunlar, Allah'ın lûtfu ve HU'nun rahmetiyledir." (yalnız) bununla sevin-
sinler (ferahlansınlar). HÛVE, onların
topladıklarından (dünyadan) daha ha-
yırlıdır." (58)**

Meviza, risâlet noktasından zuhur eden feyz-i ilâhidir. Sadırlar için şifadır; müminler için rahmettir. Yani Mürşid'in sohbeti kalpleri temizler daha ileri terakki lütfeder.

HÛVE (velâyet noktası) maddi, manevi her şeyden hayırlı olandır. Hz. Muhammed (s.a.v) ile lütfedilen rahmet-i ilâhiye o güne kadar lütfedilen maddi ve manevi her şeyin fevkindedir. Hz. Muhammed (s.a.v) ile manevi yatta büyük bir çığır açılmıştır. Bu, aynı zamanda ilâhi inkılâptır.

**"Dikkat edin muhakkak ki evliyaullah...
Ne korku vardır aleyhlerine ne de mah-
zun olurlar..." (62)**

"Kur'an'da evliya yoktur" diyenler için Kur'an'ın ispatıdır.

**"İman eden ve takva etmiş olanlar...
Dünya hayatı ve ahirette onlaradır müj-
de. Kelimetullahda tebdil yoktur. Ve
böyledir. HÛVE fevzül azîmdir. (büyük
bir kurtuluştur)" (63-64)**

Senedleri Taberi'de yer almış olduğu üzere Saîd b. Cübeyr'den rivayet olunmuştur ki, Resulullah'a, Evliyaulahın kimler olduğu sorulmuş, o da şöyle buyurmuştur: **"Onlar öyle kimselerdir ki, görüldükleri zaman Allah hatırlanır."**

Ömer b. Hattap (r.a.)'tan rivayet olunmuştur ki, Resulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Allah'ın kullarından bir takım insanlar vardır ki, enbiya değiller, şehidler de değiller, amma kıyamet gününde Allah katındaki makamlarından dolayı onlara ne-biler ve şehidler imrenerek bakacaklardır"**. *"Bunlar kimler? Ve ne gibi hayırlı ameller yapmışlardır? Bize bildir de biz de onlara sevgi ve yakınlık gösterelim, ya Resûlullah!"* dediler. Resûlullah: **"Bunlar bir kavimdir ki, aralarında ne akrabalık, ne de ticaret ve iş ilişkisi olmaksızın, Allah ruhu ile Allah'da sevişirler. Vallahi yüzleri bir nur ve kendileri de nurdan birer minber üzerindedirler. İnsanlar korktukları zaman bunlar korkmazlar, insanlar mahzun oldukları zaman bunlar hüzünlenmezler."** buyurdu, hemen bu âyeti okudu:

"Dikkat edin muhakkak ki evliyaullah... Ne korku vardır aleyhlerine ne de mahzun olurlar..."

Velâyetle müjdeyi HÜVE veriyor. Velâyet makamındaki icraat HÜVE'ye ait olduğu için Allah'ın zâtîyet-i ilâhiyesi olan HÜVE evliyasını müjdelemektedir. Allah onlara azim bir feyz lütfediyor.

"Ve eğer Allah sana bir keder (zarar) dokunduracak olursa onu HÜVE'den başka açacak yoktur ve eğer sana bir hayır murad ederse o vakit de HU'nun fazlını reddedecek yoktur, HU'nun kullarından dilediğine HU'yu nasîb eder, Hüve Gafûr'dur Rahîm'dir" " (107)

Ayette ikinci bir mana olarak; **"Fela kaşife lehu illa HÜVE"** **"HU'yu ancak HÜVE keşfeyleyler (açar)"** ibaresi geçmektedir.

Bu manaya göre anlatım şöyledir: HÜVE kendisini velâyet gönlünde açar. Yani HU sırrını velâyete dahil olan gönül sahibi açar. Bu duruma göre Hz. Süreyya'nın **"Velâyet ehl-i zahire nasip buyrulmamıştır"** beyanı tezahür etmektedir. Peygamberlerin ve velilerin HU'dan görüldüğü vâkidir.

HÜVE noktası ise ilâhî hakikatleri ancak Hakkın verdiği hususa, yani ondaki ilâhî programa göre açar.

Velâyet gönlüne ancak HÜVE müdahale edebilir. HÜVE'nin dışında bir kudret olmadığı için HÜVE'nin arzusuna mani yoktur. HU'yu kullarından dilediğine nasip eder. Gufran sahibi olan, rahmetiyle muhafaza edecek olan HÜVE'dir.

HÛD SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Hûd suresi insanı anlatmaktadır. Yani risalet noktası olarak insanın hususiyetlerini, HÜVE'nin ondaki açılmalarını beyan etmektedir.

"Beni Hûd sûresi ihtiyarlattı," (Hadis-i Şerif)

Peygamberlerin kıssaları kendisine bildirilen ve kavimlerinin helâk olduğunu gören Peygamberimiz kendi ümmeti için de endişelenmiştir.

Peygamberimiz ümmetine olan şefkat ve merhametinden onlar için üzüntüsünden; **"Acaba benim ümmetim de geçmiş kavimler gibi helâk mi olacak"** düşüncesinden, **"Bu sûre beni ihtiyarlattı"** buyurmuştur. Çünkü Peygamberimiz rahmet Peygamberidir. Daima **"Ümmetim, Ümmetim"** buyurmuştur. Duası ümmetine şefaati izni olmuştur.

"Elif Lam Ra. (öyle) bir kitaptır ki, HU'nun ayetleri muhkem kılınmış sonra da Hakîm ve Habîr'in ledünden (katından) tafsilatlandırılmıştır (açıklanmıştır)"(1)

Ayetler risalet noktalarıdır. Onların muhkem kılınmış olması, o gönüllerin hüküm sahibi olmaları manasıdır. Onların sözleri hakkında doğrudur-yanlıştır münakaşası olmaz, itiraz da kabul edilmez. O sözlerdeki hususiyet, idrak edilmeye gayret edilir. İnsan, Allah olamaz ama Allah insandan görünür.

Ledün, HÜVE'nin hususi bir ilmi olarak velâyet gönüllerine indirdiği ilm-i ilâhîdir. Ledün, gayb'tan (bilinmezden) gelecekte haber veren manasını da taşımaktadır. Kur'an ayetlerinin ledünden tafsilatlandırılması, Kur'an'ın gayb'tan da haber verdiğini göstermektedir.

Her zaman diliminde Zamanın İnsanı'ndan Kur'an'ın izah edilmesi tatbikatı vardır. Allah, Hz.Âdem'den beri insan gönlünden tatbikat yapmıştır. Allah, insan ile nizamını bildirmektedir. İnsanı Allah'tan gayrı görmemek, Allah ve insanı bir bütün olarak değerlendirmek doğru olsa gerekir.

"Kur'an ve insan ikizdirler" hadis-i şerifine göre de Kur'an ve insan beraber mütalaa edilmelidir. Allah her zamanda Zamanın İnsanı ile hükmünü indirmektedir.

"Muhakkak ki ben size ancak Allah'a ibadet edesiniz diye 'HU' dan bir nezir ve bir müjdeciyim" (2)

Hız. Muhammed'in (s.a.v) HÜVE'den görünen bir peygamber ve uyarıcı, aynı zamanda dinin tamam olması ile de bir müjdecı olduğu bildirilmektedir.

Velâyet ve nübüvvet HÜVE'den görünmektedir. Allah ismi mabud ismidir. İbadet (kulluk) Allah ismi-
nedir.

Sırr-ı Âdem, velâyettir ve HÜVE'den görünmektedir. Yaratıcı kudret HÜVE'dir. Velâyet, HÜVE'ye tabidir. Risalet noktasına itiraz HÜVE'ye itiraz olduğundan Allah'ın cezasına maruz kalır. Risalet noktasını kabul, HÜVE'yi kabul olduğundan kusurlar olsa da Allah ismi kusurları bağışlar.

"Ve Rabb'inize istiğfar ediniz, sonra da HU'ya tevbe ediniz ki, bir ecel-i müsem-maya (belirlenmiş bir vakte) kadar sizi güzel bir şekilde yaşatsın ve her fazl sahibine fazlından versin. Ve eğer yüz çevirerseniz artık muhakkak ki sizin üzerinize büyük bir günün azabından korkarım." (3)

Peygamberimizdeki hususiyet ile Allah'a ilticada bir dönüm noktasına gelinmiş olmaktadır. Hız. Muhammed (s.a.v) ile kullara af ve mağfiret kapısı açılmıştır. Her insan için Allah'a dua edip niyazda bulunması imkanı açık

bir şekilde belirtilmiştir. Peygamberimiz gelinceye kadar sadece mabetlerde yapılabilen dua ve ibadetler için bir dönüm noktası olarak Peygamberimiz ile bütün yeryüzü mescid ilan edilmiştir.

Peygamberimiz ile kulun Allah'a ferden-ferda (fert olarak) dua ve iltica etmesi, af dilemesi hususiyetleri varid olmuştur. Bu bir dönüm noktasıdır. Maneviyatta Allah'ın yakınlık verdiği bir gönülden Allah ilmini tahsil etmek konusu vardır. İslâm'da yakınlık bulmuş olan bir gönül, diğer gönüller için de ilâhî hakikati kendilerinde bulmaları için gayret gösterir. Bütün bu hakikatler fiilen görüldükten sonra geri dönüş asla kabul edilmez. Çünkü bu makamın geri dönüşü yoktur; Allah'ın ilâhî rahmet kapısından başka bir kapı da yoktur.

"Dönüşünüz Allah'adır. Ve HÜVE her şeye kadîrdir." (4)

Allah'tan başka bir merci yoktur. O halde tercih edilen bir başka nokta olması mümkün değildir.

Allah, HÜVE'nin ismidir. Ancak HÜVE her şeyden münezzehtir. Umum olarak insanlar Allah'a ibadet ederler. Allah ismini zikrederler. HÜVE, daima mahiftir. Rücu ve iltica makamı, Allah ismidir. Dualar, istekler Allah'adır. HÜVE mahiftir ama her şeye kadirdir. Allah ismi, İsm-i Câmi'dir. İsim almış bütün varlıklar, Allah ismine tabidir.

İnsan, isimlerden münezzehe olan HÜVE'ye aittir. Âlemlerdeki nizam ve tatbikat ise Allah ismi ile yürümektedir. Risale-i noktasından konuşan HÜVE, Kur'an-ı Kerim'i lütfediyor, ama Kur'an-ı Kerim'in tatbikatı Allah ismi ile oluyor.

İlâhi programda olmasa bile, HÜVE dilerse programı yani kaderi değiştirebilir. HÜVE'yi tahdid asla mümkün değildir.

"Dikkat edin muhakkak ki onlar 'HU' dan gizlenmek için sadırlarını bukerler. Dikkat edin esvaplarına büründükleri vakit gizlediklerini ve açıkladıklarını bilir. Muhakkak ki 'HU' sadırların zatını alîmdir." (5)

HÜVE gönlün sahibidir. Kulun gönlünden geçeni bilen zaten kendi değil midir? HÜVE'den gizlenmek insanın kendisinden kendisini gizlemesi gibi tuhaf ve acaip bir durum olmaktadır.

"HU'nun Arş'ı su üzerinde iken, hanginizin daha güzel amel işleyeceğini imtihan etmek için, semavatı ve arzı altı günde yaratan HÜVE'dir. And olsun ki, "Siz gerçekten, ölümden sonra dirileceksiniz" desen, inkar edenler: "Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değildir" derler." (7)

Yaratılmış bütün varlıklar, bütün âlemler hepsi bir derya içinde yüzmektedirler. Bugünkü lisan ile "**boyut**" olarak da düşünülebilir. Bu boyutun fevkinde ise ÂLEM-İ A'MÂ yani zât âleminden bahsedilmiştir. Hangi varlık için, bütün bu varlık âlemlerinden yani isimler âlemlerinden geçerek ÂLEM-İ A'MÂ'ya yükselebilme imkânı vardır. Ancak İnsan için lütfedilmiştir. O halde Allah insana çok büyük ihsanlarda bulunmuştur. İnsanda hususiyetini açmıştır. Allah'ın insana "**Ledün**"den lütfetmesi, yani ÂLEM-İ A'MÂ'dan lütfetmesi vardır.

Deryayı Nuru Muhammed ile altı günde âlemler yaratıldı. '*Amel bakımından hangisi daha güzel*' buyrulmakla tatbikat mahalli olarak arzın yaratılması beyan edilmiştir. Tekrar dirilme olayına gelince, insanlar bilgi olarak idrak edemedikleri için sihir derler.

"Şimdi ihtimal ki sen "HU'ya bir hazine indirilse ya! Veya HU ile beraber bir melek gelse ya!" diyorlar diye sadrın (kalbin) daralarak sana vahyolunanın bazısını bu sebeble terkedecek olursun, fakat sen bir nezîrsin (uyarıcısın) Allah ise, her şey üzerine vekîldir" (12)

Hz. Muhammed (s.a.v) âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Bu hususiyeti tatbik etmek, herkesi selâmete çıkarmak istiyor. Buna karşı çıkanlar için de üzülüyor, içi daralıyor. Allah Peygamberini teselli ederek;

"Sen benim rahmet arzu ettiklerimi yetiştireceksin; Bu, Benim programımdır; Senin tebligatın da Benim programım icabıdır. O halde inkarcıları Bana bırak," buyuruyor.

HU zamiri ile Hz. Peygamberimizin HÛVE'den görünen bir gönül olduğu işaret ediliyor.

"Yoksa, HU'yu uydurdu mu diyorlar? Öyle ise de ki, HU'nun benzeri uydurma on sûre getirin, Allah'tan başka gücünüzün yettiğini de çağırın, eğer doğru söylüyorsanız..." (13)

"Eğer (onlar) size cevap veremiyorlarsa, bilin ki, (o sureler) ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir ve HÛVE'den başka ilah yoktur. Artık siz Müslümanlarsınız değil mi?" (14)

Kur'an'a itiraz için her türlü yolu denediler ama başarılı olamadılar. Çünkü Kur'an kadar ileri bir beyan olması mümkün değildir. HU noktası Allah'ın bildirdiği ilimle konuşur. Çünkü varlıklar Allah ismini ikrar ederler.

"HÛVE'den başka ilah yoktur" âyeti, **"Lâ mevcude illa HU"** hakikatini işaret buyurmaktadır.

NUH Peygamber Kıssası

"Ve andolsun Nuh'u kavmine irsal eyledik: "Muhakkak ki ben sizlere nezir-i mübiynim (beyan eden bir uyarıcıyım)"
(25)

Kur'an'da; **"Allah dilediğini HU'ya mücteba eyler (seçer) ve inabe edeni HU'ya hidayet eyler"** (Şura 13) buyrulmuştur.

Yani daha açık bir mana ile **"Mürşid'i de biz seçeriz, Ona tâbi olacakları da biz seçeriz"** buyrulmuştur. Bu ayetler bu tertibi işaret etmektedir. Risalet noktasını da, Ona tabi olacak gönülleri de Allah belirlemiştir. Bu, Allah'ın bir programıdır. O'nun programına uyan, terakki edip güzellik kazanıyor.

İnsan, dünya yaşamında zengin ya da fakir olabilir. Ancak bunların maneviyat fikrini kabul edip etmeme üzerinde bir fonksiyonu olmaması icap eder. Çünkü İslâm daha evvelki din kurallarının fevkinde olarak varlıklı olmak ve muhtaç olanlara infak etmek emrini haizdir.

Bu noktada zekât, İslâm'ın şartlarındandır. Maddesel fakirlik maneviyata girmek için bir ölçü değildir. Zaten fakirlik bazı noktalarda insanı küfre götürebilir. Fakir ve muhtaç olan, topluma nasıl yardımcı olabilir? Manevi-

yatta bahsedilen fakirlik maddesel değildir. Vücut, kuvvet, feyz yani maddi ve manevi her bakımdan Hakka göre muhtaciyet halidir. Bu, kulluğu ifade eden bir konu olup, her noktada Allah'a muhtaciyetimizi gösterir. Tarih boyunca maneviyat anlayışı araştırıldığında zenginliği tavsiye eden İslâm'dır.

"Eğer Allah sizi iğva etmeyi murad etmiş olsa, ben size nasihat etmeyi de murad etsem size nasihatim menfaat sağlamaz. 'HÜVE' Rabb'imizdir ve HU'ya rücu ettirileceksiniz," (34)

"Yoksa "Hu" yu uydurdu" mu diyorlar? "Eğer 'Hu'yu uydurmuşsam artık vebalim banadır. Ve ben sizin işlediğiniz günahlardan uzağım" de." (35)

Risalet noktasının sözleri HÜVE'ye aittir. İnsanların risalet noktasına itirazları veya suçlamaları boşunadır. Çünkü HÜVE, itiraz edenlerin de Rabbidir. Filhakika her insanın **"Rabbim"** diye iltica ettiği HÜVE'dir. Ancak risalet noktası insanlara HÜVE'den haber vermekte, yani onlara kendi Rablerinden haber vermektedir. Çünkü insanlar kendi hakikatlerinden habersizdirler.

Bugün de aynı çekişme vardır. Son zamandaki tek-

nolojik ilerleme, insan varlığının ve alemlerin kendiliğinden var olmadığını gözler önüne sermektedir. O halde insan kendini yaratana karşı niye itiraz etmektedir?

Bu zamanda, "**Allah bize karışmasın**" düşüncesi vardır. Bu, insanı sadece dünya ile kısıtlı kalmaya itmektedir. Halbuki insana, cenneti ve ilâhî güzellikleri kazanması imkanı lütfedilmiştir. Maalesef bugün insan bütün bu güzelliklere sırt çevirmiş, hevasının peşinden gitmektedir.

Dikkat edilirse Hz. Nuh kendisinin sadece kişi olarak değerlendirilmemesi gerektiğini, kurtuluşun ancak zâtında açılmış olan HÜVE sırrına teveccüh ile mümkün olduğunu belirtmektedir.

Bugün maneviyatın değerlendirilmesinde de bir yanlışlık vardır. Maneviyat, insanlardan maddiyat talep etmemelidir. Menfaat peşinde olmamalıdır. Yasin suresinde "**Uyun! sizden hiç bir ücret istemeyene ki o, hidayet üzerinedir,**" buyrulmaktadır. Kişi, kendi kendine Rabbine yakınlık bulamaz. O halde Mürşid sonsuz rahmettir.

Bu surede bir çok peygamberin kıssaları anlatılmıştır. Allah'ın göndermiş olduğu peygamberlere iman etmeyenlerin akıbetleri de meydandadır. Bu, her zaman dilimi için geçerlidir. Allah'ın tertibi icabı insanlar (toplumlar) imamları ile kabul edileceklerdir. Kur'an'da, Allah top-

lumlara imamlarının (peygamberlerinin) isimleri ile hitap etmektedir.

Bugün zâtî tecelli icabı insanların, Zamanın İmamı'nı şahsen bilmesi gerekmiyor. Ancak İnsanların **"Allah'ın her zamanında vazifeli bir gönlü vardır. Böyle bir gönül noktasına iman edilmelidir"** imanında ve ikrarında olmaları, onların feyz almasına ve selâmete ulaşmasına vesiledir.

"Ve zulmedenler hakkında bize hitap etme. Muhakkak ki onlar gark olacaklar (boğulacaklar)." (37)

Zulüm, Allah'ı arzu ettiği gibi tanımamaktır. Bu, zulmün başıdır. O zaman Allah'ın hakkını teslim etmemek manası meydana çıkıyor. Peygamber ***Rahmeten Lil Alemin*** hususiyetindedir. Hz. Nuh Allah'tan zulmedenler için de talepte bulunuyor; Allah programı icabı müminleri kurtarıyor. Burada Allah'ın ilâhî nizamının yürüdüğünü görmekteyiz.

Dünya yaşantısı meşakkatlerle doludur. Ama Allah'ımız müminleri selâmete çıkartacaktır. Ancak *"nasıl olsa Allah affedecektir"* fikri de istismara sebep olmamalıdır. Allah'ın nizamını bozmamak icap eder.

Âyetlerde Zamanın İnsanı'nın hususiyetleri de beyan edilmektedir.

"(Hz.NUH) Gemiyi yapmaktaydı. Kavminin ileri gelenleri HU'ya her uğradıklarında HU ile alay ettiler. (Hz.NUH) "Eğer bizimle alay ederseniz, alay ettiğiniz gibi biz de sizlerle alay edeceğiz" dedi." (38)

İlimden yoksun olduklarından Hz. Nuh ile alay ediyorlar. Bu da Hz. Nuh'un o topluma göre ne kadar ileri bir insan olduğunu göstermektedir.

HUD Peygamber Kıssası

"Âd (kavmine) kardeşleri Hûd'u gönderdik; ey kavmim! Dedi: Allah'a kulluk edin, sizin için HU'dan başka bir ilâh yoktur, siz sadece iftirâ edip duruyorsunuz," (50)

"Ey kavmim! HU'ya karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim ancak beni yaratana aittir. Akletmez misiniz?" (51)

"Ey kavmim, Rabbinizden bağışlanmanızı dileyin, sonra HU'ya tevbe ile başvurun ki, size bolca semanın (feyzini, bereketini, yağmurunu..) indirsin, gücünü-

ze güç katarak artırsın; günahkârlar olarak yüz çevirmeyin" dedi." (52)

"Ey Hûd, dediler: sen bize bir beyyine (delil, mucize..) getirmedin, biz ise senin sözünle ilâhlarımızı terk etmeyiz ve biz sana inanmayız" (53)

"Ancak şu kadarını diyebiliriz ki; "ilahlarımızdan bazısı seni fena çarpmış". O da dedi ki; "Allah'ı şahid tutuyorum, siz de şahid olun ki ben, Allah'a koştuğunuz ortaklardan uzağım." (54)

"HU' dan başka (taptıklarınızın hepsinden uzağım). Haydi, hepiniz bana tuzak kurun; sonra da bana mühlet vermeyin!" (55)

"Ben, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a tevekkül ettim. Çünkü (hiçbir) canlı yoktur ki, HÜVE alınlarından tutmuş olmasın. Muhakkak ki benim Rabbim sırat-ı müstakim üzeredir." (56)

"Şimdi siz yüz çevirerseniz ben işte size gönderilmiş olduğum (vazifemi) tebliğ ettim, hem Rabbim sizin yerinize başka bir kavmi getirir de siz HU'ya (hiçbir)

şeyle zarar veremezsiniz, Rabbim her şey'i hafızdır (muhafaza edendir.)" (57)

"Ve emrimiz geldiğinde Hud'u ve HU ile beraber iman edenleri "bizden bir rahmet ile kurtardık. Ve onları ağır bir azaptan kurtuluşa erdirdik." (58)

"İşte Âd, Rablerinin âyetlerini inkâr ettiler ve HU'nun resullerine isyan eylediler ve her inatçı zorbanın emrine tabi oldular." (59)

Îlâhî kudretin zatiyyet-i ilâhîyesine iltica var. Bu tatbikat ile İnkılab-ı Kebir'de Zamanın İnsanı'nın emri ile tatbikatın başlayacağına işaret edilmiştir. Doğru iman gerçek bir kurtuluştur. **"HU ile beraber"** olanların yani her toplumun İmamı (ilham noktası) ile beraber olanların selâmete erdirileceği beyan edilmektedir.

SALİH Peygamber Kıssası

"Semud (halkına da) kardeşleri Salih'i (gönderdik). Dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin HU'dan başka ilahınız yoktur. HÜVE sizi arzda inşâ eyledi ve orada ömür sürmenizi arzu etti. Öyleyse HU'dan bağışlanma dileyin, sonra HU'ya tevbe edin. Şüphesiz benim Rabbim, ya-

kın (karib) olandır, (dualara) icabet edendir." (61)

"Dediler ki: "Ey Salih, bundan önce sen içimizde kendisinden (ümit beslenen-din) Atalarımızın taptığı şeylere tapmamızdan sen bizi engelleyecek misin? Doğrusu biz, senin bizi davet ettiğin HU'ya kuşku verici bir tereddüt içindeyiz." (62)

"(Salih): "Ey benim halkım!" dedi, "Şimdi söyleyin bakayım: Şayet ben Rabbimden gelen kesin delile dayanıyorsam ve bana HU'dan bir rahmet lütfetmişse? (Peki, bu durumda) ben kalkıp HU'ya isyan edersem, Allah'a (karşı) bana kim yardım edebilir? Sizin bana hiçbir faydanız olamaz, (olsa olsa) ziyanımı artırırsınız." (63)

"Emrimiz gelince, Sâlih'i ve HU ile beraber iman edenleri, bizden bir rahmet olarak (azaptan) ve o günün zilletinden kurtardık. Şüphesiz Rabbin HÜVE el-Kaviy (kuvvetlidir), el-Aziz'dir. (izzet sahibidir)" (66)

ŞUAYB Peygamber Kıssası

"Medyen'e de kardeşleri Şuaybı gönderdik, dedi: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin, sizin için HU'dan başka ilâh yoktur, hem ölçeği, teraziyi eksik tutmayın, ben sizi bir hayır (bolluk, refah) içinde görüyorum ve ben size muhit (her şeyi kapsayan) bir günün azâbından korkuyorum" (84)

"(Şuayb) Dedi ki: "Ey kavmim! Söylesenize! Eğer ben Rabbim tarafından bir beyyine (delil, beyan eden, şahit..) üzere isem ve beni HU tarafından güzel bir rızık ile merzûk etmiş ise ve ben sizi nehyettiğim şeylerde aykırı hareket etmek istemem, ben ise başka değil, gücüm yettiği kadar ıslah isterim ve benim muvaffakiyetim ancak Allah Teâlâ ile dir. Yalnız HU'ya tevekkül ettim ve ancak HU'ya inabe ederim (bağlanırım)." (88)

"Rabbimize istiğfar ediniz sonra HU'ya tevbe ediniz, şüphe yok ki Rabbim Rahîm'dir, Vedud'dur" (90)

"Dediler ki: Ey Şuayb! Söylediklerinin

çoğunu anlamıyoruz ve içimizde seni cidden zayıf (âciz) görüyoruz! Eğer kabilen (yakınlarından beş on kişi) olmasa, seni mutlaka taşılayarak öldürürdük. Sen bize AZİZ değilsin." (91)

"Ey kavmim! Dedi: benim kabilem size Allah'tan daha mı azîz ki HU'ya sırt çevirip unuttunuz, haberiniz olsun ki Rab-bim bütün amellerinizi muhittir (kuşatmıştır)" (92)

"Ey kavmim, bütün yapabileceğinizi yapın; kuşku yok, ben de yapacağım. Kime aşağılatıcı azab gelecek ve HÜVE (noktası) yalancı mı (değil mi), yakında bileceksiniz. Siz gözetleyip durun, ben de sizlerle birlikte gözetleyeceğim." (93)

"Emrimiz gelince, Şuayb'ı ve HU ile beraber iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık; zulmedenleri ise o korkunç ses (sayha) yakaladı da yurtlarında diz üstü çöke kaldılar." (94)

MUSA Peygamber Kıssası

"Andolsun ki, Musa' ya kitabı verdik de

HU hakkında muhalefet edildi. Rabbin-den önceden verilmiş bir söz olmasaydı, kesinlikle aralarında hüküm verilmiş, bitmiş olurdu. Onlar ise HU'dan kuşku-lu bir şüphe içindedirler." (110)

Bu suredeki peygamber kıssaları burada tamam-lanmakta ve kıssalardaki hususiyetler ile Rabbimiz üm-met-i Muhammed'e tavsiyelerde bulunmaktadır.

"(Kuşku yok ki) Rabbin onların tümüne amellerinin karşılığını tam olarak vere-cektir. Hiç şüphesiz, HU, (onların ne-ler) yaptıklarından haberdardır." (111)

"(Öyleyse) sizinle beraber tevbe eden-lerle (birlikte) emrolunduğun gibi dos-doğru olunuz. Ve aşırı gitmeyiniz. (Çün-kü) HU yapmakta olduklarınızı gören-dir." (112)

"Ve zulüm yapanlara yakınlık gösterme-yin ki, size de ateş dokunmasın. Sizin için Allah'tan başka Evliya yoktur. Son-ra yardım da göremezsiniz." (113)

Allah'ın o toplumun içinden bir HU noktası gön-dermesi rahmeti icabıdır. Allah'tan başka şeylere ilah ola-rak tapıyorlar. Bu da insanların işine geliyor, çünkü ken-

di arzularını kendi yaptıkları putlara yansıtıyorlar. Peygamber kıssalarında ağırlık olarak halkın putlara mı Allah'a mı teveccüh edeceğinin çekişmesi vardır. Halk Peygambere inanmıyor. Peygamberin teklifleri onlara ters gelebiliyor. Peygamberin onların lehinde olduğunu idrak edemiyorlar.

Her kavimde bu çekişmenin başka bir varyasyonunu görüyoruz. Sonunda HU noktaları olan Peygamberler ve HU ile beraber olanlar (müminler) Allah'tan bir rahmet ile kurtarılmışlardır. Bu nizam Peygamberimize kadar bu şekilde pek çok kavimde uygulana gelmiştir. Bu nizamı düşününce zamanın sonunda da (İnkılab-ı Kebir) aynı nizamın olması muhtemeldir.

"Semavatın ve arzın gaybı Allah'ındır, bütün işler HU'ya döndürülür; öyleyse HU'ya kulluk edin ve HU'ya tevekkül edin. Senin Rabbin yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir." (123)

Semavatta ve arzda tatbikat isimlerle olduğu için bütün tatbikat, ism-i cami olan Allah ismine aittir. HÜVE'yi semavat ve arzın fevkinde olarak zikretmek gerekir.

Yukarıdaki âyetlerin hemen hepsinde görüldüğü gibi bütün peygamberlerin ve velilerin hususiyetinin ve hakikatinin HÜVE olduğu anlaşılmaktadır.

Bugüne kadar yayınlanmış tefsirlerde HÜVE hakikatine işaret eden çalışmalara rastlanmamıştır. Halbuki bütün peygamber kıssalarında ilâhî kudreti ve tecelliye işaret eden HÜVE zamirinin olması bütün bu tatbikatın Allah tarafından tespit edildiğini beyan etmektedir. Bu konunun son zamanda açılması ile bütün manevi gönüllerdeki tatbikatın bizzat HÜVE'ye ait olduğu aşikâr kılınmıştır. Daha ileri bilgi olarak; geçmiş kavimlerde Allah'ın seçtiği peygamber ve velilerde risalet noktalarının kendi isimleri ile görüldüğü, HÜVE hususiyetinin gizli kaldığı, ancak son zamanda bizzat kendi hakikati olan HÜVE lafzıyla velâyet gönüllerinde açıldığı ve umum insanlara da bu bilgiden lütfettiği idrak edilmektedir.

HÜVE'nin Allah ilminin tatbikatı ile ilgili olduğu açıkça görülmekle beraber, Kur'an-ı Kerim'de kat'i olarak bahsedilen bir konu da kıyamettir. Allah'ın dünya tatbikatının neticelenmesinin adı olan kıyametin yani İnkılab-ı Kebir'in bir işareti olarak HÜVE hakikatinin açılması ve anlatılması söz konusudur. Bugün bütün peygamberleri ve velileri HÜVE'nin açılmış olduğu gönüller olarak görmek idrak ve iman etmek insanların kurtuluşuna ve mağfiretine en büyük sebeptir. Bugün HÜVE'ye iman istenmektedir.

YÛSUF SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Elif Lam Ra. İşte Kitab-ı Mübin'in ayetleri. Muhakkak ki biz HU'yu Arabî bir Kur'an olarak inzal eyledik ki akledesiniz" (1-2)

Elif Lâm Ra. Allah, Latif ve Rahman isimlerini açtığı Kalb-i Muhammed'e hitabıdır.

Kur'an'da insanlara ders olsun diye birçok Peygamber kıssaları anlatılıyor. Peygamberler yaşadıkları hayat ile Allah dinini anlatmışlardır. Kur'an yalnız bir şekilde değil muhtelif şekillerde anlatım yapıyor. Burada esas olan her zamanda Zamanın İnsanı'nın örnek alınmasıdır.

Peygamberimiz Hicaz'da zuhur ettiği için Kur'an-ı Kerim Arapça indirildi. Her Zamanın İnsanı kendi lisanından kelimeler eder. O halde insanlara intikal için lisanı bir lisan ile tahdid edemeyiz. İlâhî âlemde ise hangi lisan vardır bilemiyoruz. Şüphesiz ki orada herkes birbirini anlayacaktır.

"(Yusuf Peygamber) Ey zindan arkadaşlarım, (birbirinden ayrı birçok tanrılar

mı), yoksa Vahidul Kahhar olan Allah mı daha hayırlıdır?" (39)

"Sizin HU' dan başka taptıklarınız isimlerden ibarettir ki onları siz ve atalarınız takmışsınızdır, yoksa Allah, onlara sultan(lık) indirmemiştir, hüküm ancak Allahındır, size HU'dan başkasına tapmamanızı emretti, işte geçerli din budur velâkin insanların çoğu bilmezler "
(40)

Hz.Süreyya Reis-ü'l Mürşidîn'i beyan etmiştir. O, HÜVE'den görünen gönül noktasıdır. Zamanın İnsanı'dır. İlahi hükümler O gönülden insanlara dağılır. Zamanın İnsanı'na teveccüh etmek Allah'ın nizamına uymak manasını taşır. Bu ayet insanların icad etmiş olduğu töre ve benzeri zorlama gelenekleri reddediyor. Çünkü insanlar haksız yere tahakküm etmek için icad ettikleri töreler ile Allah'ın nizamını inkar etmiş oluyorlar.

Geçerli din, HÜVE'yi tasdik etmektir. HÜVE'ye tâbi olmayanın dininin geçerli olmadığına dikkat çekilmektedir. Geçmiş zamanın isimleri geçmişe aittir. O devirler geçmiş, o isimlerin tesirleri de geçmiştir. Her yeni zamanda din, yeni bir anlayış içinde idrak ediliyor. Bu da Zamanın İnsanı ile olmaktadır. Bu zamandaki insanlar bu Zamanın Sahibi'ne uyacaktır.

Niye Hz. Muhammed'e (s.a.v) uyuyoruz da diğer Peygamberlerin şeriatına uymuyoruz. Çünkü onların şeriatı geçmiştir, ancak Hz. Muhammed'in (s.a.v) şeriatının kıyamete kadar baki olduğunu Kur'an bildiriyor.

"(Yakup Peygamber) Ey yavrularım! Dedi: (şehre) bir kapıdan girmeyin de ayrı ayrı kapılardan girin, (bununla beraber ne yapsam) Allah'tan (gelecek) hiçbir şeyi sizden gideremem. Hüküm ancak Allah'ındır! Ben HU'ya tevekkül ettim. Onun için bütün tevekkül edenler HU'ya tevekkül etmelidirler, (67)

"Böylece babalarının emrettiği yerden (şehre) girdiler, (bu) onlardan Allah'tan (gelecek) hiç bir şeyi önlemiyordu ancak Yakub'un nefsindeki bir haceti yerine getirmişti, şüphe yok ki HU bir ilim sahibi idi, çünkü biz HU'ya ilim öğretmiştik ve lâkin insanların çoğu bilmezler" (68)

Burada aynı zamanda dervişin Mürşid'e uyması inceliği de anlatılıyor. HU'dan görünen bir gönüle itiraz etmemek gerektiği, O'na tabi olmak gerektiği vurgulanmıştır. Allah, HÜVE noktasının (Hz.Yakup'un) sözünü asıl olarak kabul ediyor ve O'nun sözüne müdahale etmiyor.

Burada peygambere ve veliye uymanın hususiyeti işaret ediliyor. Yani, "**Mürşidin sözüne ters düşmemek**" düsturuna işaret edilmiştir. Kur'an, HU noktasına uymayı mecbur tutmuştur.

"Sen onlar için ne kadar çok arzu etsen de insanların çoğu iman etmezler." (103)

"Oysa sen HU'ya karşılık onlardan bir ücret de istemiyorsun. HÜVE alemler için zikirdir." (104)

HÜVE'nin alemlere zikir olması, HÜVE noktasının alemlerde mer'iyette olduğunun ifadesidir. HÜVE'yi idrak ve kabul etmek kolay değildir. O da bir nasip meselesidir.

Alemlerde lisanlar değişiktir ama HÜVE bütün alemlerde geçerlidir. HÜVE'ye tabi olanlarda çok ileri hususiyetler vardır.

Âyette buyrulan; HU'ya karşılık bir ücret istemek, O'nun güzelliğini hiçbir suretle tespit etmek mümkün değildir manasınadır.

RA'D SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Görebildiğiniz bir dayanak olmadan semavatı yükselten Allah'tır. Sonra arşa istiva etmiş ve güneşi ve ayı müsahhar eylemiştir. Her biri bir ecel-i müsemma için akarlar. Rabbinizin likasına (Likâ-i Rabbikum) yakîn olabilesiniz diye emri tedbir eyler ve âyetleri tafsilatlandırır."
(2)

Hadis-i kudsî: **"Levlâke Levlâke ve ma halaktul eflake / Sen olmasaydın, sen olmasaydın, alemleri yaratmazdım."**

Semavat, zamanın İnsan-ı Kâmil'leri olan **'Reis-ü'l Mürşidîn'** gönülleridir. O gönüller Hz. Muhammed (s.a.v) (Deryayı Nuru Muhammed) ile yükseltilmişlerdir. Bütün bu alemler de Deryayı Nuru Muhammed ile yaratılmıştır.

Rabbimizin arşı istivası **'HÜVE'** sırrı ile insan gönlünde açılması olsa gerektir. Yani gönüller HÜVE'ye aittir. Velâyet makamlarında güneş zâtî tecelliyi, ay ise sıfatı tecelliyi remzeder. Herbiri bir ecel-i müsemma ile akarlar yani HÜVE'nin lütfettiği vazifeleri ifa ederler.

Allah kendisinden kendisine arşı halkedip oradaki hususiyetin kendisinden meydana geldiğini ifade etmiştir. Oradaki hakikatin de Allah'a ait olduğunun idrakına varılması lazımdır.

Ayette "**Lika-i Rabbikum**," yani **Rabbinize kavuşmak** ifadesi buyrulmaktadır. Bu, Hakk yakınlığı bulmak anlamındadır. Allah'ın ayetleri olan zati ve sıfati evliya müminlere Hakkı buldurmakla vazifelendirilmişlerdir. "**HÜVE**" sırrı sahibi gönül bunları fasıl fasıl açmaktadır. Ancak o gönlün daha başka vazifeleri de vardır.

"El Arz'ı temdid eden ve orada revâsi (direkler, dağlar) ve nehirler kılan 'HÜVE'dir ve orada her semereden iki zevc kılmıştır. Gece gündüzü bürür. Muhakkak ki bunda elbette tefekkür eden bir kavim için ayetler vardır" (3)

Yeryüzünde maneviyatı yürüten ve '**el Arz**'da Allah'ın rahmet-i ilâhiyesini işaret eden ilâhî gönül sahiplerinden dağlar ve nehirler benzetmesi ile bahsedilmiştir ve onlara rahmet lutfeden '**HÜVE**'dir.

'**El Arz**' Allah'ımızın insan olarak halk eylediği varlıkların bu tecrübeyi geçirmeleri maksadına matuf olarak teşkilatlandığı tatbikat mahallidir. Allah'ımız kendindeki Âdem arzusu için ondaki tekâmülü temaşa etmek için '**el Arz**' tatbikatını lütfetmiştir.

Rabb'imiz orada her varlığı zevc ve zevceler olarak halk eylemiştir. Allah her şeyi çift yaratmış ve çiftleri birbirine tâbi ve muhtaç kılmıştır. İnsan 'ruh' ve 'nefis'ten müteşekkildir. Bu husus bir hakikatin iki şekilde ifade edilmesidir. Rabb'imiz bunları rahmet-i ilâhiyesini daha geniş ve kapsamlı bir şekilde idrak edebilelim diye halk eylemiştir.

"Ve kâfir olanlar "HU'ya Rabbinden bir ayet indirilmeli değil miydi?" derler. Muhakkak ki sen ancak uyarıcısın ve her kavim için bir hidâyet rehberi varsındır." (7)

Peygamberimiz "**mûtû kable en temûtû / ölmeden önce ölünüz**" buyurmuştur. Bir veliye teveccühle kendinden haberdar olmak mümkündür.

Hem iman etmemek, hem de peygamber ve velilere maneviyat hakkında akıl vermeye cür'et etmek ne kadar fena bir haldir.

Ayet her topluluk için Allah'ın yakınlık verdiği hidayet noktası bir gönlün mevcudiyetini haber veriyor.

İnsan tatbikatı sadece dünya ile kısıtlı kalmayacaktır. İlahi alemde insanın dünya hayatındaki terakkisine göre değerlendirileceği haber verilmiştir.

Dünyada insanlık tahsil ediliyor, ahirette karşılığı veriliyor. Onun için Allah'ımız ilâhî öğretmenler olan hidayet noktaları irsal eylemiştir.

"Sizden (o kişi ki) elkavlu (HÜVE kelamını) sır (olarak tutsun) ve/veya HU'yu açıklasın ya da HÜVE noktası (olan o kimse) geceleyin hafî (gizli) olsun ve/veya gündüzün (kendini) göstereyin (hepsi) müsavidir (fark yoktur). (10)

Velâyet noktasında HÜVE'nin açılmasındaki insan idraki Allah'ın arzusuna göre olur. Kişide muhabbet varsa terakki olur.

HÜVE'nin açıldığı gönül HÜVE'yi açsa da karşısındaki insanda Allah'ın takdiri neyse o olur.

Geçmiş velâyet HÜVE'yi açmamıştır. Ancak onların açmaması onların velâyetine eksiklik getirmez. Hatmül Velâyet'in HÜVE'yi bugün açması da velâyete eksiklik getirmez.

HÜVE kendi hususiyetini söylüyor. HÜVE'yi bilen açar ve ondan dolayı Allah'ın programı değişmez. HÜVE sırrı hakkında idrak vermek ya da vermemek tamamen Hakk'a aittir.

İnsanlar olacakları bilmiyor. Mürşid'e **"Siz isterseniz yaparsanız"** diye ilticada bulunurlar. Halbuki bu tatbikat kişiye ait değil HÜVE'ye aittir. Onlar kişiden bekliyor. Ya talepler Allah'ın programına uymuyorsa!

Peygamberimiz de HÜVE ile dua etti ama Allah'ın takdiri kimde ise o feyz aldı. Allah takdir etmemişse HÜVE hakikati o kulda kapalı kalacaktır.

HÜVE isterse şartları değiştirir. Bu ayete göre de değişmemiş olur. Çünkü nizam kendisidir. Allah ismi olayları tatbik eder. Kimse farkına varmaz. Sanki değişmemiş gibi olur.

"HU'yu önünden ve arkasından takip edenler vardır. HU'yu Allah'ın emriyle muhafaza ederler. Muhakkak ki Allah - onlar nefislerinde olanı değiştirmedikçe -bir kavimde olanı değiştirmez Ve Allah bir kavme kötülük dilerse artık HU'yu reddedecek olmaz ve onlar için 'HU' dunda bir vali (yönetici) olmaz" (11)

HÜVE'nin açıldığı gönüller Allah'ın emri ile muhafazadadırlar. Bir toplum kendilerindeki iman ve ihlası bozmadıkça Allah da onları değiştirmez ve onları dinsizlikle imtihan etmez.

Nefis hayrı göstermelidir. Nefsini değıştirmedikçe insan kötü olmaz. Allah kuluna nefsinden lütfetmiştir. **"Sen onu kötüleştirme,"** buyurmaktadır.

Allah bir millete kötülük dilerse red mümkün değildir. Nefislerini tağıyir eden (değıştiren, bozan) millete **"Vali"** tayin ederler. Yani kendilerini bozmuş olan milletlere onları terbiye edecek bir hüküm noktası gönderilir ve nizamaya uymaları sağlanmış olur.

Nefislerini tağıyir edenlere **'Vali,'** maneviyatta yürümek isteyenlere de **'Veli (HÜVE)'** noktasını lütfederler.

"Gök gürültüsü 'HU'nun hamdini tesbih eder. Ve melâike de 'HU'nun korkusundan (tesbih eder). Ve onlar, 'HÜVE'nin tasarrufu kudreti pek şiddetli olduğu halde, Allah hakkında mücadele ederlerken yıldırımlar irsal eyler de onları dilediğine isabet ettirir." (13)

"Davet-i Hakk 'HU'nundur. Ve HU'nun dununda dua ettikleri onlara hiç bir şey ile icabet edemezler? (onun durumu) Ağzına gelsin diye iki avucunu suya uzatan gibidir. Ve 'HÜVE' (o durumdakine) uzanmaz. (zaten) kâfirlerin duası dalâlet içindedir." (14)

Hamd gökgürültüsü ile tarif edilmiş. Gökgürültüsü Allah'ın kendisinden kendisine olan hamd ve şükrünü eda eder. Melekler de Allah'ın kudreti karşısında Allah'ı tesbih ederler. Allah'ın gönüllerdeki yansıması yıldırım kelimesi ile tarif edilmiş; onu da dilediğine gönderir. Bu da velayettir.

HÜVE herşeye muktedir olduğu halde Allah hakkında mücadele ediliyor. Bu insanların kudreti ele geçirme mücadelesidir. Firavun fikriyatında olanların kendilerini tanrılaştırma arzusudur. Onlar kudreti istiyor ama sıfatî olarak düşünüyorlar; sıfatı ele geçirmek istiyorlar. HÜVE ise zattır, sıfatı dilediğine tahsis eder.

Allah sonsuz kudret sahibi olduğuna göre şimşek ve gök gürültüsü bunu işaret eden enerjisel tabiat olaylarıdır.

Birçok kavimler "**ses**" ile helak edilmiştir. Bu, "**HÜVE**"nin kudret-i ilâhîyesine işaret eden bir olaydır. Elbetteki ilâhî kudreti bu enerjiler ile tahdit edemeyiz. Bilakis enerji de HÜVE'ye tabidir. Şüphesiz ki onda bildiğimiz ve bilmediğimiz nice enerjiler vardır. Zaten ayetteki anlatım bütün enerjilerin kendisine ait olduğunu gösteriyor.

Tabiattaki muazzam enerjilerin ne kadar latif bir tatbikatı var. Şimşekler, yıldırımlar ve gök gürültüleri yağmura yani rahmete dönüşüyor; fırtınalardan sonra tabi-

at yeşillenip güzelleşiyor. Yani enerjiyi rahmete tahvil ediyor. Öyleyse bütün bu tatbikatlarda Allah'ın kudret-i ilâhîyesinin tecellisi vardır.

"De ki;"Semavatın ve arzın Rabbi kimdir?" "Allah'tır," "HU'nun dununda, nefisleri için ne bir fayda ne de bir zarara malik olmayan velîler mi edindiniz?" "Kör ile gören müsavî (eşit) midir? Yoksa zulûmat (karanlık) ve nur müsavî midir? Yoksa Allah'a şerikler kıldılar, onlar da HU'nun halk edişi gibi mi halk ettiler de o halk ediş kendilerine müteşabih (benzer) mi geldi? "Her şeyin haliki Allah'tır ve 'HÜVE' 'el Vahid'dir, 'el Kahhar'dır," (16)

Allah'ın yarattığı gibi yarattığını iddia etmek şirktir. Eğer böyle bir tatbikat olursa bu insanların aleyhine olur. Zamanımızda canlıların genetik yapılarıyla oynanarak yapılan tatbikatlar insanlığın aleyhine dönebilir. Suni döllenme ya da kopyalama yoluyla babaları veya anneleri belli olmayanlar, can kavmi olarak ruhsuz yani maneviyattan nasipsiz olacaklardır. Genetik gıdaların tüketilmesinin sonuçları da tedavisiz hastalıklar olmaktadır.

Herşeyin yaratıcısı Allah'tır. Sonunda HÜVE'ye dönüşülecektir. Çünkü, **"Lillahil Vahidil Kahhar"** tatbikatı ile herşeyin aslı olan HÜVE'ye dönüşülecektir.

Zamanın Sahibine olan tabiyyet de anlatılmaktadır. Zamanın Sahibi olan HÜVE noktasında zuhur eden ilâhî arzuya tüm varlıklar itaat etmek mecburiyetindedir.

"İman eden ve kalpleri zikrullah ile tatmin olanlar... Dikkat edin kalpler zikrullah ile mutmain olur." (28)

İman eden ve kalpleri zikrullah ile tatmin olanlar kalben ilahî hakikati bulmuş ve Allah'ın ilâhî selâmını almış gönüllerdir. O gönüller ancak Rabb'imizin ilâhî beyan ve zikri ile tatmin olurlar. Kalbin zikri kalbi tatmin eder. Yani zakir (zikreden) makamı değil de mezkur (Allah'ın zikrettiği) makamı kalbi mutmain kılar.

"Her nefsin (bütün) kazandıkları (kesbettikleri) üzerinde "kâim olan" HÜVE'ye mi (başkaldırılır?) Onlar Allah'a ortaklar (şerik) koştular." (33)

Ayette HÜVE bütün varlıklar üzerindeki tatbi-katın-asliyyet olarak- kendisine ait olduğunu beyan etmektedir. Bu durumda HÜVE dışında kudret aramak şirk koşmak demektir. Varlıklar üzerindeki her şeyin HÜVE'ye ait olduğu belirtildiği halde bu hakikat -bugüne kadar- tam ve açık olarak ifade edilmemiştir.

"Ve kendilerine kitab verdiklerimiz sana

nazil olan ile ferahlarlar ve hiziblerden inkâr edenler vardır. De ki, "Muhakkak ki ben Allah'a kulluk etmekle ve HU'ya şirk koşmamak ile emrolundum. HU'ya davet ederim ve HU'yadır dönüş," (36)

‘**El-kitap**’ her zamanın risalet noktasıdır. Her zamandaki risalet noktasında Allah'ın o zamandaki arzuları açılır. Her yeni açılmayla beraber o gönül noktasına bağlı olan gönüller terakki ederler. Hatta ahirete intikal etmiş enbiya ve evliya ervahı da bu terakkiden haberdardır. Hz.Abdülkadir Geylani Sultanımızın "**Kademim tek mil evliyanın boynu üzerindedir**" beyanı bu sırra da işaret eder. Seb’ul Mesâni’den görünen gönlün hükmü tatbikattır.

"Ve böyledir. Biz 'Hu'yu fasih bir hüküm olarak inzal eyledik ve eğer sana gelen ilimden sonra onların havalarına tabî olursan Allah'tan sana bir velî ve bir hi-maye eden olmaz." (37)

Velâyet HÜVE'den görünmektedir. Velâyet gönüllerinin HÜVE'nin onlara lütfettiği makam ve lisandan konuşmaları gerekir. Peygamberimiz "**Muhaddesun**" gönüllerinden övgüyle bahsetmiştir. Bunun dışında yakınlık bulmamış olanlardan feyz almaya çalışmak boşuna olsa gerekir.

İnsan feyz alacağı noktaya dikkat etmelidir. Ancak Hakkı bulmuş olan gönüller ilâhi ilmi ve feyzi lütfedebilir.

"Allah dilediğini imha eder ve (dilediğini) sabit kılar. Ve 'HU' indindedir ümmül kitab" (39)

Kitap risalet makamıdır. Bu cümleden murat Allah'ımızın her devirde bir İnsan-ı Kâmil ile icraat eylediğinin bir ifadesi olsa gerektir. Allah'ımız ilminden lutfeylemek için her devirde bir Kur'an-ı Natık (konuşan Kur'an) göndermiştir. Nitekim Hz. İmam-ı Ali Efendimiz Sıffin Harbi'nde **"Ben Kur'an-ı Natık'ım"** buyurmuştur.

"Görmüyorlar mı ki, Biz yeryüzünü etrafından gitgide eksiltmekteyiz. Hüküm Allah'ındır, HU'nun hükmünü takip edip bozacak yoktur. HÜVE, hesabı çabuk görür." (41)

Allah'ın dünyadaki programının sonuna gelinmektedir. Allah'ın dünya arzusu nihayetine erince dünya tabikâtı da ilâhî program icabı sona ermektedir.

Peygamberimiz; **"Her asır, öncekinden daha kötü olacak, böylece Kıyamete kadar hep bozula-cak."** [Hadika] buyuruyor; yani bu dünya hayatının nihayetine işaret ediyor. İman edenler azalmaktadır. Dünya kaynakları her geçen gün biraz daha tükenmektedir. Tüklenen hayvan ve bitki türlerinin yerine yeni türler gelmektedir.

"Kâfir olanlar "Sen mürsel değilsin" derler. "Benimle sizlerin aramızda şahit olarak Allah ve Kitabın ilmi indinde olan kâfidir,"de." (43)

Sevgili Efendimizin hakikatini örtenler O'nun mürsel olmadığını söylerler. Efendimizle onlar arasında Allah ve velâyet gönülleri şahittirler. Zira onlar fiilen bildikleri için şeksiz, şüphesiz şehadet ederler. Onlar HU'nun katındaki el-Kitabın ilmine vakıftırlar.

HİCR SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Muhakkak ki "Zikri" inzal eden biziz ve muhakkak ki 'HU'yu elbette muhafaza ederiz." (9)

Yakınlık verdiği gönülleri zikirle muhafaza ettiğini bildiren ayettir.

Zikir Allah'ın gönderdiği ilâhî gönül noktasıdır. Zamanın İnsanı'dır. O'nu Allah'ın muhafaza edeceği beyan edilmektedir. Kur'an aynı zamanda zikir kitabıdır.

Burada hem Kur'an'ı hem de Zamanın İnsanı'nı muhafaza söz konusudur. Zikir, Zamanın İnsanı ile lütfedilmiştir.

"Ve kendilerine bir resul geldiğinde illâ HU ile istihza (alay) eder oldular." (11)

"HU'yu mücrimlerin kalblerine işte böyle sülûk ettiririz." (12)

Zamanın İnsanı'nda devamlı olarak Allah'ın '**NİZAM**' ismi zuhur eder.

Müspet ve menfi her tatbikat Allah'ın Zamanın İnsanı'na lütfettiği ilimle değerlendirilir.

Seyr-i Sülûk manası olarak, "**mücrimlerin kalplerine öyle bir ilham veririz ki onlar da kötülükte seyr-i süluk eylerler**" anlamındadır.

"HU'ya iman etmezler, halbuki önlerinde evvelkilerin sünneti geçmiştir" 13

Kişi nereye yönelirse, Allah da öyle veriyor. HÜVE'nin sözlerini ancak imanlı olanlar kabul ediyor. O halde imanlıya hidayet oluyor, inkâr edenler ve alay edenler ise hak ettiklerini alıyorlar.

Hz. Mevlâna buyurur; "**Her ikisi de ot yer, ceylanda misk olur, beygirde sidik!**"

Alay etme makamındaki insanların bir özelliği de birbirlerini destek olarak görmeleridir.

Geçmiş zamandaki tatbikat, Allah'ın o zamandaki arzusuna göredir. O zamanki tatbikatı bu zamana taşımak

da makbul olmasa gerekir.

Peygamber Efendimiz İslâm'ın anayasasını beyan etmiştir. Uygulamalar ise her zamanda muhtelif olabilir. Zaten Zamanın İnsanı'nın beyanları, Kur'an'ın öz ve ruhuna aykırı olmaz, Kur'an'ın zamana hitap eden açılımlarıdır.

"Ve 'HU'nun hazineleri illâ indimizdedir ve 'HU'yu inzal etmemiz illâ bir kader-i malum iledir." (21)

Manevî hazinelerin sahibi HÜVE'dir. Allah'ın tatbi-katı ve programı içinde HÜVE noktasına inzal edilir.

İnsanlar şöyle böyle olsun istiyor ancak her şey bir program dahilindedir. Her şey Allah'ın programı içinde lütfedilir.

Her zaman için insanlara gönderilen uyarıcı, HÜVE'nin rahmeti icabıdır. **Gerçek hazine, HÜVE'nin lütfetmiş olduğu ilâhî ilimdir.**

"(meleklerle) Artık 'HU'yu (Âdem'i) tes-viye ettiğimde ve HU'ya (Âdem'e) ru-humdan nefhettiğimde hemen 'HU'ya

secdeye kapanın..." 29

Manevi yolda İnsan Allah'ın yetiştirmesi ile yetişir. Allah; **"Sen Beni temsil ediyorsun,"** buyurur; umuma Mürşid tayin edilir; Allah'ı anlatmaya mezundur.

Allah, Âdem'i yarattı isimleri öğretti ve Âdem isimleri ile meleklerle hitap etti. Allah, O'nda (Âdem'de) **"hususiyetimi açtığımda secde ediniz "** buyurdu. O zaman kişiye değil de, **"Ondaki ilahî tecelliye secde ediniz,"** demektir. Yani, **"HÜVE sırrına secde edin,"** buyrulmaktadır.

"Artık meleklerin hepsi topluca secde ettiler," (30)

Melekler Allah'ın kuvvetleri olarak Hakkın kendisine (Âdem'deki tecelliye) secde ettiler. Çünkü daha evvel Hakkı işaret eden bir makam yoktu. Âdem ile o makam meydana çıkmıştır.

"Muhakkak ki Rabbin 'HÜVE' hallâk-ı alîmdir. (her türlü yaratmayı bilendir)"
(86)

Her varlığın yaratıcısı HÜVE'dir. Rab isminin husu-

siyeti olarak her insanın içinde taşıdığı inancın yaratıcısı da HÜVE'dir.

NAHL SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

**"Melâikeyi , HU'nun emrinden 'Ruh' ile
"kesinlikle benden başka ilâh yoktur ar-
tık bana takva edin" diye HU'nun kulla-
rından dilediğine inzal eyler." (2)**

Allah bütün isimleri yaratmış ve insan ismini diğer isimlerden üstün tutmuştur.

Geçmiş evliya HÜVE'yi mahfiyette tutmak için kendini ortaya koymuştur. Aksi halde HÜVE'yi açmak mecburiyetinde kalacaklardı. Nâs zarar görmesin diye HÜVE'yi açmadılar.

Bugün ise kesin hüküm zamanına gelindiği için HÜVE açılıyor, HÜVE hakikatinin anlatılması ile insanlar ikaz ediliyor.

Peygamberler '**Mabud**' ismini zikrettiler. İnsanlar inanmadılar, inkâr ettiler putları öne sürdüler. Günümüzde de insanlar taştan yapılmış putlara taptıkları gibi bir de akıl putuna tapıyorlar.

Bugün her şeyden münezzeh olan "**HÜVE**" sırrı

açılmıştır. Bugün teknoloji de yaratıcı kudretin nâmû-tenâhiliğini ortaya koyuyor. Fezayı inceleyince insanların muhayyilesi almıyor, akıllar duruyor. Bunun manası; **“Her noktadan artık Beni kabul edin; Ben HÜVE'yim,”** buyuruyor anlamındadır. Artık Allah'ın karışısına çıkarılacak bir isim yok. O halde alemler HÜVE'yi yani isimlerden münezzehtir ilâhi kudreti kabul etme durumundadır. Bugün Allah'ın adaletine teslim olma günüdür.

Velâyet HÜVE'ye iman etti. Allah ismi HÜVE'ye iman edenlere şahittir. Rabbimiz **“Bana iman edenler Bana aittir”** buyuruyor.

“Semavatı ve Arzı 'el-Hakk' ile halk eylemiştir ve (müşriklerin) şirk ettiklerinden âlîdir (yücedir)” (3)

El-Hakk, Deryayı Nuru Muhammed'e işaretler. Allah'ın tecelli edeceği vasıf, Deryayı Nuru Muhammed'dir. Mademki Peygamberimiz; **“Âdem su ile toprak arasında iken ben nebi idim,”** buyuruyor. O halde Deryayı Nuru Muhammed arzusundan âlemler yaratılmıştır.

Hz.Muhammed (s.a.v) onların şirk ettiklerine tenezzül etmez. Çünkü Hz.Muhammed (s.a.v) HÜVE'nin görünmesidir.

Bir şeyi şirk etmek için ona karşılık bir şey olması lâzım ki **“lâ mevcude illa hu”** (HU’dan başka bir mevcut yoktur) hakikatine göre bu mümkün değildir. Allah kendi hakikatine karşı çıkarılan her şeyi şirk sayar. Zaten şirk ettikleri de hakikat olarak O’dur, ama müşriklerin niyeti HÜVE’ye karşı olduğu için Allah onları müşrik olarak reddeder.

Herkes kendi makam ve idrakine göre Allah’ı değerlendiriyor. Velâyetin şirk koşması ise mümkün değildir. Velâyet Allah dununda mabudiyet atfetmiyor. Etmediği için de şirk olmuyor. Şirk Allah’ın kudretine karşılık başka bir şey göstermektir. Velâyet Allah’tan başka bir mevcut olmadığını bildiğine göre ve daima HÜVE’yi zikrettiğine göre şirkten berîdir. HÜVE’nin idrakinde olan için şirk mümkün değildir.

İsimlerden münezze olan HÜVE **"Zamanın İnsanı"** olarak görünüyor. En güzel görünme ve açılma noktası ise Hz. Muhammed’e (s.a.v) aittir. HÜVE’yi ilk zikreden ve açan O’dur.

"İnsanı bir nutfeden halkeylemiştir öyleyken 'HÜVE' apaçık bir hasımdır." (4)

'El İnsan'ı Allah’tan ayrı, yani **'HÜVE'**yi **'Hakk'**tan ayrı görerek bakmak Allah’ın açılmış olduğu

gönül noktasının hasım gibi görülmesine yol açar. İnsan kendisini '**Hakk**'ın bir parçası olarak görmelidir. Aksi takdirde hasmaniyet başlar. Allah'ın bir nutfeden halk ettiği insan kendini Allah'tan ayrı telakkî etmemelidir. Zira "**El İnsan**" Deryayı Nuru Muhammed'den bir nutfedir ve '**HÜVE**' sırrı kendisinde açılmıştır. Hasımlık ikilik noktasıdır. Kendisini O'ndan ayrı görmektir. Deryayı Nuru Muhammed'den bir damla olan "**El İnsan**"ı Hakk'tan ayrı görene HÜVE hasım olur.

"HÜVE' ki Semâdan su indirdi. Size içecek HU'dandır, (hayvan yaydığınız) ağaç (ve bitkiler) HU'dan (sulanır)." (10)

Allah her şeyi sudan diri kılmıştır. Allah rahmetini sudan lütfediyor. Su, ilâhî feyzi remz etmektedir. Maddi olsun manevi olsun bütün lütuflar O'ndandır. Bu ayet "**Lâ mevcude illa Hu**" sırrını işaret eder.

"Ve Allah buyurdu ki, "iki ilâh edinmeyiniz; muhakkak ki 'HÜVE' ilâh-ı vahiddir. Öyleyse yalnızca benden korkun (saygılı olun)." (51)

"HÜVE bir ilâhdır", buyuruyor. Sonra Peygamberimizin, "**Sadece benden korkun**" buyurması ile peygamberimiz insanlara kendindeki HÜVE sırrını açmaktadır.

Bana saygılı olun emri, "**Kalb-i Mümin Beytul-lah**" sırrıdır ve "**HU**" noktasına yönelmektir.

Çok sevilen bir şey için de bütün sevgiyi ona vermek manevi anlamda ikilik meydana getirir. Sevdiğin bir şeyi Allah'tan bir parça olarak seversen o zaman tek ilah varlığından sevmiş olursun. "**Sev ama Allah'tan olduğunu bil. Allah'ı unutturacak bir sevgiyi kabul etme**" buyruluyor. O zaman bütün sevgileri Allah'ta cem etmiş olursunuz. Yani bir ilahta sevmiş olursunuz. Çünkü her varlık Allah'tan hâsıdır. Bir ailedeki varlıklar da onun vedialarıdır. Aile reisi ailesini Allah'ın bir vediası olarak görür ve severse makbul olur.

"Ve 'HU'nundur semavattakiler ve arzda-kiler ve 'HU'nundur din-i vasıb (sürekli, kalıcı ve sağlam din) Artık Allah'ın gay-rısına mı takva etmektesiniz?" (52)

Bugünkü araştırmalarda "insanlar başka seyyare-den mi geldi?" sorusu vardır. Hâlbuki bu ayette beyan buyurulduğu gibi semavattakiler ve arzdakiler HÜVE'nindir. O zaman HÜVE'nin gayrısı diye bir şey düşünülmemelidir.

Bu ayetteki "**din-i vasıb**" İslâm'dır. Bunun dışında geçerli bir din olmadığı beyan edilmektedir.

"Sizde ni'met (namına her ne varsa) hep Allah'dandır, sonra size zarar dokunduğu zaman da hep HU'ya feryad edersiniz Sonra da sizden o zararı giderdiğinde, içinizden bir zümre, hemen Rablerine ortak koşarlar!" (53-54)

Burada kendi varlığındaki her hali Allah'ın gayri-sinde görenin tarifi vardır. Yüz çeviren kişinin hali, Hak-ki kendinde görmeyenin halidir. O zaman Rabbe ortak koşmuş olunur. İnsanlar her arzularının Allah tarafından yapılmasını isterler ama bu durumda bile kendileri Allah'ın hiçbir isteğini yerine getirmezler.

HU noktası ise gönülleri Allah'a bağlamak için gayret eder.

"Ve Allah'a kızlar isnad ediyorlar. (hâşâ) 'HU' sübhandır. Ve hoşlandıklarını da kendilerine isnad ediyorlar" (57)

Bir haberde, **"Kim Allah ve Resûlüne itaat ederse doğru yolu bulur. Kim o ikisine de isyan ederse..."** diyen sahabenin sözünü Peygamberimiz kabul etmemiş; **"O ikisi demeyiniz, Allah ve Resûlü deyiniz"** buyurmuştur.

Allah var bir de HÜVE var demeyiniz. HÜVE Allah ismi ile tatbikat yapmaktadır.

Rabbimiz din olarak, tatbikatını ifade eden isim olarak Allah ismini, tekliğini ifade etmek istediği zaman HÜVE'yi zikretmiştir. Her iki ifade de kendisinindir. İlâhî tatbikatın durumuna göre ifade içindir.

Peygamberimiz kendini Allah'ta ifna etmiştir. Peygamberimiz kendini değil Allah'ı işaret etmektedir. "**Ben yokum Allah var**" buyurmaktadır. Kendilerine vücut izafe edenler ise, '*Allah var, biz de varız*', demektedirler.

İnsanlardan kimi Allah'ı tanıyor, kimi tanımıyor. Yaratıcı anlamında farklı isimler de kullanıyorlar. Her millet kendi lisanında bir kelime kullanıyor. Müslümanlar "**Allah ismini**" zikrederler. Bunların hepsi birer makamdır. Ancak bütün varlıklar HÜVE'ye aittir. HÜVE Allah ismini mabudiyet ismi ve tatbikat ismi olarak zikreder.

Bir de HÜVE'yi zikreden, idrak eden, tasdik edenler vardır. Onlar da Kur'an'da zikredilen ve övülen "**Sâbikûn zümresinden**" olanlardır. Sâbikûn zümresi HÜVE'ye aittir. O halde ayet insanların makamlarını açıklamaktadır.

"Kötülük meseli Ahirete iman etmeyenlerin ve en yüce mesel ise Allah'ındır. 'HÜVE' 'el Aziz'dir, 'el Hakîm'dir.'" (60)

El Aziz ve en yüce mesel (örnek nokta) Hz. Muhammed'dir. (s.a.v) Allah'a yaklaşmayı hedef alan fikirler yüksektir. Allah'ın her devir için gönderdiği İnsan'a iman etmek icap eder. Allah'ın her devirdeki tecellisi ve arzusu farklıdır. Her devrin meseli o devrin İnsan-ı Kâmil'inin hakikatinin ayan olması ve o devrin o hakikate göre değerlendirilmesidir. Allah'ın açıldığı gönül noktası **"En yüce meseldir"**.

"Ve Allah iki kişiyi misal verir. İkisinden biri dilsizdir hiçbir şeye muktedir değildir ve 'Hüve' mevlâsına usançtır; nereye teveccüh etse hayır getirmez. Hiç bu 'Hüve' (ile)adalet ile emreden ve sırat-ı müstakîm üzre olan 'Hüve' müsavî midir?" (76)

İnsan HÜVE'den görünen bir varlıktır. HÜVE'yi idrak edenle etmeyen arasındaki farkı işaret ediyor. Velâyet ile velâyeti idrak edemeyenin hali anlatılıyor.

"Semavatın ve arzın gaybı Allah'a aittir. (Kıyamet) saatinin emri bir göz kırpması gibidir, veya HÜVE daha yakındır. Muhakkak ki, Allah her şeye Kadirdir." (77)

Bütün varlıkların gaybını bilmek Allah'a mahsustur.

Çünkü bütün varlıkların asliyyet-i ilâhîyesi kendisidir. Dünyadaki zaman anlayışı ile ilâhî alemdeki zaman anlayışı çok farklıdır. İnkılab-ı Kebir HÜVE ile ilgili bir konu olduğu için HÜVE kendi arzusundaki tatbikata göre zamanı ifade eder. Ayet-i kerimedeki göz kırpmaya müddeti ile işaret edilen zaman, dünya zamanının ilâhî âleme göre ifadesidir.

"Ve Allah'ın ahdini az bir bedel ile değiştirmeyin. Şüphesiz ki, Allah'ın katındaki HÜVE sizin için daha hayırlıdır, eğer bilerseniz. Sizin katınızdaki tükenir, Allah'ın katındaki ise bâkîdir, elbette biz o sabredenlere yaptıkları amelin daha güzeli (ahsen) ile ecirlerini muhakkak vereceğiz. Erkek olsun, kadın olsun, (HÜVE) mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz biz HU'yu güzel (tayyip) bir hayatla ihya ederiz ve onların karşılığını, yapmakta olduklarının en güzeliyle (ahsen) muhakkak veririz." (95-96-97)

Allah insanları imtihan ettiğine göre velâyeti hiç bir şeyle değiştirmemek icap eder.

Allah'ın lütfettiği bütün güzellikleri az bir bedelle değiştirmek tevhide gelememektir. Bu, ilâhî hakikati idrak edememiş kişinin halidir. İkilik hali yanılma noktası-

dır. Tevhid anlayışının zahirinde kalmış olanlar da Müslümandırlar ama tam tevhide gelemediklerinden henüz **‘Mümin’** sıfatı kazanamamışlardır. **“Mümin olarak salih amel işleyenleri güzel bir hayatla ihya ederiz”** buyruluyor. Yani vahdete gelen için herşey ibadet, herşey zikir oluyor.

Bu âyette maneviyatta olanlara bir ikaz vardır: **"Mürşid'i dünyevi olarak zorlamayınız"**. HÜVE noktası zaten her şey için hayırdır. Onu madde ve dünya ile zorlamak doğru değildir.

"De ki; "İman edenlere sebat vermek için ve Müslümanlara hidayet rehberi ve müjde olarak Ruhül Kuds (er-Ruh) 'HU'yu Rabb'inden 'Hak' ile inzal etmiştir," (102)

Allah, Hz. Muhammed (s.a.v) ile lütfettiği ilmi kalplerde sabit kılmak için **Er-RUHU** harekete geçirip peygamberimize iman etmelerini sağlamaktadır. Er-RUH Deryayı Nuru Muhammed'dir.

Allah'ın ruhundan lütfettiği gönül kemal mertebesine yükselir. Yani Hakkı bulma mazhariyetine işaret edilmiştir. Ruhun kemalatı Allah'ın lütfettiği rahmetin o gönülden intişar etmesidir. Melekler ise Allah'ın kuvvetleridir. HÜVE bu tatbikatı Deryayı Nuru Muhammed ile insan kalplerine yerleştiriyor.

Cebrail'in gelmesi Peygambere olan imanı kuvvetlendirmek içindir. Fakat bir kısım insanlar, *Allah var bir de-ondan ayrı- Peygamberi var; Allah peygamberine Cebrail meleşini gönderiyor* diye düşünebiliyor.

Üstelik Cebrail'i kim biliyor ki? Peygamberimiz; **"Bana Cebrail dostum geldi"** buyurduğu için iman ettik. Yani imanımız Hz.Muhammed'edir. (s.a.v)

"And olsun ki, onlara kendilerinden re-sul geldi de HU noktasını yalanladılar. Onlar zulmederlerken azap onları yakalayiverdi. (O halde) Allah'ın size verdiği rızıktan helal (ve) tayyib olarak yiyiniz ve Allah'ın nimetine şükrediniz; eğer yalnızca HU'ya kulluk ediyorsanız."
(113-114)

HU'ya kulluk ediyorsanız, nimetlerin Allah'tan geldiğine şükrediyorsanız yiyiniz içiniz. Teveccüh edilen o isimlerden görünen kudret-i ilâhiyedir. O görünen de HÜVE'dir. İnsan HÜVE'nin arzusudur, ama herkese bu idraki lütfetmemiştir. Risâlet gönüllerinde açılmıştır. **"O'na gidiniz ve sizin de HU'nun bir parçası olduğunuzu idrak ediniz"** buyruluyor. İnsan kalbine giden en kısa yol esasta en uzun yoldur. O yolu HU ile bulmak gerekmektedir. HU noktasını kabul etmeyen zalimlerden sayılmaktadır. Kur'an tekrar tekrar HU noktası-

na imanı anlatmaktadır. HU noktasından lütfedilen helal ve tayyip rızık manevi ilim ve bilgidir.

"Muhakkak ki İbrahim (başlı başına) bir ümmet idi, tek bir hanîf olarak Allah'a itaat için kıyam etmişti ve hiç bir zaman müşriklerden olmadı, HU'nun ni'metlerine şâkir idi, HU'yu seçmiş ve HU'yu doğru bir yola hidayet buyurmuştu. HU'ya dünyada güzellik verdik. Muhakkak ki HU, ahirette de sâlihlerdendir.
(120-122)

Hız.İbrahim tek bir kişi idi ancak bütün müşrik insanların içinde dahi Allah'a şirk koşmadı. Onun için hanîf olarak isimlendirildi. Allah'ın nimetlerine şükreden bir şakir idi.

Hız. İbrahim için 'bir ümmet' buyruluyor. Yani kesin imanda olan bir kişi dahi bir ümmettir. Zamanın İnsanı bir ümmettir. Allah'ın O'ndaki tatbikatını kabul eden herkes bir ümmet olur. İnanan bir kişi için bile Allah bir kavme rahmet lütfetti. Ümmet olanlar bir gönle tabi olanlardır.

"(Resûlüm!) Sen, Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et! Rabbin HÜVE, HU'nun yolundan sapanları en

***iyi bilendir ve HÜVE hidayette olanları
da çok iyi bilir."*** (125)

Zamanın ilmi Kur'an'dan örneklerle izah edilerek anlatılıyorsa, onlar insanların anlayabileceği en güzel şekilde ifade ediliyorsa, bu noktalarda en güzel şekilde mücadele ediliyorsa o zaman, "**onları Rabbin HÜVE'ye çağır**" emri yerine gelmiş olur. Zaten doğru yolda olanları da, sapanları da HÜVE en iyi bilir.

İSRÂ SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Ayetlerimizi 'HU'ya göstermek için kulunu Mescid-i Haram'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya bir gece isra ettiren (vasıl eden) Sübhandır. Muhakkak ki 'HÜVE' 'es Semî'dir 'el Basir'dir." (1)

'HÜVE' sırrının icraatta bulunduğu kuluna ayetlerini izhar eylemek için Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya isra ettiren '**Sübhan**'dır. Ve o kuluna lütfetmiş olduğu makamı ifade etmektedir. Rabbimiz kulu olan Hz. Muhammed'i (s.a.v) kendi katına davet ettiğinde esasen kulluk noktasının nasıl ve ne olduğunu ifade buyurmaktadır. '**HÜVE**' sırrının zuhur edebilmesi için abdiyyet de mabudiyet de elzemdır. '**Sübhan**' ismi insanın düşünebileceği ve tasavvur edebileceği her şeyden ve her türlü hayalâtтан münezzeh olarak var olandır. Böylelikle nokta-i mümessile olan Hz. Muhammed (s.a.v) her türlü düşünce, tasavvur ve hayalin fevkinde olan tarafından davet olunmuş olmaktadır.

Hadise gece vuku bulmuştur. Zira bu vakadan sonra Allah'ımızın nur-u ilâhîsi Sevgili Efendimiz vasıtası ile

nâsa ve âlemlere bahşolunmuştur ve âlemler zulmetten nura çıkmıştır. Varlıklar içinde '**İnsan**' Allah'a en yakın olan ve Allah'ın kendisini izhar eylediği varlıktır.

İsra'yı ve Miraç'ı husule getiren HÜVE hiçbir şey ile mukayese olunamaz ve hiçbir şeye tabî değildir. Bütün esma O'na tabidir. İsra ve Miraç hadiseleri ile insan varlığı asliyyet-i ilâhîyesindeki sübhaniyeti idrak ediyor ve '**HÜVE**' sırrının zuhuru ayan oluyor. '**HÜVE**'nin '**es Semi**' ve '**el Basir**' olması Allah'ın zâtîyet-i ilâhîyesinin "**El-İnsan**" ile bilinmesi manasına da gelmektedir. Zira '**HÜVE**'nin '**es Semi**' ve '**el Basir**' ismine mazhar oluşu aynı zamanda bu sırr-ı ilâhînin işitilir ve görülür hale gelmesi ve cismanî kemalâtına ermeye doğru yürüyüşünün izhar olunması manalarına gelmektedir. HÜVE'nin O gönül ile görücü ve işitici olduğu, yani o gönül ile tatbikat yaptığı bildirilmektedir.

Miraç Rabbimizin Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'e (s.a.v) kendisinden kendisine görünmesi ve o vasıfları izhar etmesidir.

Âyette geçen Sübhan ismi, Allah'ın **TENZİH** ismidir. Allah her yeredir denir ama her yerden ve her şeyden münezzehtir. Çünkü bütün cihetler Allah'ın olduğu halde sadece o cihetlerle Allah'ımızı değerlendirmek mümkün değildir.

Tenzih etmek ayırmak anlamında değildir, hiç bir şeyle mukayyed olmadığını işaret etmek içindir. Çünkü Allah her mevcudun aslıdır.

Bu ilâhî tertip, yani el İnsan arzusu HÜVE tarafından tatbikata konmuştur. Tabiidir ki bu durumda el İnsan HÜVE'nin görüldüğü nokta (gönül) olacaktır.

Peygamberimiz; **"Yaratılanları düşünün, Yaratanın zatını düşünmeyin. Çünkü, onun kadrini hakkıyla takdir edemezsiniz."**(Kenzu'l-Ummal, h. No: 5706)." buyurmuştur. Çünkü O'nu ihata etmek mümkün değildir. Bütün şekiller O'ndan zuhur etmiştir.

Bir şekil atfetmek o şeyi Allah gibi görüp putlaştırmak demektir. Bir şeye Allah demek, Allah denildiğinde de hep o şekli düşünmek olur ki, o şey ile Allah'ı tahdid etmek gibi olur. Yani mekân bakımından da, şekil bakımından da, büyüklük bakımından da bir noktaya teksif etmek gibi olur. Allah'ın **"HÜVE"** ile işaret edilen sonsuzluğunu kayıtlamak gibi olur ki, bu da makbul olmaz. Çünkü Allah her şeyden münezzehtir, sübhandır.

Ayette; **"...kulunu Mescid-i Haram'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya bir gece isra ettiren"** buyruluyor. Hz. Peygamberimiz Muhammed (s.a.v) ismiyle değil de, **"kul"** ismiyle yani abdiyet ismiyle davet olunuyor.

"Allah kadim kul kadim ayrılmadılar bir **adım**," buyrulmuştur. Allah Hz. Muhammed'i (s.a.v) kul ismiyle kendisine çağırmıştır. Miraç '**Lâ mekân**'dır O hâlde '**Muhammed**' (s.a.v) ismini kullanmaması kendisinden kendisine bir keyfiyet-i ilâhîye olduğu içindir. Muhammed (s.a.v) buyrulsa arada bir isim olacaktır. Zaten Muhammed'den (s.a.v) görünen kendisiydi, bu yüzden abdiyeti mabudiyetine ilhak etti. Kul demek HU'nun tecelli ettiği varlık demektir. Rabbimiz "**kulum**" buyuruyor yani (kul olan da benim) buyuruyor. Rabbimizin yakınlık lütfettiği gönüllerdeki ilhamı; "**Sen olan da Benim**," buyurmasıdır. Böylece Miraç tevhidi anlatıyor, Allah'ımız; "**Benden başka bir mevcut yok**," buyuruyor. Aksini kim iddia edebilir ki... Hepimiz ve herşey O'ndan halk olmuştur, herşey fanidir ama O bakidir. Yani Rabbimiz, "**Muhammed (s.a.v) ismimden görünen bütün hakikatler ve icralar Benimdir**" buyuruyor.

Nitekim "**Sübhanelleziy..**" buyurarak, "**sübhan olan... çevresini bereketli kıldığı Mescid-i Aksa'ya vasil etti...**" buyuruyor. Mescid-i Aksa ki, Allah hakikatini bildirdiği bütün peygamberleri rahmetiyle orada toplamıştır. Böylece MESCİD-İ AKSA Allah'ın rahmet ve bereketi ile emniyetli oldu.

Mescid-i Aksa'nın hakikat mânâsı Beyt-ü'l Ma-mur'dur. Yani kalb-i Muhammed'e işaretidir. Bütün peygamberler Allah'ın ilâhî sırrının tecellisi olan gönülde bir oldular.

Bütün peygamberler Deryayı Nuru Muhammed'de tevhide geldiler, cem oldular. Deryayı Nuru Muhammed'i tasdik ile biat ettiler. Her varlık Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıl olduğuna göre O'nu tasdik etmeden terakki etmek, hatta varlığın devam etmesi mümkün değildir.

Buradaki "**İsra**", aynı zamanda, sırr-ı gaybı da ifade ediyor. "**Bir sır olarak gayb âlemine davet ettik**" buyuruyor. '**Sizin, kendi başınıza bunları bilmeniz mümkün değildir**' açıklamasını da yapıyor.

Bereketli olmaksaki hikmet şudur ki; Allah'a doğru iman eden ve doğru olarak ikrar eden kişinin rahmet ve bereketi vardır. İnkâr eden zahiren öyle görünse bile rahmet ve bereketi yoktur. Çünkü neticeye ulaşamaz. Buradaki bereket Rabbimizin o kuldaki tatbikatıdır, ona verdiği fiiliyat ve rahmettir.

Efendimiz geçmiş peygamberler ile buluştu ve onlarla mülakat yaptı. Bu sadece Hz. Muhammed'e (s.a.v) nasip oldu. Çünkü Efendimizle peygamberlik hatme ermiştir. Peygamberimiz onlara imam oldu ve onlara namaz kıldırıldı. Çünkü İslâm Allah dinidir, böyle olduğundan bütün peygamber ve veliler kabul ve tasdik etmişlerdir. Bu tasdik kemalat içindir.

Bütün peygamberler zaten Hz. Muhammed (s.a.v) ile tanışıp buluşmak istiyorlardı. Kendilerinin hâsıl oldu-

ğu Deryayı Nuru Muhammed'den haberleri vardı ama bütün âlemlere rahmet olan mümessil nokta Hz. Muhammed'i (s.a.v) görmek istiyorlardı. İşte o gece mümessil nokta Hz.Muhammed'den,(s.a.v) o örnek insandan, insan-ı kâminden, peygamberimizin bu hususiyetlerinden haberleri olmuştur.

O gece tek mil peygamberler birbirlerini tanıdılar, hepsi aynı deryanın bir görünmesi olarak birbirlerini tasdik ettiler ve Allah'ın tevhidinde buluştular, birlik ve beraberliğe geldiler ve tevhid-i hakikiyi ifade ettiler. O peygamberler ki, asılları olan Deryayı Nuru Muhammed'i tasdik ettiler. Bu hadise, "**Nun vel kalem ve ma yesturun**" sırrıdır.

Esasta birlikte olanlar, varlık olarak göründüklerinde varlıkta da birlikte olduklarını gördüler. Yani uhrevi ve dünyevi, ruhani ve cismani birlik içinde olduklarını müşahede ettiler. Birbirlerine nazar ettiklerinde Allah'ın nurunu gördüler. Böylece hepsi tevhide geldiler Allah dininde birleştiler. Mirac-ı Güzin ile dünya üzerinde başka bir din olmadığı vurgulandı. Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e (s.a.v) gelinceye kadar tek bir din olduğu vurgulandı. Tatbikatta hepsi Allah'ı ve Allah'ın birliğini anlattılar. Mescid-i Akse'da bütün peygamberlerin toplanması ALLAH dininin bir olduğunu gösterir.

"Ve her insanın nasibini boynuna ilzam eyledik. 'HU'ya bir kitap çıkarırız da neşrolmuş olarak ona mülâki olur." (13)

Her insanın yaşadığı hayat bir kitaptır. Ahirette her insanın kitabı kendine verilecektir. Bugün bir bilgisayar kaydından her şeyi okuyabildiğimiz gibi; bu tertibin mümkün olduğunu bugünkü teknoloji ile daha ileri idrak edebiliyoruz.

İnkılâb-ı Kebir'e yakın HU'yu/HÜVE'yi bildiren bir kitap neşredilir, O gönlün bildirdiği Allah nizamını kabul eden kişiler selâmete çıkar.

"Kitabını oku. Bugün hesaba çekici olarak sana nefsin kâfidir." (14)

Peygamberimiz vücud kitabını okumaktadır. Çünkü Kur'an Peygamberimizin vücud kitabıdır. Her velinin de vücud kitabı vardır. Risalet-i Gavsiyye Hz.Abdülkadir Geylani sultanımızın vücud kitabıdır. Mesnevi Hz.Mevlana'nın vücud kitabıdır.

Allah'ın kulu hakkındaki arzusu da o kulun vücud kitabıdır. Allah'ın o isimdeki arzusudur. O arzu ile insan hesaba çekilecektir. Yani kişi Allah'ın arzusuna uydu mu uymadı mı?

"Kim ahireti ister ve (HÜVE) mü'min olarak (ahiret için) say u gayret gösterirse, işte onların gayreti şükre şayan-dır." (19)

Burada Âdem sırrına iman edilerek tasdik ve hizmet edilirse Allah bu çalışmayı makbul tuttuğunu beyan buyuruyor. Allah'ın HÜVE'ye layık bir şekilde manevi yolda çalışanlara olan ikramını, şükranını işaret ediyor.

"Rabb'iniz nefislerinizdekini daha iyi bilir. Eğer salihler olursanız artık muhakak ki HU "evvablar"a gafurdur." (25)

Rabb'imiz nefislerin mazhariyetinin ne olduğunu en iyi bilir. Zira nefis O'na aittir. Salih kul olmak için kişinin içinde taşıdığı ilâhî rahmetin hakikatini ve Allah'ın o günkü nizamını idrak etmesi gerekir. Kul bu hakikate erince kendisine vücut izafe etmez. Böylece tövbe tam manasını bulmuş olur. Allah o kula karşı gufran sahibi olur.

Evvab, her hal ve durumda Allah'a yönelen manasına gelir ki, HU onlara rahmet eder.

"De ki; "Eğer söyledikleri gibi 'HU' ile beraber (başka) ilâhlar olsaydı o zaman (o ilahlar bile) "arş sahibine" (varmaya) bir sebil ararlardı." (42)

"HU, onların dediklerinden sübhandır (münezzehtir) ve Teâlâ'dır (çok yüksektir) (hem) pek büyük bir yükseklikle yüksektir (ulüvven kebiyra)" (43)

"Yedi semavat (yedi gökler) ve arz ve bunlar içindekiler 'HU'yu tesbih ederler. Ve HU'yu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ve lâkin onların tesbihlerini anlamazsınız. Muhakkak ki HU Halim'dir, Gafur'dur." (44)

Yaratılmış bütün varlıklar müspet olsun menfi olsun arşın sahibine yol aramaktadırlar.

'HÜVE'nin asliyyeti ile görüldüğü gönül Hz. Muhammed'dir. (s.a.v) Hamd Hz. Muhammed'i (s.a.v) işaretler. **'HÜVE'**nin hamdi Hz. Muhammed'dir. (s.a.v)

Rabb'imizin kendinden kendine teşkilâtlandırmış olduğu Deryayı Nuru Muhammed kudret-i ilâhiyeye hamdini ifade eder. Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıl olan canlı ve cansız mahlûkat da hamdini O'nunla ifade etmiş olmaktadır. Böylece bütün varlıkların varlığı da devam etmiş olmaktadır. Yani bütün varlıkların varlık sebebi O'dur.

Bu ayet Allah'ın HÜVE noktasını ne kadar makbul

tuttuğunu gösteriyor. İnsanların ilah dedikleri de Allah'a ulaşmak için Arş sahibine yani Zamanın İnsanı'na müracaat ederdi.

Aslında O'nu yani HU noktasını tarif ve tavsif etmek mümkün değildir. HÜVE alemlerin rahmetidir. Allah görüldüğü İnsan ile alemlerde tatbikat yapmaktadır. Allah "**O isimle**" alemlere feyz vermektedir. Onu ilâhî kudret ile bir mütalaa etmekle O'nun sebilinde vahdete gelinir. İnsanlar O gönlü kendileri gibi görseler de o gönül her şeyin fevkinde bir hususiyettir.

Yedi semavat içinde yaşadığımız feza gibi üstüste sıralanmış yedi boyut vardır. Her boyut bir semadır. O semavattaki tatbikatlar da HU'ya aittir. yedi semavat yedi hususi (Seb'ul Mesâni) gönüle işarettir. HÜVE'den çıkan emir her noktada zuhur edecektir. Yedi gönül ayrı ayrı görülse de hepsi birdir. Yedi gönlü bir araya getirse tek görünür. Ama aynı zamanda yedi neşe yani yedi meşreb de vardır.

"Ve Kur'an'ı kıraat ettiğinde, seninle ahirete iman etmeyenler arasına örtülü bir hicab kılarız" (45)

"Ve (onların) kalbleri üzerine, HU'yu anlamalarını (engelleyen) kabuklar, kulaklarına da bir ağırlık koyduk. Sen Kur'an'da Rabbini VAHDEHU (bir ve

tek HU olarak) zikrettiğin zaman, nefret ederek arkalarını dönerler." (46)

Ayet maneviyat konuşulduğunda yüz çevirenleri işaret ediyor. Allah maneviyatı arzu ettiğine lütfediyor. HÜVE'yi reddeden ise asla kabul edilmiyor.

İnsanın kusurları olabilir. Dünya yaşamında hatalar olabilir. Buna mukabil af olabilir.

Allah, HÜVE'ye hakareti, itirazı katiyen kabul etmiyor. Ayette bu olayın özüne işaret edilmiştir.

"Vahdehu" bütün varlıkları HU'da cem etmek demektir. Velâyet (yani HU noktasına) imanı olmadığı halde Hacca giden, Beytullah olan Kâbe'yi tavaf edenler vardır. Halbuki **"Kalb-i Mümin Beytullahtır"** hadisine dikkat edilmelidir.

Kâbe'yi tavaf Zamanın İnsanı'nı bulamayan için, o imanın ve arayışın bir tasdikidir. HÜVE'nin görüldüğü gönül noktasını kabul etmeyen için ise Kâbe'yi tavafın nasıl bir anlamı olabilir?

Rabbimiz Peygamberimiz ile lütfedilen ilâhî nizamı (Kur'an'ı) indirdiği zaman bütün varlıklar o ilâhî nizama göre hüküm giymiştir.

Kur'an'da daha evvelki peygamberlerin kıssaları da anlatılır. Allah'ın nizamının tatbikatının hükmü peygamberdedir. Kur'an geriye doğru olarak yani geçmiş peygamberlere inanıp inanmayanların da hükmünü getirmektedir.

Ehl-i kitabın geçmiş peygamberlere Kur'an'daki gibi inanmaları lazımdır. Çünkü o peygamberler Hz. Muhammed'i (s.a.v) müjdelemişlerdi. Hz. İbrahim ve sonraki peygamberler, '**Allah'ın rahmetinde olan bir zürriyetimiz olsun**' diye dua etmişlerdir. Onlar beklenen büyük peygamberin farkında olarak kendi soylarından olmasını arzu etmişlerdir.

"Sizi davet ettiği gün, HU'ya hamd ederek icabet edersiniz ve (dünyada) pek az oyalandığınızı anlarsınız."(52)

İlahi âlemin zamanla kayıtlı olmadığı anlaşılmaktadır. Zaman, Allah'ın takdiridir. Dünya zamanının cismani-yete tâbi olduğu görülmektedir. İlahi alemde olan her şey namütenahidir; ilâhî aleme göre dünya hayatı bir an mesabesindedir.

"HU'ya hamd" yani ahirette HU'nun tertibinin nâs tarafından idrak edilmesi söz konusudur. HU'ya hamd, her zamanın tecellisine göre idrak edilir. Yani Zamanın İnsanı'na göre bir iman düsturu vardır.

**"Biz, Kur'an'dan öylesini indiriyoruz ki
HÜVE müminler için şifa ve rahmettir;
zalimlerin ise yalnızca ziyanını artırır."
(82)**

HÜVE noktası olarak gönderilen peygamberler ve veliler şifa ve rahmet noktasıdır. Yani Allah'ın nizamıdır. Zalimler için ise ancak hüsrân sebebidir.

**"De ki: «Herkes kendi yaratılışına göre
davranır. Şu halde hidayet yolundakini
(HÜVE'yi) Rabbin en iyi bilir.» "(84)**

Herkes Allah'ın verdiği meşreb ve karakterine göre yaşıyor. Hidayet yolunda olanlar Allah'ın vazifelendirdiği HÜVE noktası ve ona tâbi olanlardır.

KEHF SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

**"Hamd, Allah'a mahsustur ki HU kulu-
na el-kitab'ı indirdi ve HU'ya hiçbir eğ-
rilik kılmadı. Ta ki HU'nun katından (le-
dünden) şiddetli azab ile uyarsın, salih
işler yapan müminleri de müjdelesin, iş-
te onlara güzel bir ecir vardır. (onlar)
Ebediyyen HU'da kalıcıdırlar" (1-3)**

HU'ya uyanlar için eğrilik yoktur. Lütfedilen ma-
nevi ilim olan ilm-i ledûn, HU'nun görüldüğü gönüllere
indirilmiştir ki, insanların makam makam olduğu görül-
mektedir. HU olan gönül rahmettir.

"HU noktası" Hz. Muhammed'dir. (s.a.v)
Muhammed (s.a.v) ismi **hamd** kökünden gelir. El kitap
Peygamberimize ve O'nun evliyasına lütfedilen ilm-i
ilâhîdir ki, vücut kitabıdır.

Peygamberimizin yolundan gidenlere ecir müjde-
lenmiştir. Allah'ın velâyetinde olanlar O'nun ebedî sul-
hüne mazhar olmuşlardır.

"Rabbinin Kitabından sana vahyolunanı oku; HU'nun sözlerini değiştirecek yoktur. HU'dan başka bir sığınak da bulamazsın." (27)

Ulema-i rüsumun Kur'an ayetlerini ve Peygamberimizin sözlerini kendi mezhep ve akidelerine uyacak şekilde te'vil etmesi makbul değildir. Çünkü âyetler ve hadisler vahiy yoluyla bildirilmiştir. Şu unutulmamalıdır ki, neticede herşey HU'ya döndürülecektir. Başka şekilde olması mümkün değildir. Çünkü O tektir, varlıklar O'na iltica edecektir.

Âlemlere bakınız, o âlemler içinde insanlara bakınız. Azamet-i ilâhiye karşısında insanlar hiç mesabesinde olmalarına rağmen Allah rahmetini lütfediyor.

"Sen de onlarla beraber sabret ki sabah akşam (her vakit) Rablerine duâ ederler HU'nun cemalini isterler, sen dünya ziynetini arzu ederek onlardan gözlerini ayırma ve o kimseye itaat etme ki kalbini zikrimizden gafil bırakmışız, hevasının ardına düşmüş ve işi haddini aşmak olmuştur." (28)

İki zümre var. Biri sabah akşam ibadet eder, HU'nun cemalini ister. Diğeri dünya ve maddeyi tercih

eder. O kimseler haddini aşanlardan olduğundan onlara itaat etmemek icap eder.

Peygamberimize ashabına müzahir olması buyrulmaktadır. Mürşid-derviş tatbikatı anlatılmaktadır.

"(Ben itikad ettim ki) HÜVE Allah benim Rabbimdir ve ben Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam." (38)

Allah ve HÜVE lafızları "**Rab**" olarak belirtilmiştir.

"İşte burada velâyet elhak, Allah'ındır, HÜVE sevabca da hayır, ukbaca da hayırdır" (44)

Bu ayette velâyetle yürüyenlerin dünya ve âhirette selâmette oldukları bildirilmektedir.

ASHAB-I KEHF KISSASINDAN ÇIKAN HİSSELER

"De ki: "Onların (Ashab-ı Kehf'in mağarada) ne kadar kaldıklarını en iyi Allah bilir. Semavatın ve arzın gaybı HU'ya aittir. HU ile (ne güzel) görendir, işitendir. Onların HU'dan başka velisi yoktur. HU'nun hükmüne hiç kimseyi ortak kılmaz." (26)

İnsanlar semavattaki ve arzdaki hareketleri ve pek

çok olayları tabiat olayı olarak değerlendiriyorlar. Fakat Allah buyuruyor ki; **“semavat ve arzdaki olaylar HU'ya aittir.”** Eshab-ı Kehf'e Hz. İsa peygambere imanlarından dolayı bir rahmet vardır. Onların HU'dan başka dostu yoktur.

Allah'a iman edenler için Allah dualarını kabul ediyor. Allah iman eden kullarını memnun ediyor. Kıssada Allah'a iltica eden kullarını nasıl muhafaza ettiği hikaye edilmiştir.

İnsanın yeniden dirilme olayına inanması zordur. Hele geçmiş zamanlarda dirilme olayı çok zor idrak edilen bir olgudur. İnsan ölüme karşı çaresiz kaldığı için hep ölümsüzlüğü aramıştır. Hatta Havva bile ölümsüzlüğü bulmak için yasak meyveyi yemiştir. Âdem dünyaya indirilince ölümsüzlüğü dünyada aramadı. Ancak daha sonraki nesiller ölümsüzlüğü hep dünyada aradılar.

Allah, Ashab-ı Kehf'i tatbikat sahasına koydu. Ayette Ashab-ı Kehf'in uyuklama halinde olduğu ve sağa sola çevrildikleri beyan edilmiştir. O halde bedenlerinde kan deveranı olduğu, ölü bir ceset hali olmadığı anlaşılıyor. Ayrıca da Ashab-ı Kehf'in 309 sene uyutulduğu beyan buyrulmaktadır. Ancak onların bir gün ya da günün bir kısmı gibi hissettikleri belirtilmektedir. İnsan öldüğü zaman da *-ruh olarak-* yakaza halinde (uyku ile uyanıklık arası) olduğu, rüyalar gördüğü bildirilmiştir. Buna Berzah

tatbikatı denir. Ancak insanlara yeniden hayat verildiğinde çok az bir zaman geçtiğini hissedeceklerdir. Bu mesele gayb haberlerindendir.

Bu sure, insan için meçhul olan ölüm olayını işliyor. Allah, Ashab-ı Kehf'i "**mahfuzina bi rahmetillah**" sırrı ile karşılamış ve muhafaza etmiştir.

HZ.HIZIR VE HZ.MUSA KISSASINDAN ÇIKAN HİSSELER

"(Hz.Musa ile yardımcısı Hz.Yuşa) kullarımızdan bir kul (Hz.Hızır) buldular ki, biz HU'ya (Hz.Hızır) katımızdan (indimizden) bir rahmet vermiş ve HU'ya (Hz.Hızır) ledünnümüzden bir ilim öğretmiştik." (65)

Hiz. Musa bir peygamberdir, ancak ilm-i ledünde eksik kaldığı için Allah'ın emri ile Hiz. Hızır'la buluştular. Allah ilminin hususiyetini yani velâyetin hususiyetini tahsil ve terakkisi için Hiz.Musa'nın Hiz. Hızır ile mülakatı olması lâzımdı. Hiz. Musa Hiz. Şuayb'da yetişmişti. Ancak "**sırren**" de terakki etmesi gerekiyordu ve Hiz. Hızır ile mülakatı olmuştur.

"Mürşid elinde derviş, hoca elinde meyyit gibidir," denir. Bir Mürşid'in şartlarını kabul ederek yürü-

yen mürid hakîkate daha kolay ulaşır. Zira bir Mürşid müridinin sorabileceği şeylere o sorsa da sormasa da cevap verir.

Bir mürid, Mürşid'ini sorduğu suallere göre değerlendirirse, kendi aklına göre Mürşid'i ve maneviyatı değerlendirmiş olur. Bu, bir bakıma müridin kendi aklına göre maneviyatı kabul etmesidir. Bir mürid, Mürşid'ine teslimde edep göstererek sabrederse o zaman Mürşid'in ondaki lütfuna göre yürümüş olur. Makbul olan da budur.

Bu makamda çok af, çok hoşgörü vardır. Ama hududu geçmemek lâzımdır. Burada "**Edep**" noktası çok önemlidir.

Hızır Hz. Musa'ya; "**bana itiraz etme**" dedi. Ancak Hz. Musa itiraz etti. Hz. Hızır, "**sabırlı ol**" dedi ve sonunda Hz. Hızır olayların içyüzünü açıkladı. Hz. Musa özür diledi ama daha önceki itirazlarından dolayı Hz. Hızır kabul etmedi. Onun için maneviyatta itiraz asla kabul edilmiyor.

Maneviyatta en büyük hata, Mürşid'i kendi fikriyatına getirmek için zorlamaktır. Halbuki Mürşid'e itirazsız yürümek edep noktasıdır. Hz. Hızır'ın verdiği hükme Hz. Musa'nın itiraz etmeden uyması lâzımdı. Allah Hz. Musa'yı eğitmek ve terakki vermek için bunu yapmıştı. Nitekim Hz. Musa'ya itiraz edenleri de kabul etme-

di. Allah tarafından vazifelendirilmiş olan gönle olan itirazı Allah'ın kesinlikle kabul etmediği görülmektedir.

Hız. Musa'nın Firavun'a da yapmış olduğu ikazlara ve göstermiş olduğu mucizelere karşı bir seferinde Firavun galip gelir. Hız. Musa olayı çözemez ve Rabbine münacaatta bulunur; **"Ey Musa, bütün varlıklar benimdir. O bütün gece sana galip gelmek için tanrısına iltica etti. Esasta o iltica Banadır. Kulumdur, ona da bir galibiyet verdim"** buyurur. Yani bu ince nüanslar ilm-i ledün içinde mütalaa edilir.

Hız.ZÜLKARNEYN KISSASINDAN ÇIKAN HİSSELER

Hız.Zülkarneyn kimya ve diğerk zahir ilimleri de vakıftır. Her gittiğı yerde insanlara ilim vermiş ve her yerde itibar görmüştür. Filhakika yardım ettiğı kavimlerden birisine sed yapmış ve sed yaparken demir ile bakırı eriterek karıştırmıştır. Yani dünyevî ilimleri de vakıftır.

Hız.Zülkarneyn'in dünya yaşamı hakkında büyük bilgi sahibi olduğu, onlara dünya yaşamı ile ilgili bilgiler verdiğı anlaşılmaktadır. Zülkarneyn insanlara maneviyanın yanında maddi olarak da müzahir olmaktadır. Burada peygamberler gönderilmesi, medeniyetleri terakki ettiren bir fonksiyon olarak da düşünölmelidir. Yani peygamber ve veliler hem manevi hem de maddi olarak insanlara

yardımcıdır. Bir peygamber bir topluma geldiğinde onlara medeniyet getiriyor. İnsan olarak yaşamının kurallarını koyuyor. Yani teknik olarak da insanları terakki ettiriyor. Onun için Hz. Zülkarneyn'in bu konuda büyük bir fonksiyonu vardır.

Hz.Zülkarneyn, peygamberliğin manevi ve maddi manasını aksettiren yönleri olması lâzım geldiğini, hem manevi hem de maddi hususiyetlerin bir peygamber ve velide olması lâzım geldiğini göstermektedir.

Hz.Zülkarneyn, mekre karşı mücadele edenlerin imanlarını kuvvetlendirmiştir. Günümüzde fezadan dünyaya saldıracak birtakım düşmanlar dahi olsa Allah'a olan imanın insanları koruyacağı muhakkaktır. Hz. Zülkarneyn'e Allah'ın hususi lütufları olduğu anlaşılmaktadır.

İnsan manevi bir hususiyet taşır. Bu noktada mekre açık kapı bırakılmaması icap eder.

Hz.Zülkarneyn tarafından yapılmış olan "**seddin**" kıyamete yakın delineceğinin haber verilmiş olması son zamanda mekrin yayılacağına bir işarettir. **Doğru iman sahibi insan** faktörü ortadan kalkınca "**sûra üflenme**" durumu meydana çıkmaktadır.

Hz.Zülkarneyn âyetlerindeki bir mana da şudur ki

"HÜVE'nin hususiyeti tam açıldı mı esfele safilin âleminin bu kadar ileri açılmaya dayanması mümkün değildir."

"(Resûlüm!) Sana Zülkarneyn hakkında soru sorarlar. De ki: Size HU'dan bir hatıra (zikir) okuyacağım." (83)

Peygamberler HU'dan görünmüşlerdir. Kişi hangi risalet noktasına tâbi ise o risalet noktasının sahibiyetinde olan cennet makamına dâhil olur. Her meşreb sahipleri farklı kapılardan geçeceklerdir. Kapıdan geçmek boyut değiştirmek anlamındadır.

"Doğrusu biz HU'yu arza yerleştirmiş ve her şeyin yolunu (sebebini) HU'ya öğretmiştik." (84)

Her şeyin sebeb-i sırrı verilen Hz.Zülkarneyn o sırlardan konuşur ve tatbikat yapar anlamındadır ki, her peygamber ve veli HU'dan görünmüştür.

"Sonra yine bir yol tuttu. Nihayet iki sed arasına ulaştığında, onların önünde, hemen hemen hiç söz anlamayan bir kavim buldu." (92-93)

İki sed arasında, yani iki farklı anlayış arasında ortada kalmış bir kavim buldu ve onlara yol gösterdi.

"Dediler ki ey Zülkarneyn! haberin olsun Ye'cuc ile Me'cuc bu Arzda fesad yapıp duruyorlar, onun için onlarla bizim aramıza bir sed yapman şartı ile sana biz bir vergi versek olur mu?" (94)

"Dedi ki: Rabbimin beni içinde bulundurduğu (HU) çok daha hayırlıdır. Haydin siz bana kuvvet ile yardım edin de ben onlarla sizin aranızda bir engel (redim= büyük sed) yapayım " (95)

Her **"HU noktasına"** hizmet eden yardımcıları vardır. Bu, evlâdın Mürşid'ine hizmet etmesi ve himmet alması olayıdır ki, peygambere inanan ve hizmet eden insanlara dünya ve ahiret rahmet lütfedildiği görülmektedir.

Sedden murat kötülüklere karşı sed yapılması ve rahmetle yürünmesidir.

"Bana demir kütleleri getirin, nihayet (dağın) iki yanı arasını aynı seviyeye getirince (vadiyi doldurunca) körükleyin dedi, tam onu bir ateş haline koyduğu vakit getirin bana "üzerine erimiş bakır dökeyim" dedi." (96)

"Artık (Yecüc ve Mecüc) HU'yu (seddi) ne aşabildiler ve ne de HU'yu(seddi) delip geçebildiler." (97)

Bugünkü manevi terakkide Allah zatiyyet-i ilâhîyesini HÜVE zamiri ile işaret buyurmuştur. Yukarıdaki âyette HU'nun aşılabilmesinin ve geçilebilmesinin mümkün olmadığı beyan edilmiştir. Yani bu yaşadığımız alemde HÜVE idraki ulaşılabilecek nihaî noktadır. HÜVE idrakinin fevkinde idrak var mıdır? Madem ki, Allah namütenahidir öyleyse O'nun sonsuzluğunu hiçbir şey ile tahdid etmek mümkün değildir. Hatta ve hatta HÜVE zamiri ile dâhi tahdid edilemez.

Şüphesiz ki Allah namütenahidir; âlemleri de namütenahidir. Bildiğimiz âlemlerin fevkinde bilmediğimiz nice âlemleri, bilmemizin mümkün olmadığı nice tecellileri muhakkak ki vardır.

Bu idrak İnkılâb-ı Kebir'i çağırmaktadır. Yani yaşadığımız esfele safilin aleminin inkılâbı ile bu alemdeki manevi anlayışın da inkılâbı olacak demektir. Rabbimizin ilâhî alemde nasıl bir idrak ve anlayış lütfedeceğini buradan bilmek de mümkün olmasa gerekir.

Ayetin bir diğer enfüsi manası olarak da; **"Kalp demir gibi ses verir"** buyrulmuştur. Ateşten murat, aşık kalplerin aşk ateşi ile selâmete çıkarılmasıdır. Kesin bir iman sahibi olan selâmettedir.

Yecüc Mecüc'ün bir manası da imansız emmare nefis olsa gerekir. Kalp iman kazanınca iyi ameller insanı selâmete çıkarır.

"(Zülkarneyn) Dedi ki: "Bu benim Rab-bimden bir rahmettir. Rabbimin vaadi geldiğinde HU'yu (seddi) (dümdüz, pa-ramparça...) eder; Rabbimin vaadi hak-tır." (98)

Kıyamet Rabb'in vaadidir. O zaman inançlar pa-ramparça olur. İman varken Sedd-i Azim vardır. İman kaybolursa sedd yıkılır, akıbet başa gelir. Yani dünyada maddenin maneviyata galip geleceği kıyamet zamanına işaret edilmiştir. HU görünmesinin (Zamanın Sahibi'nin) Sedd-i Azim olarak yeryüzünden kalkması İnkılab-ı Ke-bir'e işaret etmektedir.

"Ve o gün Biz onları, birbirlerinin içinde dalgalanır bir durumda bırakıvermişiz-dir, Sura da üflenmiştir, artık onları cem etmişizdir." (99)

O zamanda halk Allah'ın bildirdiklerini bilerek gizleyip kendi akıllarını hükümrân kırlarlar ve imansız bir halde dalgalanır dururlar. Zaten o vakit de Sûr'a üflenmiştir.

"İşte onlar, Rablerinin âyetlerini ve HU'ya kavuşmayı inkâr eden, bu yüzden amelleri boşa giden kimselerdir ki, biz onlar için kıyamet gününde hiçbir tartı tutmayacağız. İşte böyle, onların cezası cehennemdir. Çünkü inkar etmişler, Benim ayetlerimi ve resullerimi alaya almışlardır." (105-106)

HU noktasını inkâr ve alay edenlerin halleri beyan edilmiştir. Son zamanlarda bunlar pek çok görülmektedir.

MERYEM SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Kaf Ha Ya Ayn Sad" (1)

Ayette '**el Kâfî**', '**el Hâdî**' isimleri ve '**yehdillâhi linurihi men yeşa**' (Allah nur-u zatı için dilediğine hi-dayet eder) ayetine mazhar eylemiş olduğu '**Aynullah**' olan '**Sadr-ı Muhammedî**'ye hitap vardır. "**Ya**" harfi, aynı zamanda, '**yed-i sübhanî**'yi, "**ayn**" harfi, aynı zamanda, "**alîm**" ismini de işaret eder.

Kur'an'da bir çok peygamberin hayatından kıssalar anlatılmaktadır. Bu anlatılan hadiselerin özelliği ve hususiyetleri zaman içinde her devirde zuhur edecek olan zamanın İnsan-ı Kâmil'leri vasıtası ile o günün şartları dairesinde bir ders-i ibret olarak anlatılmaktadır.

"Rabbinin(HU'nun)kulu Zekeriya'ya rahmetinin zikridir." (2)

Hız. Zekeriya peygamber de bütün peygamberler gibi HU'dan görünmektedir. Bu, bütün varlıkların aynı noktadan intişar ettiğini gösterir. HU'nun Hız. Zekeriya'yı yani Allah'ın peygamberini zikrettiğini işaret etmektedir.

"Ey Zekeriyya! Biz sana bir oğul müjdeleriz ki, HU'nun adı Yahya'dır. Bundan önce HU' ya asla bir adaş kılmamıştık"
(7)

Bu ayette Allah'ımızın Yahya ismi ile lütfetmiş olduğu peygamberinde birçok hususiyetler olduğu belirtilmektedir. Aynı zamanda **Yahya** isminin Hatmül Velayet sırrında bir hususiyetinin olduğuna işaret buyrulmaktadır. Kıyamete yakın zuhur edecek ve açılacak olan "**HÜVE**" sırrının bir müjde ve hususiyetinin Yahya isminde var olduğu anlaşılmaktadır. Kıyamette Yahya (ihya) hususiyetinden bir görünme olacağı da işaret edilmiş olsa gerekir.

Burada aynı zamanda velâyet ile '**HU**' sırrının birbirinden ayrılmaz olduğu ve velâyetin '**HU**' sırrının icraatından olduğu da zikredilmiş olmaktadır.

Yahya ismi Allah'ın görünme arzusundaki ismidir.

"(Melek) Ben, yalnızca sana tertemiz bir erkek çocuk (Hz. İsa) bağışlamam için Rabbinin bir elçisiyim, dedi." (19)

"(Meryem) Bana bir insan eli değmediği, iffetsiz de olmadığım halde benim nasıl çocuğum olabilir? dedi." (20)

"(Melek) böyledir dedi. Rabbin buyurdu

ki: HÜVE bana kolaydır. Çünkü biz, HU'yu insanlara bir ayet ve bizden bir rahmet kılacağız. Bu, kaza edilmiş bir emirdir." (21)

HÜVE noktasını tasdik kaza edilmiş bir hükümdür. Bu ilâhî program içinde HÜVE noktasını Allah'ın bir âyeti olarak görmek icap eder. HU (HÜVE) noktaları ezelden takdir edilmiş bir programın neticesidir. Allah'ın arzusunun tasdik eden için nice mucize ve kerametler zuhur ediyor.

"Kitabda İbrahim'i de an, çünkü HU sıddık bir Nebi idi." (41)

"Kitabda Musâ'yı da an, çünkü HU bir muhlis idi ve bir Resul, bir Nebi idi." (51)

"Biz hem HU'ya Tur'un sağ tarafından seslendik hem de HU'yu neciy (sırdaş, hususi konuşma, münacaat..) olarak karib (yakın) kıldık." (52)

"Rahmetimizden, kardeşi Harun'u bir nebi olarak HU'ya bağışladık." (53)

"Kitabda İsmail'i de an, çünkü HU (nok-

***tası olarak) va'dinde sadık idi, ve bir
Resul, bir nebi idi."*** (54)

***"Kitabda İdris'i de an, çünkü HU (nok-
tası olarak) bir sıddık, bir nebi idi."*** (56)

***"Ve biz HU'yu(İdris'i) yüce bir mekâna
yükselettik."*** (57)

Bu ayetlerde peygamberler ve velilerin HÜVE'den görüldüğünün ve aynı zamanda Kur'an'ın HÜVE tarafından gönderildiğinin tebşir ve tasdiki yapılmaktadır.

***"(O) bütün Semavatın, arzın ve araların-
dakilerin Rabbidir; o halde HU'ya ibadet et ve HU'ya ibadetine sebatla sabret. Hiç sen HU'ya semiy (isimlendirme) bilir misin?"*** (65)

Bu âyette işaret edilen HÜVE noktası Hz. Muhammed'dir. (s.a.v) Bütün velâyet HÜVE ile dua eder. Kudretin asliyyet-i ilâhiyesi kendisinden kendisine olanın ismi nedir? Her isim O'na aittir.

HÜVE ile bütün varlıkların asliyyeti işaret edildiğine göre hangi isim zikredilirse diğerleri eksik kalır. O halde bütün isimleri kapsayan HÜVE ile iltica ediyoruz.

Kullar, isimler aldığı için eksiktirler. Yani bir isim alan sadece o ismin mazhariyetindedir.

Kadın ve erkek konusuna gelince; cismaniyetin tamamlanması kadın erkek birlikteliği ile mümkündür. Ruhen de nefsen de bir beraberlik olmalıdır. Tatbikatta kadın başka erkek başka taraflara çekerse bu olmuyor.

Velâyet gönüllerinde; "**Namazın Benden Bana**" zuhur eder. O halde hangi isimden bahsedilecektir? Kul-luk da O'na aittir. Şu halde Hakk; '**Ben sende varım,**' buyuruyor. Buna '**ferdiyet**' denir. İnsan kendi vücudunu Allah'a ait görmüyorsa o zaman kendine bir vücut isnat ediyor demektir. "**Göster vücudunu**" buyrulsa, bu da mümkün değildir. Vücudunu da Allah'a veren ise Allah ile beraber bakilik kazandığı için ferdiyet hâsıl olur. Bu da HÜVE'ye ait bir hakikattir.

"Biz HU'yu senin lisanın (Kur'an-ı Kerîm) ile kolay kıldık ki, HU ile mut-takîleri müjdeleyesin ve inat eden bir kavmi de uyarasın." (97)

İlahi ilmi ve irfanı Allah peygamberinde arzu ettiği lisan üzere kolay kılıyor. Bu da Peygamberdeki velâyet lisanıdır. Bu, Mürşid lisanıdır. Mürşid lisanı ile maneviyatı dervişlere kolay kılıyor. Yani müminleri görüldüğü gönül noktası ile müjdeliyor.

TÂHÂ SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Rahman arş üzere istiva eylemiştir." (5)

Arş, âlemlerin çatısı mesabesindedir. Cennetler, cehennemler, esfele sâfilin ve daha nice âlemler, Hz. Muhammed (s.a.v) programı dahilinde arş tarafından sarılmıştır.

Rahman'ın arşı istiva eylemesi, Allah'ın rahmetinin herşeyi kaplaması anlamındadır. Arşın da fevkindeki zâtiyyet-i ilâhiye, yani ÂLEM-İ A'MÂ Peygamberimizin hadislerinde işaret edilmiştir.

İnsanların maneviyatla ilgili her türlü yorum, tefsir ve mütalâaları arş içinde kalmaktadır. Yani din düşünürleri arş içindeki âlemlerin tatbikatlarına bakarak Allah'ın zâtiyyet-i ilâhiyesine bir tarif getirmek istemektedirler ki bu mümkün değildir. Çünkü insan varlığı arşın içinde meydana gelmiştir. Bunun dışını mütalaa edip idrak edememektedir.

Cennetler, cehennemler, yedi kat sema... hepsi arş içindedir. Allah, HÜVE'nin Musavvir'inde arzu buyurduğu bütün bu arzuları tatbik sahasına getirdi. Ona **ARŞ**

buyurdu. Arş, Hakkın kendi varlığından teşkilatlandırmış olduğu bir hususiyettir. Onu idrak, ancak arşın dışından bakmakla mümkündür. Arşın içinden bakmakla onu idrak edemeyiz. Derya içre balıkların deryanın farkına varamadıkları gibi...

HÜVE'nin **arş** ismiyle bahsi geçen bu sıfatı varlık çerçevesinin dışında daha nice arşlar olabileceği de düşünölmelidir. Bu arşın dışında daha nice arş tatbikatları olmadığını kim iddia edebilir. Arş tatbikatı isim aldığından sıfatıdır. HÜVE ise zatiyyet-i ilâhîyedir. Ona haddü gaye yoktur, idrak de mümkün değildir. Bunu idrak edemediği için inkar edenler vardır. Bu da iman konusunda eksikliktir.

"İstiva" kelimesi Allah'tan başka bir mevcut olmadığının bir ifadesidir. Arş içinde madde, nefis... her ne varsa O'na aittir.

Nokta mesabesinde bile olmayan insan sonsuz alemler içinde neyi iddia edebilir ki? Bu sonsuzluğun sahibinin Allah olduğunu idrak edip edebi muhafaza etmek gerekir.

"Semavatta ne varsa ve arzda ne varsa ve ikisinin arasında ne varsa ve yerin altında ne varsa hepsi HU'nundur." (6)

**"Sözü açığa vursan da, (gizlesen de bir-
dir.) Çünkü şüphesiz HU, sırrı da (gizli-
yi de,) ahfayı da (gizlinin gizlisini de)
bilmektedir." (7)**

**"Allah'tır; HÜVE'den başka ilah yoktur.
En güzel isimler (Esmâ-ü'l Hüsna)
HU'nundur." (8)**

Allah zikredilse de zikredilmese de zaten her varlık Ona aittir. Onun için bir değişme yoktur. Gizlinin açılıp açılmaması Allah için değildir. Kişinin bilgi sahibi olması içindir. Allah için bir eksiklik veya fazlalık mevzu bahis değildir. Bu bilgiler "**istiva**" sırlarıdır.

Allah arzu buyuruyor, cismaniyete dönüşünce varlığından ve isminden haberdar oluyoruz. O halde isim verilmeyen şey için yok diyemeyiz. Yaratılmadığı için bilmiyoruz. Ancak Allah ilminde mevcuttur. O ilim tatbikata girdiği zaman mevcudiyetini idrak ediyoruz.

HU'nun zatını ve tatbikatını işaret eden isimleri vardır ve en güzel isimler HU'nundur.

Âlem denince... her boyut bir alemdir. Bunlara muttali olmak mümkün değildir. Ancak bunlar Allah ilminde mevcuttur. Allah, zâtına ait her isim için âlemler yaratabilir. Bu konuda kişilere değil Allah'ın tecellisine

bakmak gerekir. O'nun tecellisinde her isme yer vardır. Aksi halde Allah'ın arzusu kısıtlanmış olur. İlahi alemlerdeki namütenahi tatbikatları Allah'ın bizlere iltifatı olarak düşünmek lazımdır.

"Sizin ilâhınız ancak Allah'tır ki HÜVE'den başka ilâh yoktur, ilmi ile her şeyi kuşatmıştır." (98)

HÜVE müsbet ve menfi her şeyi sarmıştır. **"La mevcude illa Hu"**nun bir anlatımıdır.

"O gün (kıyamet günü) insanlar, dâvetçiye uyacaklar. HU'ya (davetçiye) karşı yan çizmek yoktur. Artık, Rahman için sesler kısılmıştır. Bu yüzden, fısıltıdan başka bir ses işitemezsin." (108)

"O gün, ancak Rahmanın kendisine izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu O kimsenin (HU noktasının) şefaati yarar sağlar." (109)

"Allah onların geçmişlerini de, geleceklerini de bilir. Onların ilmi ise HU'yu ihata edemez" (110)

"Davetçi" kendisinin görüldüğü ve ilim lütfettiği

her zamanın gönül noktasıdır. İtiraz edenlerin bu ilmi alma kapasitesi yoktur. Her zamanda HÜVE'nin görüldüğü gönül noktasının davetçiye bildirdiği hususlara uyan kurulacaktır.

İnsanların arzularının makbul olup olmadığını zamanın gönül noktası bildirecektir.

Bugün dünyevi ilim ile öğrenilmektedir. O ilim ise sadece dünya ile kısıtlı kalmaktadır. HU'nun ilmi ise sonsuzdur.

ENBİYÂ SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Peygamber: "Benim Rabbim semada ve arzda el-kavli (sözü) bilir. HÜVE işiten-dir, bilendir" dedi. (4)

"(İnsanlar) Hayır" dediler. (Bunlar) Kar-makarışık düşlerdir; hayır, HU'yu kendi-si düzüp-uydurmuştur; hayır HÜVE bir şairdir. Böyle değilse, öncekilere gön-derildiği gibi bize de bir ayet (mucize) getirsin." (5)

HÜVE, peygamber ile görücü ve bilicidir. Peygam-berin '**Rabbim**' dediği HÜVE'dir. "**HU'yu uydurmuş**" demekle ilâhi kudreti kastediyorlar. HU'ya itiraz helak se-bebidir.

HÜVE'nin bu alemlerdeki tatbikatı gönül noktalarıdır. HÜVE'nin gönül noktası ki, peygamberdir, insanlar onun sözlerini çeşitli şekillerde değerlendiriyorlar. Pey-gamberin sözüne karşılık kendi sözlerinin tasdiki için Pey-gamberi zorluyorlar. Hatta daha ileri gidip O'nun için çir-kin yakıştırmalar yapmaktadırlar.

HÜVE'yi değişik şekillerde göstermek hali dünya

kurulduğundan beri vardır. Rabbimiz "**Bunları bırakın, risalet noktasına uyun,**" buyurmaktadır.

"Eğer kendimize bir eğlenti edinmeyi murad etseydik, elbette 'HU'yu ledünnümüzden itti haz ederdik. Şayet yapacak olsaydık," (17)

"Dünyada ben kendi zevkimi yaşarım" diyenler de vardır. Bu onların düşüncesidir. Halbuki Allah'ın bir programı bir maksadı bir hedefi vardır. Allah, "**kullarımı boşuna, batıl yere ya da eğlence olsun diye yaratmadım**" buyurmaktadır. Dünya eğlence yeri değildir. Allah'ın insanlara verdiği hisler ve arzular bir imtihan içindir.

Ayette; "**Eğer eğlence isteseydik onu da bir HÜVE noktası ile yapardık,**" anlamı da vardır. Eğlence de olsa HÜVE'nin programı ile olacaktır.

Mehdi sırrı hidayettir; Deccal sırrı dalalettir. Her ikisi de devamdadır, tatbikattadır. Allah, ilimdeki müspeti de menfiyi de HÜVE ile tarif ediyor. O halde bu bir eğitimidir.

"Semavatta ve arzda kim varsa HU'ya aittir. HU'nun indinde (huzurunda) bulunanlar, HU'ya ibadet hususunda kibir-

lenmezler (istikbar etmezler) ve yorulmazlar. (19)

"Gece ve gündüz tesbih ederler. Fetrete düşmezler." (20)

HU'nun indinde bulunanlar velayet gönülleridir ki O'na ibadet etmekten istikbar etmezler ve yorulmazlar.

Bu âyet semâvatta ve arzda Hakkı bulmuş olan gönüllerin daima Hakk'a ilticada ve HÜVE'ye teslimiyet ve rızada olduklarını işaret etmektedir.

HÜVE'ye tâbi olanlar her zaman için Allah'ın feyz ve rahmetine mazhardırlar. İnançlarının gereği olarak ümitsizliğe düşmezler. HÜVE'ye tâbi olanlar Allah'ın programı içinde olduklarını iman ve ikrar ederler.

"(Allah) fiillerinden dolayı 'lâ yüs'el'dir ama onlar mesul olacaklardır. (23)

İkilik hali olanlarda yani 'Allah var ben de varım' diyenlerde sual açılır. Ancak Allah; "**Bana sual açılmaz,**" buyurur. Açıldığı gönle de sual açılmaz. Velâyetteki tatbikat Hakk'a ait olduğuna göre zaten Allah kendisine sual açmayacağını bildirmektedir.

"Lâ Yüs'el" (sual açılmaz) Zamanın İnsanı'nda zuhur eden Allah'ın bir tecelliyatıdır.

"Yoksa 'HU'nun dununda ilâhlar mı edinirler? "Getirin burhanınızı, de. İşte benimle beraber olanların zikri ve benden öncekilerin zikri." Bilâkis ekserîsi 'Hakk'ı bilmezler de onlar itiraz ederler." (24)

"Ve senden önce, "benden başka ilâh yoktur artık bana ibadet edin," diye (HU noktası olarak) vahyetmediğimiz hiçbir resul irsal etmedik." (25)

"Bu ilhamı (vahy-i ilâhî) bütün resullere verdik" buyrulmaktadır. O halde Allah'ın onları yetiştirmesi vardır. Velâyet ve Nübüvvet kendinden haberli olarak konuşmaktadır.

HÜVE'den başka ilâh yoktur. HÜVE'nin görüldüğü gönül noktası **"Allah ismine ibadet edin"**, buyuruyor. Yani HÜVE'nin görüldüğü gönül, kudreti kendi üzerine almıyor ve kulluğunu ön plana çıkartıyor. Halbuki kendilerini put veya ilâh olarak empoze edenlere gelince; onlar Allah'ın dûnu oluyorlar.

HÜVE daima mahif ve hususide kalmıştır. Zamanın İnsanı da Allah'a iltica ediyor. HÜVE'den görünen gönül Allah'a dua eder. Bu durum geçmiş peygamberlerde de varittir.

"Ve "Rahman çocuk ittihaz etti," dediler. HU sübhandır. Bilâkis (onlar) ikram edilmiş (keremli) kullardır." (26)

"HU'nun sözünün önüne geçmezler hep HU'nun emriyle hareket ederler" (27)

"(HU onların) Önlerindeki ve arkalarındaki bilir. Ve ancak (HU'nun) razı olduğu kimseler için şefa'at ederler. Ve onlar HU'nun haşyetinden çekinir (titrerler)" (28)

"Ve onlardan her kim "ben 'HU'nun dununda bir ilâhım," derse artık Cehen-nemle cezalandırırız. Zalimleri biz böyle cezalandırmaktayız." (29)

Allah'a yakın olan gönülleri Allah'ın çocukları gibi mütalaa etmek hatadır. Onlar Allah'ın ilâhî programı icabı Allah'ın onlara lütfettiklerini insanlara bildirmekle Allah tarafından vazifeli kullardır. Onlar Allah'ın programı ile hareket ederler. Allah'ın arzu buyurduğu kimselere şefa'at ederler. Onlar kendilerine ulûhiyet vermezler ve kulluğu en iyi idrak etmişlerdir. Onlar peygamber ve veli olan Allah'ın hususi gönülleri'dir.

Allah bir baba ise hâşâ onun da babası var demektir. Bunun mantığı yoktur. Hiçbir şeye muhtaç olmayan,

kendisinden kendisine bir ilah varlığını kabul etmedikçe insanlar gerçeği idrak edemezler. Onlar sadece dünya hayatını düşünüyorlar.

"Her nefis ölümü 'tecrübe' edecektir ve biz sizi bir imtihan olarak şer ve hayır ile sınarız ve bize rücu edersiniz. (35)

Âdem cennette iken herşey pek güzeldi, fakat nefsi temsil eden Havva ile yasak ağaca yaklaşmayın tatbikatını yaşayınca dünyaya inmek mecburiyetinde kaldı.

Nefiste hayır da var, şer de var; tayyip nefis de var necis nefis de var. Dünyada nefsin vecheleri tatbik sahasına konmuştur. **"Her nefis ölecektir"** ayetinin bir manası da nefis bunlardan kurtulacak tayyip bir hale gelerek Allah'a dönecektir demektir. Artık Allah'ın nefs-i ilâhîyesine yani arzuyu ilâhîyesine göre yaşanacaktır manası vardır.

Dünyada müspet veya menfi haller nefiste vardır. Müspet de olsa nefiste istekler, arzular ümitler vardır. Velâyet, **"nâümîd (ümitsiz) ol ki görünsün sana didar-ı kemal"** buyurmuştur. Ümit de nefsin bir makamıdır. Ümitten de geçmek lazımdır. İşte her arzudan vazgeçmiş nefis; ilâhî nefis olarak âlem-i ilâhîde tatbik olunacaktır.

Bu ayet Peygamber'in Allah'ın arzusunun dışında hareket etmediğini gösterir. O nefis nefis-i ilâhiyeyi hakîkiyedir.

Allah insana kendi ruhundan lütfediyor. Peki, ruhun mahiyeti nedir? Bir misal olarak; ruh ilâhî bir enerjidir. Bu enerji bir isim alıyor. Bir isim almış olan enerji ruhi bir varlık oluyor. Bu isim almış olan enerjiye, yüksek derecede ilim yükleniyor. İlim yüklenmiş olan varlık terakki ederek belirli bir noktaya geliyor. Allah o zaman isim verdiği varlığı baki kılıyor. Hayatta yaşadığımız bu imtihanda kimi inkar kimi de ikrar ediyor.

Bir insanda iman yoksa Allah dilerse onu umumi enerjiye dahil edebilir. Ayette, "**...biz onlara hitap etmeyeceğiz**" buyuruyor. Bu, imansız olanların umumi enerjiye dahil olabileceğini gösterir. İmanlı ruhlara gelince Allah onları başka tatbikatlarda kullanıyor. O halde ölüm, son tecrübe ve son imtihandır. El tutmuş olana ise Mürşid ismi müdahale eder.

"Ve bu 'HU'ya inzal ettiğimiz bir zikr-i mübarektir. Artık sizler HU'yu inkâr mı ediyorsunuz?" (50)

Peygamberlere itirazın makbul tutulmadığı görülüyor.

Allah dinini kabul etmeyen topluluklarla nasıl birlik olunur? Peygamber beyanları HU'ya ait beyanlardır. İtiraz kabul edilmez.

İnsanlar ilâhî kudrete Tanrı, ilah.... ve benzeri isimler verdiler fakat Peygamberimiz ile aslî fiiliyatın HÜVE'ye ait olduğu beyan olundu. Peygambere yapılan itirazlar HÜVE'ye karşı yapıldığı için makbul olmadı. Bazı veliler HÜVE'den biraz bahsetti ancak umuma açmadı. HÜVE sırrı açılmadı. Son zamanda HÜVE sırrı açıldı. Çünkü kat'i hükmün yerine gelmesi gerekiyordu; HÜVE'ye iman eden var mı? HÜVE'yi tasdik var mı? Ehl-i zahir HÜVE'ye 'O'dur, zamirdir' diyor. Hakikatle ilgilenmiyor bile. Her insanın HÜVE'ye, yani risalet noktasındaki ilahi tecelliye olan tasdikine göre hüküm verilecektir. Bunun dışındaki insanlar için Allah'a tam iman etmedikleri Kur'an'da buyrulmuştur.

Nitekim “...**HU noktasının ‘Ey Rabbim! Bunlar muhakkak imana gelmez bir kavimdir’ demesi hakkı için...**” (Zuhruf 88) buyrulması peygambere iman etmeyenlerin imansız kabul edildiğini göstermektedir. Peygamber HÜVE’den görüldüğüne göre O’na yapılan itiraz HÜVE’ye yapılmış sayılmaktadır. HU noktasında böyle bir hak vardır.

Allah ismi HÜVE'nindir. Hatmül Velâyet'in HÜVE'yi açması O'nun takdiridir.

HZ.İBRAHİM İÇİN

"Artık HU'yu nasın gözleri önüne getirin de şahit olsunlar," dediler." (61)

"Yakın HU'yu, dediler. Ve eğer bir fiiliyatta bulunacaksanız yardım edin ilâhlarınıza..." (68)

"Ey nar, dedik, İbrahim'e serin ve selâmet ol." (69)

"Ve HU'yu tuzağa düşürmek istediler de biz onları hüsrana uğrayanlar kıldık." (70)

"Ve HU'yu ve Lût'u alemler için içini bereketlendirdiğimiz bir 'arz'a doğru necata erdirdik." (71)

"Ve onları emrimiz ile hidayet eden imamlar" kıldık. Ve onlara hayırlı işler işlemeyi ve namazı kılmayı ve zekâtı vermeyi vahyettik. Ve bize kulluk edici oldular." (73)

Bir anlatımda HU noktasını (Hz. İbrahim) ateşe atacakları zaman Cebrail Hz. İbrahim'e **"yardım ister**

misin" diye sordu. Hz. İbrahim "**HU**" **bana kâfi-dir**" buyurdu ve Allah ateşin sıfatını değiştirdi de Hz.İbrahim'e serin ve selâmet oldu.

HZ. LUT İÇİN

"Ve HU'yu rahmetimize dahil eyledik. Muhakkak ki HU salihlerdendi." (75)

HZ. NUH İÇİN

"Ve Nuh! Hani önce nida etmişti de HU'ya icabet etmiştik. HU'yu ve HU'nun ehlini büyük kederden necata erdirdik." (76)

"Ve ayetlerimizi tekzip eden bir kavimden HU'ya yardım ettik. Muhakkak ki onlar kötü bir kavim olmuşlardı da kendilerini topluca gark eyledik." (77)

Nâs için ancak HU'ya tâbi (HU'nun ehli) olunduğu zaman rahmet zuhur ediyor.

HZ. DAVUD İÇİN

"Ve HU'ya sizler için, sizleri şiddetten korusun diye, لباس (zırh) yapma sanatı-

nı öğrettik. Ama sizler şükredici misiniz?" (80)

HZ. SÜLEYMAN İÇİN

"Ve Süleyman'a da fırtınalı rüzgârı... HU'nun emriyle içini bereketlendirdiğimiz 'arz'a akardı. Ve biz herşeyi alîm olmuştuk. Ve şeytanlardan da HU için dâlanlar ve bundan başka ameller işleyenleri... Ve biz onları muhafaza edici olmuştuk." (81-82)

Allah gerektiğinde menfi olanı da (ayette işaret edilen şeytanlar gibi) HU'nun açıldığı gönül noktasına ilâhî vazifesini icra ederken hizmet ettiriyor. Allah Peygambere tabiat üstü güçler verirken, ilâhî ruhî tecelliler bakımından da ikram ediyor. "**Mübalağalı sabra mazhariyet**"de lütfediyor.

HZ. EYYÜB İÇİN

"...HU'ya icabet ettik, kendisindeki derdi giderdik ve HU'ya ehlini ve onlarla olanların mislini daha bahşeyledik ve indimizden bir rahmet ve abidlere zikir olmak üzere"" (84)

HZ. ZÜNNUN (YUNUS) İÇİN

"Artık HU'ya icabet eyledik ve HU'ya gamdan necata erdirdik. Ve biz müminleri böyle necata erdiririz." (88)

HZ. ZEKERİYA VE HZ. YAHYA

"Ve Zekeriya'ya da... Hani HU'nun Rabbine "Rabbim!, diye nida etmişti, beni tek başıma bırakma. Ve Sen varislerin hayırlısıdır"" (89)

"Artık HU'ya icabet ettik ve HU'ya Yahya'yı hibe ettik ve HU'ya zevcesini ıslah ettik. Muhakkak onlar hayırlarda seğirtirler ve rağbet ederek ve rehbederek (ümit ederek ve korkarak) bize dua ederler ve bizden haşyet ederlerdi." (90)

Bütün peygamberler HU'nun görüldüğü gönül noktaları olarak zikredilmiştir. Bu peygamberlerde ilâhî vazifeler dünyada ikmal için verildiğinden mucizeler ih-san edildiği görülmektedir.

Hiz. Nuh kıssasında HU noktasına tabi olanların bu tabiyetlerinden dolayı kurtarıldığı beyan edilmektedir. HU'ya tam iman gerçek kurtuluşu ifade eder.

Peygambere iman etmeyenleri Allah'ın cezalandırdığı görülüyor. HÜVE'nin görüldüğü gönül olarak Peygambere iman ile HÜVE'nin yolunda yürünmektedir. Allah'ın dünyada meydana getirdiği "**hususiyetinin**" ancak Allah'ın anlatması ile bilindiği görülmektedir. HÜVE'den görünen peygambere iman edilmediği takdirde doğru bir iman olmuyor.

Allah dünyayı boşuna yaratmadı. Öyleyse bu maksat ve manayı idrak etmeyenler Allah'ın ilâhî arzusuna ters düşmektedirler.

"Namusunu korumuş olanı (Meryem'i de an) Biz ona ruhumuzdan üfledik; onu ve oğlunu âlemler için bir ibret kıldık."
(91)

Hızır Meryem'in namusunu koruması hususiyeti vardır. Bir kadın nefsi temsil eder. Kadın nefsini bir ruha tahsis ederse ve onun idraki içinde olursa Allah onu mükafatlandırıyor. Zina ise kabul edilmiyor. Allah; "**nefsi ruha tâbiyet ve terakki için verdim**" buyuruyor.

"Artık kim salih ameli, (Hüve) mümin olarak amel ederse artık HU'nun emeline küfran olmaz ve biz HU'yu yazıcılar oluruz." (94)

Doğru iman ile salih amel işleyenin doğru bir insan olarak kayda geçeceği ve "**HÜVE**" sırrını kabul edenlerin rahmet bulacağı işaret edilmektedir.

"Bir gün ki 'sema'yı yazılmış sicilleri dürdüğümüz gibi düreriz. Halk edişin evvelinde ibda eylediğimiz gibi 'HU'yu iade etmemiz üzerimize bir vaaddir. Mu-hakkak ki bizler failleriz." (104)

Âyet HÜVE tatbikat ve programını anlatıyor. Zamanın İnsanı'nı (HÜVE'nin görüldüğü gönül noktasını) geri alacağını işaret ediyor. Yani Âdem ile başlayan HÜVE tatbikatı Allah'ın HÜVE arzusunu dünyada niha-yete erdireceği zaman biter, İnkılab-ı Kebir başlar.

Âdem, Rabbimizin yani HÜVE'nin tatbikata koyduğu bir isimdir. Âdem sırrı başka alemlerde de vardır. Âdem'i kişi olarak değerlendirsek dünya ile kısıtlı kalmış oluruz. Âdem bir isimdir. HÜVE tatbikatının zuhur edeceği bir isimdir. Alemlerde nice nice Âdem'ler vardır. Onun için **Âdem Sırrı** denilmektedir. Hatmül Velâyet Âdem sırrını anlatır. Âdem bir nebzecik rızıklanmak için dünyaya geldi. Aslî fiiliyât ise HÜVE'nindir.

"Ve andolsun 'Zikr'in ardından Zebur'da da" 'Arz'a salih kullarım varis olacak-lar," diye yazmıştık." (105)

"Muhakkak ki bunda elbette ibadet eden bir kavim için bir tebliğ vardır."

(106)

Velâyet ebedi devam edecektir. Esas kabul velâyet-tir. Ayet velâyetin devam edeceğini tebliğ buyuruyor.

Asıl soy velâyet soyudur; sırda varis olanlardır; yani velâyet silsilesinde olanlardır. Velâyet yolu Peygamberlerin veraset yoludur.

"Ve seni illâ alemlere bir rahmet olarak irsal eyledik" (107)

Peygamberimizin **"rahmeten lil âlemin"** olduğu ve bütün peygamber sırlarının Hz. Peygamberde mündemiç olduğu beyan edilmiştir.

Kur'an-ı Kerîm'de HÜVE/HU kelimesinin ne kadar hususi bir mana ifade ettiği yukarıda yazılmış bulunan peygamber kıssalarını beyan eden ayetlerden belli olmuştur. Bu ayetlerde Allah peygamberlerindeki HÜVE tecelliyatını beyan etmektedir. Çok mühim bir konu olarak fiili icranın Allah'ın zatiyyet-i hususiyeti olan HÜVE'den neşet ettiği görülmektedir.

Rabbimiz peygamberlerinde yapmış olduğu ilâhi tatbikatı anlatmak suretiyle insanların terakki etmelerini

arzu buyurmuştur. Kıssalardaki olaylar insanların Allah-kul tertibinde nasıl hareket etmeleri gerektiğini öğretmek içindir.

Her peygamber bir meşrebi temsil ettiğine göre insanlar peygamber kıssalarında kendi meşreblerine de tekabül eden terakkiyi bulurlar. Ve nihai olarak Hz. Peygamberimizde bütün meşreblerin cem edilmesi ile arzu edilen terakki tamama ermiş yani din tamamlanmış olmaktadır.

HACC SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Her kim, Allah'ın HU'ya dünyada ve ahirette asla yardım etmeyeceğini sanıyorsa, hemen yukarıya bir ip uzatsın, sonra (kendini boğup) nefesini kessin de bir baksın, (başvurduğu) hilesi öfkesini giderecek mi?" (15)

Allah HU'ya yardım eder. Allah'ın HU'ya yardım etmemesi düşüncesi görüldüğü noktayı, HU'nun görünmesi olarak kabul etmemek olur ki, HU'yu inkâr demektir.

Her insan Allah'ı kendi varlığını meydana getiren olarak düşünür. İnkâr eden etmeyen tüm varlıklar Allah'ı zikreder. "**Kim yarattı**" sorusuna herkes "**Allah**" cevabını verir.

Yaratıcı konusunu tabiata bağlamaya çalışıyorlar. Pek çok tanrıtanımaz meşhur kişilerin ölüm anında **Allah** diyerek göçtükleri vakidir. Kaldı ki, insanlar dille-riyle inkar etseler bile iç âlemlerindeki duygularını ancak Allah bilir.

Şurası çok mühimdir ki, HÜVE'yi inkâr eden için

inandığını söylediği Allah'ın asliyet-i ilâhîyesini kabul etmemiş olur ki, Allah bu fikriyatı yani HÜVE'ye itirazı reddeder. HÜVE'ye itiraz fikriyatının cezası ise hemen verilir.

HÜVE'ye karşı olanın durumundaki itiraz hali İblis'ten kalan bir mirastır. Sırr-ı Âdem'e itirazdır. Yani o kişi-de benlik duygusu vardır.

"Ve işte biz HU'yu böyle "âyât-i beyyinat" olarak indirdik/Hu"ya ayat-ı beyyinat inzal eyledik ve çünkü Allah dilediğine hidayet eder." (16)

Her '**HU**' noktası, Allah'ın beyan edilmiş bir ayeti (âyât-i beyyinat) olmaktadır. **"Her HU noktası Allah'ın kendisini açtığı bir ayettir."**

"Ve nas içinde haccı ilân eyle, sana gelsinler " (27)

"Sana gelsinler" hitabı '**Kalb-i mü'min Beytullah olan'** gönül noktasına gelsinler demektir. HU'nun görüldüğü gönül noktasını kabul ve ikrar ile Hacc tamam olur ki '**Hacc-ı Ekber**'dir.

Kâbe'yi ziyaret, Allah'ın açıldığı noktayı (Sırr-ı Beytullah) kabul ve tasdik içindir. Hacca gidildiği zaman

Hacer-u'l Esved ziyaret edilir. Bu, tüm ruhların ilâhî alemdeki ikrarını temsil eder. Yani imanımızın ikrarıdır; ilâhî alemdeki ikrarımızın suretidir. Peygamberimiz bu tatbikatı yaparak bizlere de örnek olmuştur.

İman, Hz. Muhammed'i (s.a.v) tasdiktir. Müminler Hz. Muhammed (s.a.v) yaptığı için bu tasdiki yaptılar. Ruhen ve kalben inanıyoruz ve tasdikini yapıyoruz.

Bir veliyi kabul ve tasdik edenler, Hz. Âdem'i ilk tasdik edenler gibidir.

Mezhepler Allah'ın varlıklardaki hususiyetlerini esas kabul eder. Ancak mezheplerde yanılma çoktur. Kâbe'deki tasdik onları da temize çıkarır. Çünkü o tasdik Allah'ın zatiyyetini tasdik anlamını taşır.

"(Emir budur ki) Kim Allah'ın hürmet (edilmesini istediklerine) saygı gösterirse artık "HÜVE" HU'nun Rabbi indinde HU'ya hayırdır" (30)

HU noktası, kendisini tasdik edeni de HU'dan kabul eder.

"HÜVE HU'ya hayırdır" buyrulmuştur. **"HÜVE HU'ya feyz verir"** anlamındadır. Feyz vermesi, HÜVE'nin görüldüğü nokta olarak Allah, O'ndan izhar

ettiği ilmi bütün varlıklara neşreder. O halde bu, HU'nun bir tatbikatını gösterir. HÜVE görüldüğü noktaya tabi değil ama tatbikat O'na tâbidir.

Hz. Süreyya'nın buyurduğu gibi; veli kudrete tâbidir, ancak bazı velilerde kudret veliye tabidir. Görünme ve tatbikat HÜVE'ye aittir.

HÜVE'nin görüldüğü noktaya bir vasıf verirsek doğrudur. Ancak "**Kudret**" O'nun zatiyyetine tabidir. Zaten O gönül zatiyyetten başka konuşmaz.

Kur'an'da; "**O peygamber ki havadan nutk etmez (illa vahyun yuha) kesintisiz bir vahy-i ilâhî ile nutkeder**" buyrulmuştur.

"Onların (kurbanlık hayvanların) etleri ve kanları kesin olarak Allah'a ulaşmaz, sizden HU'ya ancak takva ulaşır. İşte böyle, sizin için (onları) boyun eğdirmiştir; size hidayet vermesine karşılık Allah'ı tekbir etmeniz için. Muhsin olanları müjdele." (37)

İnsan dua ettiğinde Rabbi (olan) HU'nun haberdar olduğu muhakkaktır. HU noktası dünyaya değil, takvaya bakar. "**HU ile dünyayı karşılaştırmayınız,**" buyrulmaktadır. Takva, yani HU noktasına olan saygı ve hürmet önemlidir.

"Kendilerine ilim verilmiş olanlar (HU'nun) muhakkak Rablerinden gelen hakk olduğunu bilsinler ve HU'ya iman etsinler de kalbleri HU'ya saygı duysun ve hiç şüphe yok ki Allah, iman edenleri dosdoğru yola yöneltip-iletmektedir"
(54)

Hakkı bulmuş olan gönül **"HU'ya saygı"** için gelmiştir. O zaten sırat-ı müstakim'e yönlendirir.

Halka imanı tesis için ve HÜVE'ye saygı duymaları için seçilmiş insanlara ilim verilmiştir. Onlar manevi yolda feyz vermeye mezun olanlardır. Her zamanda **"HÜVE'nin görüldüğü gönül noktalarına uyanları iman etmiş kabul ederim"** buyrulmaktadır.

Bu imandan sonra müminlere daha ileri terakki etmek için yol gösterilmektedir.

"Küfre sapanlar ise, kıyamet-saati onlara apansız gelinceye ya da kesintiye uğramış (akîm) bir günün azabı onlara yetişinceye kadar "HU"dan şüphede oluşları zeval bulmaz." (55)

Kıyamet alameti görülmeden iman etmeyecek olanların **'HU'** noktasını kabulü mümkün değildir. Onları

HU'ya iman ettirmemesi de Allah'ın adaletini vurgulamaktadır.

Ayette; "**günün kesilmesi (yevm-i akîm)**" buyrulmuştur. Kıyamet bir anda olacaktır. Çünkü kâfirlere aman verilmeyecektir.

Kul talep ettiğinde Allah rahmeti ile cevap verir. Kul, sıfat makamıdır. Sıfat af dilerse zat (Allah) onu kabul eder.

"Ve fisebilillâh hicret eden sonra katledilen veya ölenler... Allah elbette kendilerini bir rızık-ı hasen ile rızıklandırır. Ve muhakkak Allah "HÜVE" elbette rızıklandıranların hayırlısıdır." (58)

Demek ki Allah yolunda ölenler için yaşam devam ediyor. Berzah'ta Allah rızıklandırıyor. "**Allah HÜVE**" buyrulmuş. Allah'a hesap verip HÜVE'ye döndürüleceklerdir.

Allah'ın rahmeti ilim ve bilgi feyizleri Zamanın İnsanı'ndan tüm varlıklara yayılıyor. Yani ilâhî arzu önce Zamanın Sahibi'nin gönlünde zuhur ediyor, sonra ceste ceste bütün varlıklara makamlarına göre lütfediliyor. İlahi rızık budur.

Rızık, HÜVE'ye aittir; HÜVE lütfederse oluyor. Hayattan geçmiş varlıklar berzahta bekliyor. Onları Allah rızıklandırıyor. Yani o isimleri tamamen kaldırmıyor. Allah, o isimlere feyz veriyor. Sonra onlar kıyamet gününde Allah'a hesap vereceklerdir.

"Böyledir zira Allah HÜVE "el Hakk"tır ve muhakkak HU'nun dununda dua ettikleri "HÜVE" "el Batıl"dır ve muhakkak ki Allah "HÜVE" el Aliy'dir, el Kebîr'dir." (62)

Allah bir anda (Musavvir'inde) arzu etti ve yarattı. Bir anda da arzusunu geri çekeceğini bildiriyor. Yani âlemlerin bir anda yok olması söz konusudur. İnkılâb-ı Kebir böyledir. İnkılab-ı Kebir, Allah'ın ilâhî programıdır.

Risalet noktasının dışında HÜVE'yi aramak boşunadır. Ancak Allah'ın ilham ve beyan indirdiği risalet makamı HÜVE noktasıdır.

HU'nun dunu ne demektir? Dua eden dua ettiğini HU olarak düşünüyor, yani ilâhî kudreti O'na vasfederek dua ediyor. Ancak bu vasfı kullar veriyor. Halbuki Allah'ın verdiği nokta mühimdir; yani HÜVE'nin açıldığı HU noktasını bulmak gerek ki terakki gerçekleşsin.

Muhakkak her varlık HÜVE'den meydana gelmiştir:

Ancak Allah'ın lütfettiği HU noktasından ilâhî feyizler zuhur etmektedir. HÜVE el Aliy el Kebir olandır, yani her düşüncenin fevkindedir.

"Semavatta ve arzda ne varsa "HU"ya aittir. Ve muhakkak ki Allah HÜVE el-bette "el Ganî'dir, "el Hamîd'dir" (64)

Semavatı ve arzı tam manası ile idrakten aciziz. O halde hangi şeyi HÜVE'ye nisbet edebiliriz. Halbuki semavatta ve arzda her varlık O'na aittir. O halde çeşitli varlıkları O'na nazire koşmak hata olmaktadır.

"Allah HÜVE" buyrulmuştur. **"HÜVE"** Allah'ın isim ve sıfatlarıyla görüldüğü bütün varlıkların üzerinde Ganiy'dir, yani namütenahidir. Bütün varlıklar, hepsi birden HÜVE'ye hamdederler.

Ulema selbi ve subutî delillerle Allah'ı tenzih etmek ister. Halbuki Allah Kur'an'da HÜVE ile tenzih edilmesini arzu buyurmuştur. HÜVE ilâhî kudreti tenzih işaretidir.

Velâyet HÜVE'yi zikreder. HÜVE'yi zikretmekle Allah'ı O'nun istediği gibi tenzih etmiş olur. HÜVE Allah ismini zikredeni de kabul ediyor. Çünkü yaratanını zikretmiş olarak kabul ediyor.

Velâyet HÜVE'yi zikrediyor. Varlıklar Allah ismini

zikrediyor. Çünkü bütün varlıklar kulluğunu idrak için Allah ismini zikrediyor, velâyet ise Allah'ı herşeyden tenzih ederek HÜVE'yi zikrediyor. HÜVE'yi zikretmeye hak kazanmak için de bir el tutmak gerekir.

"Ve sizi ihya eden "HÜVE" dir. Sonra sizi öldürür, sonra da sizi ihya eder." (66)

Ayet velâyetteki yetiştirmeyi anlatıyor. Yani "**mûtû kable en temûtû/ ölmeden önce ölünüz**" sırrına işaret edilmiştir. Müminler **Feridur Rahman** isminin asarı olarak baki kalıyorlar. "**İhya**" çok manalı bir kelimedir. Bir varlığın mevcudiyetinin her hali ile terakki etmesi HÜVE'ye aittir. "**İhya**" kelimesinde yeniden yaratılma değil de mevcut olanın daha ileri bir şekle tahvil olunması anlamı vardır. Burada tam bir tevhid vardır, yani varlıklar Allah'ın Musavvir'inde mevcuttur. İhya edilmeleri terakki manasındadır.

"Her ümmet için "HU"nun nâsiki oldukları bir mensek (kurban ve ibadet mekanı) kıldık. Artık (bu) emir hususunda seninle niza etmesinler. Ve Rabbine davet et. Muhakkak ki sen kıymetli bir hidayet üzeresin." (67)

Din birdir; tatbikatlardaki çeşitlilik için "**mensek**" kelimesi kullanılmıştır.

Ayette “**her ümmet için**” buyrulması Allah dinini işaret etmektedir. Her ümmetin dini anlayışları, örf ve adetleri muhteliftir. Allah anlayışı ve idraki de muhteliftir. Ancak ayette “**HU'nun nâsiki**” buyrulması hakiki teveccühün HÜVE'ye ait olmasındandır.

Her ümmetin muhtelif dini mekânları vardır, ancak hepsi Allah içindir. “**Sen onları Rabbine davet et,**” buyruluyor. Yani herkesin kendi Rabbine dua etmesi söz konusudur.

"Onlar Allah'ın dununda haklarında hiçbir sultan indirmedığı, kendilerinin dahi hakkında bilgi sahibi olmadıkları (şeylere) taparlar. Zulmedenlerin yardımcısı olmaz." (71)

Allah'a yakınlık bulmamış olanlara gitmekle bir terakki elde edilemez.

Dinin hakikati HÜVE'yi idrak etmektir.

İlahi yaratıcının ilim ve bilgi vermediği Allah'ın dunu olarak kalmaktadır. Madde olarak zaten kimse Allah'ın dununda kalamaz. Ancak maneviyat olarak Allah'ın HÜVE bilgisi vermediği kişilere gidenler terakki edemezler. Kendilerinde yetki ve ilim olmadığı halde olduğunu iddia edenler zulmetmiş olurlar. Yani HÜVE'yi yanlış anlatırlar. Bu, zulümdür.

Maneviyatta HÜVE kendini anlatır. **‘İlm-i Ledün’** insanın tettebbü etmesi ile değil, HÜVE'nin kendisindeki hususiyetleri yine kendisinin görüldüğü HU noktasından daha ileri bir şekilde açması ile tahsil edilir.

**"Ey Nas bir mesel darbolundu artık
"HU"yu dinleyin... haberiniz olsun ki si-
zin Allah'tan başka taptıklarınız bir si-
nek dahi yaratamazlar, hepsi onun için
toplansalar bile, ve şayet sinek onlar-
dan bir şey kaparsa onu ondan kurtara-
mazlar, tâlib de zayıf matlûb da..." (73)**

HU'yu, yani risalet noktasını dinleyiniz, selâmete eriniz. Allah'ın işaret etmediği kişi insandaki hakikati gösteremez. Allah bir program yapmış nasıl terakki edileceğini bildirmiştir. **"Yetişme bu program üzere olduğu halde Manevi kişilere itiraz ediyorsunuz"** buyrulmaktadır.

**"Allah'ın kadrini hakkınca takdir ede-
mezler, Muhakkak ki Allah elbette
kavîdir, azizdir." (74)**

İnsan Allah'ın kudretini takdirden acizdir. HÜVE'nin açıldığı gönül noktasını dinlerse bir nebzecek idrak etmiş olur. Bu noktayı tarif için en güzeli, **"Ya maruf sen kendini övdüğün gibisin"** hadisidir.

"Ve Allah hususunda "HU" cihadının hakkıyla cihad edin. Hüve sizleri seçmiş ve üzerinize dinde bir zorluk kılmamıştır. Babanız İbrahim'in milletinde olduğu gibi Resul üzerinize şahit olsun ve sizler de nas üzerine şahit olasınız diye, daha önce de bunda da (Kur'an'da) sizleri Müslümanlar diye tesmiye eyledi. Artık namazı kılın ve zekâtı verin ve Allah'a sarılın, Hüve mevlânızdır. Artık ne güzel mevlâdır ve ne güzel yardımcıdır." (78)

"O gönül noktasının, size gösterdiği şekilde maneviyatta yürüyünüz" buyrulmaktadır. Onun gösterdiği şekilde yürümek hayat içinde her şeyle mücadele etmek demektir. Bu mücadele de cihad hükmündedir. Maneviyata dâhil olacakları HÜVE seçer. Yani **"arzu ettiğini maneviyata uygun olarak yaratır"** manasındır.

Cihad HÜVE'yi idrak etmek içindir. Yani HÜVE'yi idrak için kişinin kendisiyle mücadele etmesidir. Maneviyatta yakınlık bulmuş gönüller birbirlerine şahittirler.

MU'MİNÛN SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Sonra nutfeyi bir alaka (embriyo) olarak halkeyledik; alakayı (embriyoyu) bir lokma et olarak halkeyledik; o lokma eti kemikler olarak halkeyledik; kemiklere et giydirdik, sonra da 'HU'yu bir başka yaratış olarak inşa eyledik. Yaratıtanların en güzeli Allah ne mübarektir"
(14)

"Sonra HU'yu başka bir yaratılış ile inşa ettik." Rabbimiz HU'dan görünen insanın maddi yaratılışın fevkinde hususi bir yaratılış ile yaratıldığını buyurmaktadır.

HU'dan görünen gönüllerdeki tatbikat **"ezelden velâyete namzetlik"** söz konusu olduğundan hususi bir yaratılıştan bahsedilmektedir.

HU noktası sadece et ve kemikten ibaret değildir. Umumi olarak insan varlığına verilen hususiyetler ile HÜVE noktası tarif edilemez. HÜVE noktasında çok hususi hasletlerin işrak bulması söz konusudur. HÜVE noktası Allah'ın ilâhî rahmetini ve vahdaniyetini taşıyabilmesi için hususi olarak tahkim edilmiştir. O, ilâhî bir lütfâ maz-

har olduğu için bütün insanların ve varlıkların ağırlığını taşıyabiliyor. Çünkü O gönül Zamanın İmamı'dır. O gönül Zamanın Sahibi olmasıyla bütün insan hasletlerine makam ve durumlarına göre müzahirdir. Her zamanda Allah'ın tecelliyatındaki hususların varlıklar üzerinde tatbikatı vardır. Sadece dünyadaki varlıklara değil, alemlerdeki varlıklara da müzahir olacak o gönül, **"HÜVE her an bir şandadır"** ayet-i kerimesi sırrınca bütün varlıklara ve meşreblere müzahir olmaktadır. Zamanın İnsanı olan o gönül âlemlerdeki bütün varlıklarda Allah'ın her an yeni bir şanda olmasının hususiyet ve arzusunun teessüs etmesini arzu eder.

Allah'ın daha ilerideki programlarına esas teşkil edecek şekilde seçtiği hususi gönüller o programlara uygun olarak yaratılmışlardır.

Allah hiç kimseye taşıyamayacağı yükü yüklemeyiz. Herkesin kendi yaratılış mazhariyetine ve makamına göre lütfeder. Ancak bir Mürşid'e mülaki olanlara Mürşid'in himmetiyle vüs'at lütfedilir, böylece daha ileri idrak ve makam verilmiş olur.

Muhaddesun için makam belirtilmemiş onlar için tahayyül dahi edilemeyecek dereceler lütfedileceği bildirilmiştir.

"Ve andolsun üzerinizde yedi tarikleri

halk eyledik. Ve bizler yaratıştan gafil olmayız." (17)

İlâhi âleme yükseliş, yedi yol olarak beyan edilmiştir. Maneviyatta yedi nefis mertebesi söz konusudur. Âyette âlemlerin belli bir program ile yaratıldığı beyan edilmektedir.

Aynı zamanda âyet, "***Sebul Mesâni***" meşreblerini de işaret etmektedir. Maneviyatta 7 yol ikmal edildikten sonra 8. yol HÜVE hususiyetidir. Peygamberimizin haber verdiği Âlem-i Â'mâ'yı işaret eder.

"Ve 'Sema'dan suyu bir takdir ile inzal eyledik de 'HÜVE'yi 'arz' içre iskân ettirdik. Ve muhakkak ki biz HU'yu gidermeye elbette kâdiriz." (18)

"Artık HU ile sizler için içinde birçok meyvalar bulunan hurma ve üzüm bahçeleri (cennetler) inşa ettik. Ve ondan yersiniz." (19)

Allah'ın bir arzu ve takdiri ile HÜVE noktasının yeryüzünde görünmesi söz konusudur. HU'nun çekip alınması kıyameti işaret etmektedir.

Allah peygamberlerini ve inanan müminleri kavim-

lerinden ayırdıktan sonra o şehirleri helak etmiştir. Bu alemde HÜVE'yi ve O'na tâbi Mağrib ehlini çekerse İn-kılâb-ı Kebir demektir. (Mağrib ehli manevi olarak garip olanlar olsa gerekir.)

HÜVE'nin 'su' ile işaret edilmesi Allah'ın herşeyi HÜVE ile diri kıldığını ve rahmetini işaret ediyor. **"HU'yu yeryüzünde insanlara rahmet için yerleştirdik; icap ederse HU'yu (Zamanın İnsanı) çeker alırız"** buyrulmaktadır ki, hakikatte HU'nun sayesinde yeryüzünde hayat devam etmektedir.

"HU ile dünyayı cennet bahçesine çevirdik" buyrulmaktadır ki, manevi güzelliklere işaret edilmektedir.

"Ve andolsun Nuh'u kavmine irsal eyledik de "Ey kavmim Allah'a ibadet edin, sizler için 'HU'nun gayrinde bir ilâh yoktur. Takva etmez misiniz?" dedi." (23)

"Ama HU'nun (NUH'un) kavminden kâfir olanların ileri gelenleri "Bu da sizin gibi bir beşerdir, dediler. Üzerinize tafdil olmayı murad etmektedir. Ve eğer Allah dileseydi muhakkak melekler inzal eylerdi. Evvelki babalarımızdan böylesini işitmedik." (24)

"Muhakkak ki 'HÜVE' delirmiş olan bir adamdır. Öyleyse bir vakte kadar HU'yu gözleyin," (25)

"Rabb'im, dedi, beni tekzip etmelerine karşı bana yardım eyle." (26)

Peygamberler ve veliler **"HÜVE"** ile dua ederler. Onlar için **"HÜVE"**den başka bir ilah yoktur.

HÜVE noktası olan NUH peygamber; **"Bana iman edin benim sözlerim HÜVE'nin sözleridir Bana iman eden selâmete çıkar"** buyurur. Kavmi de *"Allah'a inanıyoruz meleklerle inanıyoruz ama sana inanmıyoruz"* diyorlar. Bu itiraz ve hakaret gazab-ı ilâhîye sebep oluyor.

Nuh'un kavminden ileri gelenleri Allah'a ve meleklerle iman etmelerine rağmen HU'ya itirazlarından dolayı kafir oldular.

Kendi akıl mertebesinden Allah ve Hz. Muhammed'i (s.a.v) tarif edenler vardır. Allah'ı tanımak için önce Hz.Muhammed'e (s.a.v) iman gerekir. Allah'ın risalet noktası ile indirmiş olduğu tertibe iman gerekmektedir.

HU'ya karşı itirazın da ötesinde iddia ve hakaret

etmeleri ilâhî gazaba sebep oldu. O zaman HU'nun, Rab-
bine ilticası oldu ve Allah'ın rahmeti tecelli etti ve HU'ya
gemi yapması için vahyedildi.

**"Bunların ardından başka nesiller var
ettik." (31)**

**"Onların içinde de kendilerinden bir Re-
sul gönderdik (buyurdu ki): Allah'a iba-
det edin HU'dan başka bir ilahınız yok,
artık takva etmez misiniz?" (32)**

**"(dediler ki) Muhakkak ki 'HÜVE', Allah
hakkında yalan uyduran bir adamdır ve
bizler HU'ya iman edecek değiliz." (38)**

**"(Peygamber) Rabbim, dedi, bana yar-
dım eyle zira beni yalanlıyorlar." (39)**

**"(Allah) Buyurdu ki: az bir zamanda
nâdim (pişman) olacaklar" (40)**

Aynı tertip bu ayetlerde de mevcuttur. Nuh'tan
sonra gelen kavimlerde de risalet noktaları geldi de pek
çoğu inanmadılar ve hakaret ettiler. Resul noktası
Rabbine (HÜVE'ye) iltica edince Allah'ın azabı ile helâk
edilmişlerdir.

"Ve muhakkak ki bu sizin ümmetiniz bir ümmet-i vahidedir ve ben sizlerin Rabb'inizim. Artık bana takva edin" (52)

Din birdir ve dinin nizamını koyan Allah'tır. Dininiz bir, Rabbiniz birdir o halde "**dinler pazarlığı**" yoktur.

Her insanın bir Rabbi var, yani her insandaki tatbi-kat Allah'ın Rab ismi ile tecelli ediyor. Buradaki hususiyet **"Ben sizin Rabbinizim, yani sizin Allah olarak inandığınız Rab benim,"** buyrulmasıdır. İnsanda olan tecellide "**Rab**" kelimesi zikredilir. Bütün varlıklar-da isimler ve sıfatlar olarak Allah'ın görünmesi vardır. Varlıkların bağlı olduğu isim Allah ismidir. **"İnsandaki tecelliyat"** Rab ismidir.

Ümmet kelimesi Hz. Muhammed'in (s.a.v) anlattığı yani Allah'ın arzu ettiği şekilde iman edenleri kapsamaktadır. Din birliğini, Allah'a doğru iman edenlerin bir-liği olarak değerlendirmek lazımdır.

"Ama aralarında işlerini (farklı kitaplar halinde parçalayıp-bölündüler). Her hi-zip yanındakiyle ferahladı." (53)

Allah'ın bir dinini kendilerine göre böldüler de "en doğrusu biziz" diyorlar. Bu zamanın sahibi Hatmül Velâyet'in arzusu ise Allah'ın bir dinidir.

Burada Allah'ın hitabı kişisel değildir. Allah'ın "**bir din**" arzusuna hitabı vardır. Dini bir varlık olarak düşü-
nürsek Allah'ın din arzusu Efendimizle bildirilmiştir. Her
Zamanın İnsanı Deryayı Nuru Muhammed'in bildirdiği
Allah dinini anlatır. Ancak bazı mezhepler ve fırkalar ken-
di anlayışlarını ve yorumlarını dinin aslı yerine koymuş-
lardır.

Deryayı Nuru Muhammed'de Allah'ın arzusu beliri-
yor; Deryayı Nuru Muhammed'den vazifeli gönüllere bil-
diriliyor; onlar ilhamla adıkları talimatı nâsa tefhim edi-
yorlar.

Din, görünen insana göre değil, HÜVE'ye göredir.
Din, Allah'ın Musavvir'indeki arzusudur. Onun için dinin
parçalanması mümkün olmamakla birlikte ceste ceste bil-
dirilmiştir. En son Hz.Muhammed (s.a.v) gönderildi ve
Allah'ın arzusu daha açık ve net olarak bildirildi. Zaten
din, Deryayı Nuru Muhammed'den lütfedilmişti. Ve kıya-
mete kadar da geçerli ve değişmez olarak kalacaktır.

Yukarıdaki âyette zahir ulemanın velâyete itirazla-
rına da işaret edilmiştir.

**"Onlara şöyle deriz: "Bugün feryat etme-
yin, doğrusu bizden bir yardım görmez-
siniz." (65)**

"Karşınızda âyetlerim okunuyordu da siz ardınıza dönüyordunuz" (66)

"HU'ya karşı büyüklük taslayarak: gizli toplantılarınızda hezeyanlar ediyordunuz" (67)

"...Ya da resullerine asla arif olmadılar da onlar HU'yu inkâr mı ediyorlar?" (69)

Risalet noktasındaki HU'yu inkar eden arif olarak kabul edilmiyor. Bu ayetlerde risalet noktasındaki HÜVE tecellisine itiraz edenlerin hali anlatılmaktadır. Esasta iman-ı hakîki HÜVE noktasını kabul etmekle mümkündür.

Din, HÜVE'nin açıldığı Âdem ile başladı. Bu, Allah'ın bir tertibidir. O halde neden o insana itiraz ediliyor?

"Yahut da "HU delirmiş" mi diyorlar? Bilâkis onlara "Hakk" ile gelmiştir fakat (halkın) ekserisi "Hakk"ı kerih sayarlar." (70)

"Ve eğer "Hakk" onların havalarına tâbi olsaydı, Semavat ve arz ve onların içindeki kimseler elbette ifsat olurlardı."

Bilâkis kendilerine zikirlerini bahşeyledik, fakat onlar kendi zikirlerine muarız oluyorlar." (71)

Risalet noktasına deli diye hakaret edenler ve Hakikat'ül Hakayık noktasını kerih görenler var ya, "**El Hakk noktası**" onların heveslerine uysa idi semavat ve arzlar fesada uğradı.

O insanlara gelen risalet noktasının ismi onlar için zikirdir. İnsanların risalet noktasını şahıs olarak görmesi ve "**niye ben değil de o**" kibri insanları mahvediyor.

"Risalet noktasını zikretmek" yani "**o isme her ilticada**" daha ileri bir "**idrak**" ve anlayışa varmak Allah kelamının sonsuz olduğunun bir işareti olmaktadır.

"Ve sizler için kulağı ve gözleri ve fuadları (gönülleri) inşa eyleyen 'HÜVE'dir. Pek az şükretmektesiniz" (78)

"Ve arz içinde sizleri yetiştiren (ziraat eyleyen) 'HÜVE'dir ve HU'ya haşrolunursunuz." (79)

Bu hususiyetler Allah'ın insanlara ihsanıdır.

Ayette ziraat kelimesi kullanılmış. Yani Mürşid derişini bir çiçek gibi yetiştirir.

"Ve hayat veren ve öldüren 'HÜVE'dir ve gece ve gündüzün birbirini izleyişi HU'nundur. Akletmez misiniz?" (80)

İnsandaki hasletleri Hatmül Velâyet'in arzularının zuhur ettiği nokta olarak değerlendirmek icap eder.

Hayat ve ölüm tatbikatının HÜVE'ye ait olduğu bildirilmektedir. Akıl ancak gönle uyarsa hakikati idrak edebilir.

"De ki, 'HÜVE' himaye ettiği halde ve kendisi himayeye (muhtaç) olmayan ve herşeyin melekûtu (HU'nun) elinde olan kimdir?" (88)

"«Allah'tır» diyecekler; «Öyleyse nasıl (büyülenip) aldanıyorsunuz» de." (89)

Bu ayetlerde **"Allah HÜVE'dir."** buyrulmaktadır. **"HÜVE'nin İsmi Allah'tır"** buyrulmaktadır. HÜVE'nin tatbikat ismi Allah'tır. Bütün isimler Allah ismine tabidir.

Manevi ve maddi her şeyin tâbi olduğu ve fiiliyatın asliyyeti kimdir dense muhakkak ki O'dur.

"El-melik el-hak olan Allah Teâlâ'dır, Arş-ı Kerim'in Rabbi HÜVE' den başka ilah yoktur." (116)

Ayette HÜVE ve Allah isimlerindeki hususiyetler anlatılıyor. Yani tatbikat ve icraat, mülkün padişahı olan Allah ismine aittir. HÜVE, isimlerden münezzehtir. HÜVE, Allah ismi ile bütün varlıklardaki icraatı ifa etmektedir.

Her insan yaratanına iltica etmek ister. İnsandaki tapma arzusu Allah'ın kendinden kendine olan muhabbetindendir. Varlıklardaki duygular Allah'tandır. Allah'ın kendinden kendini sevmesi, kulun kendini sevmesi hususiyetini meydana getiriyor.

İnsanın kendinden kendine olan hususiyeti Rab ismidir. Rab isminin hususiyeti (HÜVE) Arş-ı Kerim ile kalbi işaret etmiştir. Her insanın Rabbim diyerek ilticası HÜVE'yi işaret eder.

İnsanlar kendilerine putlar icat ettiler. Put denilen de hakikatte yoktur. Zaten Allah isminden başka olarak Tanrı, ilah v.s. yi bırakın, yalnızca Allah ismini zikredin buyrulmaktadır.

NÛR SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Bu surenin de konusu ağırlıklı olarak HÜVE'dir. Bu sûrenin tamamında HÜVE'ye iltica edildiği takdirde hakikate ulaşmanın mümkün olduğu beyan edilmektedir. Velâyet demek HÜVE demektir. Bütün evliyâ HÜVE'den görünür. Allah'ımız; **"Siz cehûlsünüz ben size peygamberler ve veliler yolladım, Onlara iman ve teveccüh ile Bana yaklaşınız."** buyurmaktadır.

Risalet noktası olarak görünen gönlün hakikati HÜVE'dir ki, O'nu 'Nur' olarak değerlendirmiştir.

"O gün Allah, onlara hak dinlerini (tam olarak) verecek ve Allah'ın apaçık HÜVE'ihakk olduğunu bileceklerdir."
(25)

Allah'ın zâtîyetindeki nurun karşılığını (Deryayı Nuru Muhammed) sonsuz bir enerji, sonsuz bir cereyan şeklinde düşünmek gerekir. Bir kul için dünyadaki tatbikatın hesabı-kitabı Allah isminde tamamlanıyor sonra HÜVE'ye dönülüyor. HÜVE'de yeni bir şân (her an yeni bir terakki) var. Bütün varlıklara feyz veren Allah'ın zâtîyetidir, yani HÜVE'dir.

İnsanlar ahirette Hz. Muhammed'in (s.a.v) hakikat-i ilâhîyesinin HÜVE olduğunu idrak edeceklerdir.

"Her insan topluluğunu imamları ile davet ettiğimiz gün" (İsra 71) âyeti mucibince Allah insanları imamları ile birlikte kabul edecektir.

"Allah Semavatın ve arzın nurudur. HU'nun nurunun meseli içinde misbah bulunan bir mişkat gibidir. Misbah bir sırça içindedir. Sırça sanki inciden bir yıldız gibidir. Ne şarkta ne de garbda olan mübarek bir zeytin ağacından tutuşturulur. HU'ya nar dokunmadan bile yağı ziya verir. Nur üstüne nurdur. Allah HU'nun nuru için dilediğine hidayet eder. Ve Allah nas için misaller verir. Ve Allah her şeyi alîmdir." (35)

Her madde ondan hâsıldır. Zeytin ağacı ile işaret buyrulan zeytin rengindeki esir tabakası ki, fezayı yani galaksileri ve boyutları sarmıştır. **"HU'ya nar (ateş) dokunmadan bile yağı ziya (ışık) verir."** Yani ışık, nur, feyz hepsi HU'dandır. Bütün varlıkların yaşam ve varlık enerjisini veren HÜVE'dir.

Âyette anlatılmak istenen hususiyet HÜVE'nin isimler alarak görünmesidir. İsimlendirilmemiş hakikatler de HÜVE'ye aittir.

Nur; ışık, enerji, varlık anlamında bir kelimedir. Nur, bu alemde telaffuz edilen bir isimdir. İlâhi kudreti her şeyden münezze olarak HÜVE ile zikretmek gerekir her varlık HÜVE'den hâsıdır ama insanlar isimleri maddeye münhasır kılarak ilâhî hakikatleri anlamaya çalışıyor. Allah'ımız bunu bildiği için; **"Beni HÜVE ile zikredin,"** buyurur. Çünkü HÜVE her değerlendirmenin üzerindeki ilâhî hakikatleri işaret etmektedir. Onu madde, cisim, vb. dünyevî kıstaslarla değerlendirmemek için HÜVE ile zikrediyoruz.

Allah nur-u zatı için dilediğine hidayet eder. Ve kulları için hüküm ve karar verir. Ve her şeyi alimdir, bilicidir.

"Nurun ala Nur / nur üstüne nur" ayeti ile telaffuz edilen Nur kelimesi **"Deryayı Nuru Muhammed'i"** işaret etmektedir. Yani bu ilâhî programın ismi olarak zikredilmektedir.

Ne söylersek söyleyelim kudret-i ilâhîyeyi tam ifade edemiyoruz. Tammiyet için HÜVE zamiri ile zikrediyoruz. HÜVE zikri ile O'nu işaret ediyoruz. Diğer kelimeler ile zikir, O'nu ifadede eksik kalıyor.

"O evler(de) ki, Allah onların yüceltilmesine ve HU'nun isminin içlerinde zikredilmesine izin vermiştir. Orada sabah akşam 'HU'yu tesbih ederler." (36)

"(Öyle) bir ricaldir ki onları ne ticaret ne de alışveriş zikrullahtan ve namazı ikame etmekten ve zekâtı vermekten alıkoyamaz. Korkarlar kalblerin ve gözlerin alt üst olacağı (tekallüb edeceği) bir günden. (37)

"Allah, onlara yaptıkları amellerine en güzeliyle karşılık verecek ve onlara HU'nun fazlından ziyadesini bahşeyecektir. Ve Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır.." (38)

HU'nun zikredildiği ev, gönüllerdir. O halde velâyet gönüllerinde Allah kendini zikretmektedir.

Allah'ın lütfettiği gönüle tâbi olanlara da lütfedilmektedir. O gönüller maneviyatı esas kabul eder dünyevi telaşlar o gönülleri icbar etmez.

Onlar öyle bir ricaldır ki, yaşamın hiçbir hali onları maneviyattan alıkoymaz. Devamlı Allah'ı anarak zikrederler ki, HU onlarda kendini zikreder.

"Görmez misin, (hakikat) ki Allah'tır: Semavatta ve arzdaki kimseler ve saf saf dizilen kuşlar 'HU'yu tesbih ederler. herbiri HU'nun salâtını (namazını ve duasını) ve HU'nun tesbîhini (kesinlikle) bilmiştir. Allah onların yapmakta olduklarını bilendir." (41)

Allah, her varlık için tespit ettiği programı tatbik ediyor. Bu ayetlerdeki hususiyet; insanın menfi dahi olsa Hakka yönelebileceğini işaret ediyor. Samimi bir tövbeyi Allah kabul ediyor, rahmet zuhur ediyor.

"Görmez misin, (hakikat) ki Allah'tır: bulutları sürer sonra HU'nun arasını telif eyler sonra HU'yu teraküm ettiriyor da HU'nun arasından yağmurun çıktığını görürsün. Semadan içinde dolu bulunan dağlar gibi bulutlar indirir, dilediğini HU'ya uğratar, dilediğinden de HU'yu uzak tutar. HU'nun şimşeginin parıltısı neredeyse gözleri gideriyor." (43)

Bulut ve yağmur ile Allah'ın rahmetine misaller verilmiştir. İnsanda iman ve ilim yoğunlaşınca Allah onu rahmete erdiriyor. Hem kendi hem de başkalarını irşad ile rahmete vesile olmaktadır. Hakikate erdiren gönül noktası Allah'ın rahmeti ile hakikati görür. Bunların HÜVE'nin eseri olduğu görülmektedir.

"Ve Allah'a ve HU'nun Resulüne itaat eden ve Allah'tan haşyet eden ve 'HU'ya takva edenler, işte onlardır kârda olanlar." (53)

Ayet Resûl'ün HU'dan görüldüğünü vurgular. Allah ve HU'nun resulüne itaat, yani sıfat ve zata itaat edenler Allah'ın rahmet ettiği kullardır. HU'nun Resulüne itaat HÜVE'nin işaret ettiği hususlara riayet etmektir.

Burada üç şekilde iman hususiyeti açıklanmaktadır:

- 1.HÜVE'nin açıldığı gönle iman etmek
- 2.ALLAH ismine iman etmek.
- 3.HÜVE'yi her şeyden münezzeh olarak zikretmek.

"Allah'a itaat edin ve Resule itaat edin," de. Eğer yüz çevirirseniz artık muhakkak ki 'HU'ya tahmil edilen(yükletilen) 'HU' üzerine ve size tahmil edilen (yükletilen) sizin üzerinizdir. Eğer 'HU'ya itaat ederseniz hidayete erersiniz. Resule düşen illâ açıkça tebliğdir." (54)

Resûle düşen tebliğdir ama itaat edilen HU'dur. Kabul eden, HU'yu kabul etmiş olur. İnsan HU'nun görüldüğü zâtî noktayı kabul ve ikrar ile gerçek olarak hidayet ve rahmete ulaşacaktır.

Allah, HÜVE'ye itaat edilmesini emrediyor. Ona uymak ve kabul etmek istidadı insana verilmiştir. Risalet noktasını kabul hepsini kabuldür.

"Muhakkak ki müminler Allah ve HU'nun Resulüne iman edenlerdir. Ve 'HU' ile beraber bir iş üzerine toplan-dıklarında 'HU'dan izin almadan gitmez-ler. Senden izin isteyenler... İşte onlar Allah'a ve HU'nun resulüne iman eden-lerdir. Artık bazı işleri için senden izin istediklerinde onlardan dilediğine izin ver. Onlar için Allah'a istiğfar et. Mu-hakkak ki Allah Gafur'dur, Rahîm'dir."
(62)

"Aranızda Resul'ün davetini bazılarını-zın diğerlerinizi daveti gibi kılmayın. Muhakkak ki Allah sizlerden arkaya saklanarak sıvışanları bilir. 'HU'nun em-rine muhalefet edenler kendilerine bir fitnenin isabet etmesinden veya bir azab-ı elîmin isabet etmesinden çekin-sinler." (63)

İlahi emirleri tebliğe vazife verilmiş gönüllere sami-miyet ile yaklaşılması isteniyor. HU'nun emirlerine muha-lefet istenmiyor. Çünkü gaybı ancak Allah bilir. Himmet isteyen, Mürşid'e uymalı ki himmet zuhur etsin.

HU'nun sizi daveti Allah rızası içindir. O'nun daveti ilâhî vazifesi icabıdır. Davete icabet edenler bu inanç ve arzu ile giderek hakikate ulaşır.

**"Dikkat edin semavattakiler ve arzda-
kiler muhakkak ki Allah'ındır. Sizin HU'ya
göre durumunuzu (kesinlikle) bilir. Ve
'HU'ya döndürülecekleri gün amel ettik-
lerini kendilerine haber verecektir.
Allah her şeyi bilicidir." (64)**

Allah açıldığı gönül noktaları ile nur-u ilâhîsini izhar-ı zamir eyler. Nur aynı zamanda ışıktır, hayattır ve varlıkların cevher-i esrarıdır. Nur ilâhî kudretin her varlıkta arzu ettiği şekilde görünmesidir ki o ilâhî enerjidir. Bu ilâhî nurdan güzellik kazanmak isteyenler kendilerinin her halini bildiğini bilerek Allah'ın yakınlık verdiği gönle yaklaşmalı ki, nur kazansınlar yani ilâhî enerji onlara da güzellik versin. Nitekim Peygamberimiz için "**Nurun ala Nur/ Nûr Üstüne Nûr**" buyrulmuştur.

FURKÂN SÛRESİ

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

"Âlemler için nezîr olsun diye HU'nun kuluna furkanı inzal eyleyen pek mübarektir (1) ki 'HU'nundur Semavatın ve arzın mülkü ve asla çocuk edinmemiştir ve mülkte HU'nun şeriki olmamıştır. Ve her şeyi halk eylemiş ve HU'yu takdir eylemiştir." (2)

Allah'a herhangi bir şey yakıştırmak, onu kendi makam ve anlayışından ifade etmek demek olur. Allah tarafından bakıldığında bu sayılanların hiç birine (çocuk edinmek vb) tenezzülü yoktur. Bunlar Allah'ı muhtaç göstermeye yönelik sözlerdir.

HÜVE kendi varlığından yaratmış herşeyi; ancak HU'yu takdir etmiş yani kendi varlığı olduğu için HU'yu takdir olarak değerlendirmiştir.

Kendi mülkünde ortağı yoktur, tevhide dikkat etmek icap eder. Rabbimiz kendindeki hususiyetleri yarattığı varlıklarda temaşa eyler ama bir varlığa kendi varlığını yüklemesi söz konusu olamaz, çünkü o varlıklar da kendidir.

"**La mevcude İlla HU** " iken O'ndan başka bir nokta olması mümkün değildir. Bu bilgide olanın şirk koşması asla mümkün değildir. Bu bir idrak ve makam meselesidir. Bu bakımdan Rabbimiz Kur'an-ı Kerîm'de kendini hiçbir şey ile nispet etmezken, ehl-i zahir nasıl oluyorda ikinci bir varlık düşünüyor?

İkinci bir varlığı düşünmek şirk olmaktadır. Ehl-i zahir '*Allah var ben de varım*' demekle vücut günahından kurtulamayarak şirke düşmektedir, yani ikilikte kalmaktadır.

Maneviyatta aynı zevk ve neşede olanlar birlik halinde tam zevkte buluşmuş olmaktadırlar. Onların ferdiyetleri ve hususiyetleri de vardır. Onlara cennet çok fazla birşey ifade etmiyor; Cehennem zaten birşey ifade etmiyor. Bu zevk, zatiyyet zevkidir, HU'nun hususi bir halidir.

Allahımız "**Allah Ehli**" olanlara yaratma kudreti de verse onlar buna rağmen bu kudretin O'na ait olduğunu, bunun O'ndaki zevklerin bir yansıması olduğunu bilirler.

Günah ve sevap birbirinin karşılığı olmaktadır. Günahı ve sevabı "**bir**" mütaala eden, yani "**hayrihi ve şerrihi min Allahi Teâlâ**" (hayır da şerr de Allah'tandır) diyen için ne vardır?

Bizim mütalaamızda Allah birdir "**Lâ Mevcude**

illâ HU"dur. O'ndan başka mevcud yoktur. Müspet ve menfi Allah'ın zati tecellilerindeki terakkiyi yaşamak içindir. Yoksa O'nu nasıl tanıyacağız? Terakki, müspet ve menfi ile mümkündür. Menfiyi idrak ile müsbeti tercih etmektir. Müspet makbul, menfi merdud tutulmuştur.

"Ve HU'nun dununda, hiçbir şey halketmemiş, ve kendileri halkedilmiş olan ve nefisleri için ne bir zarar ne de bir faydaya malik olmayan ve ne ölüme ne hayata ne de neşretmeye(yeniden diriltip-yaymaya) malik olmayan ilahlar ittihaz ettiler" (3)

"Ve kâfir olanlar "bu iftiradır. HU'yu uydurdu. Ve bir başka kavim HU'ya yardım etti," dediler. Böylelikle (onlar, hiç şüphesiz) zulüm ve iftira ile geldiler." (4)

"Yine dediler ki: Bu eskilerin masallarıdır, onları yazdırtmış da akşam sabah onlar HU'ya okunuyor." (5)

"HU'yu semavattaki ve arzdaki sırrı bilen inzal eylemiştir. Muhakkak ki 'HU' Gafur ve Rahîm'dir." (6)

Velâyeti inkâr edenlerin **HÜVE/HU** noktası hak-

kındaki düşünceleri doğru değildir. HÜVE her şeyden münezzehtir. HÜVE'den görünen gönüller **"bir dini"** anlatır. Her yeni gelen Peygamberler ve veliler Allah'ın o zamandaki arzusuna uygun olarak bilgi verdiler ama insanlar yine geri dönmek istediler.

HÜVE sırrının mahfi olduğu, ancak bu sırdan hissement olanların idrak edebildiği beyan ediliyor.

HÜVE Gafur ve Rahim'dir. Yani günahları affediyor ve rahmeti ile muhafaza ediyor.

"Ve "bu resule de ne oluyor, dediler. Yemek yiyor ve çarşılarda geziyor. Keşke HU'ya bir melek nazil olsaydı da HU ile beraber nezir (uyarıcı) olsaydı (7) Veya HU'ya bir hazine bırakılsa ya da HU'nun bir cenneti (bahçesi) olsa da ondan yese ya!" Ve zalimler "Siz illâ büyülenmiş bir adama tabî oluyorsunuz," dediler"
(8)

HU noktasını dünya yaşam ve anlayışı içinde değerlendirerek, ne yapması lazım geldiğini tarif eden bir zihniyet makbul olmaz. Bugün de akıl ile maneviyatı ve dini tarif etmeye çalışıyorlar. O gün bu sözleri söyleyenler bugün de teknolojik bir lisan ile din ve maneviyatı tarife kalkışıyorlar ve maalesef ilâhî uyarıcıyı da tenkit ediyorlar.

Halkın, akıl ve vahiy tariflerinde de yanlışlık var. Akıl dünya yaşamı ile ilgilidir. İnsanın dünya yaşamında ihtiyacı olan akıl, insan beden sistemini de çalıştırır. Akılın cismani tatbikatta olduğu gibi duygular üzerinde de tesiri vardır. Doğruyu yanlış, güzeli çirkini değerlendirmek gibi. Ancak ilâhî bilgi edinmek akıl ile mümkün değildir. Dünya için akıl, maneviyat için ruh gereklidir. Akıl ile ruh tarif edilemez. O halde akıl bu hususta yeterli değildir.

Dünya yaşamı akıl ile kâim ama ruhî ve manevi yaşamda durum farklıdır. "**La mevcude illa Hu**"ya göre Allah ne ilham lütfederse manevi ve maddi yaşam o paralelde olacaktır. Dünya yaşamında akıl ön plandadır. Ruh gizlidir, ancak alem-i ilâhîde yaşamın ruha tâbi olduğu görülecektir.

"Ve kâfir olanlar "Kur'an HU'ya cümlesi bir defada inzal olunmalı değil miydi?" derler. Biz HU ile kalbini sabit kılalım diye böyledir. Ve biz HU'yu tertil eyle-riz." (32)

Tertil: İlahi kelâmın tam idrak edilebilmesi için terakki edildikçe kısım kısım lütfedilmesi mânâsınadır.

Maneviyat hakkında bilgisiz insanların Allah'ın lütfetmiş olduğu peygamberleri ve velileri tenkit etmekte neden ısrar ettiklerini anlamak mümkün değildir. Manevi-

yatla hiç ilgisi olmayanların din tarifleri nasıl anlaşılabilir?

"Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi? Eğer dileseydi, HU'yu elbet hareketsiz kılardı. Sonra biz güneşi, HU'ya delil kıldık." (45)

"Sonra da HU'yu yavaş yavaş (kolayca) kendimize çekmekteyiz" (46)

Güneş'in gölgesi tabiri ile Hu noktası remzediliyor. Zaten gölgenin kendi başına bir varlığı yoktur; gölge güneşe delildir. O halde HU noktası HÜVE'ye delildir.

Dünya yaşamı bir yerde güneşe bağlıdır. Bundan, güneşin zâtiyete işaret olduğu da anlaşılır. Onun batışı demek HÜVE'de yani Allah'ın zatiyyet-i ilâhîyesinde toplanılacağına da işaret olsa gerekir.

"Ve size geceyi örtü ve uykuyu dinlenme kılan 'HÜVE'dir. Ve gündüzü neşroluş kılmıştır." (47)

"Ve HU'nun rahmetinin önünde rüzgârları müjdeci olarak irsal eyleyen 'HÜVE'dir. ve 'es Sema'dan tahur su inzal eylemişizdir." (48)

"HU ile ölü bir beldeyi ihya eyleyelim ve hayvanlardan ve naslardan halk ettiklerimizden ekserîsini HU ile sulayalım."

(49)

(TAHUR SU: Hem temiz hem de temizleyen anlamındadır.)

Yaşamın, manevi ve maddi her tatbikatın HÜVE'ye ait olduğu beyan ediliyor. **"Allah her şeyi sudan diri kıldı"** beyanı icabı olarak HU ile rahmet-i ilâhîyeye işaret ediliyor. Buradaki suyu maddi ve manevi olarak düşünmek lazımdır.

HU'nun varlıkları nasıl halk ettiği işaret ediliyor ki halkedilenler rahmet ile sulanıyor.

"Ve andolsun HU'yu, onların arasında öğüt alıp-düşünsünler diye (çeşitli üsluplarla-tekrar tekrar) açıkladık. Ama insanların çoğu kâfir olarak direndiler."

(50)

"Ve eğer dileyseydik her karyede bir nezir baas eylerdik (yaratırdık)" (51)

"Artık kâfirlere itaat etme ve HU ile onlara karşı cihad-ı kebir ile cihad eyle"

(52)

Allah'ımız Kur'an'da irsal edilmiş gönüller ile HÜVE'yi tekrar tekrar anlattı. Her karyede bir nezir olsa idi, halkın itirazlarından dolayı karye kalmazdı.

Bir mânâ da; Allah nizamını irsal edilen gönüllerdeki meşrebi üzere lütfedecektir. Her karye farklı bir nizam üzerine devam edebilirdi. O zaman insanlarda Allah'ın tevhid anlayışı bakımından sarsılma olabilirdi. Onun için Hz. Muhammed'in (s.a.v) zuhuruyla bir meşrebe, bir nizama gelinmiştir.

Kur'an'ı dünya ile karşılaştırıyoruz ve HU ile ters fikirlere ve yanlış bilgilere karşı çıkıyoruz. Bir toplumda HU sırrına sahip bir gönül varsa onunla beraber cihat etmek (mücadele etmek) gerekiyor.

"**HU**" yani Allah'ın görüldüğü nokta, Kur'an'da çeşitli şekillerde anlatılmıştır. "**El-İnsan**"a iman edilsin diye meleklerin Hz. Adem'e secdesi örnek olarak gösterilmiştir. İşte, Âdem suretinde görünen ve Âdem hususiyetinin vasfını kendinde toplamış olan HÜVE/ HU'ya imanı Allah'ımız arzu etmiştir. Peygamberlere iman etmeyenler helak olmuştur.

Allah'ımız; "**el-İnsan'ı idrak ediniz**," buyurmaktadır. Halk ise "**Biz el-insanı değil Allah'ı tanırız**," der. Oysa halkın anlayışı mevhum(vehmedilmiş) bir anlayıştır.

Dünyayı ve yedi semayı düşününce, onlara nazire olarak yaratılan ve asliyyetin insan olduğu hakikati karşısında halkın iddiasının geçerli olmadığı belli oluyor. Yani esasta "**el-İnsan**"ı kabul etmeme durumu vardır.

Allah'ı tanıyoruz diyenler el-İnsan'ı tanımadan Allah'ı nasıl tanıyacaktırlar? Çünkü Kur'an'da "**el-İnsan**"ı (Sırr-ı Âdem/Risalet Noktası) kabul etmeyenler kâfir olarak tanımlanıyorlar. Küfür "**el-İnsan**"a yani Âdem sırrına itiraz etmekten kaynaklanıyor. Kâfir, kelime anlamı olarak örten demektir. Yani Allah'ın insandan görüldüğü gerçeğini örten manasındadır.

"Ve iki denizi salan - biri tatlıdır, (suzluğu giderir) boldur ve diğeri tuzludur, acıdır - ve aralarında bir berzah ve hicr-i mahcur (aşılmaz engel) kılan 'HÜVE'dir." (53)

O'nu idrak etmek için zıt kutupları yaratan O'dur, HÜVE'dir. Buradaki hikmeti idrak terakkiye vesiledir.

Müspet ile menfiyi belirleyen HÜVE'dir. Müspet ile menfiyi karıştırmak yahut menfi olanı müspet gibi göstermek makbul tutulmaz.

"Ve sudan bir beşer halk eden ve HU'ya bir nesep ve akrabalık kılan 'HÜVE'dir. ve Rabbin kadîrdir (her şeye gücü yetendir)." (54)

Velâyetin devamda olduğunu ve manevi gönüllerin akraba olduğunu beyan buyuruyor. Çünkü HU'dan görünen gönüller birbirlerini tasdik ediyorlar. Akrabalık manevi yakınlık anlamındadır.

"De ki: "Ben HU'ya karşı sizden bir ücret değil, ancak, HU'nun Rabbine bir sebil tutmak dileyen kimseler olmanızı istiyorum." (57)

İlahi Mürşid'i ve manevi yolu beyan ediyor. HU noktası insanların Allah'a kul olmasını O'na yakınlaşmasını arzu etmektedir.

"Lâyemût olan 'el Hayy'a tevekkül eyle ve HU'yu hamd ile tesbih et. Ve HU'nun kullarının günahlarından haberdar olarak HU kâfîdir " (58)

Lâyemût: Allah yakınlık verdiği gönüllerin ve HÜVE'ye tâbi olanların ebedî olduğunu beyan ediyor. Çünkü onlar Hakk ile diridirler. Lâyemût, manevi, ruhî

olarak ebedi diri olanlardır. Ancak çok hususi olan velilerin cisim olarak da görünmeleri vakidir.

HU noktasının günahları da Hakka aittir. Çünkü halkın günah saydığı O makama göre günah olmayabilir. Filhakika onlar "**vücut günahından**" geçmiş kullardır. "**Lâ mevcude illâ Hu**" ya (Ondan başka mevcut yok) işaret de vardır.

"Semavatı ve arzı ve ikisi arasındakileri altı yevm içinde halk eyleyen sonra da arş üzre istiva eden 'er Rahman'dır. (öyleyse) haberdar olmak için HU'ya sor."
(59)

Altı yevm; *altı gün ve altı nur* anlamına gelmektedir. Allah'ımızın âlemleri hususi bir neşe içinde rahmeti ile yarattığı da beyan buyrulmaktadır. Ancak bunun meydana gelmesi bir an içindedir. Çünkü, "**ahiretin bir gününü dünyanın bin yılı gibidir,**" (Hacc 47) buyrulmuştur. Bunlardan haberdar olmak velâyet ile mümkündür.

"HÜVE dir ki, tezekkür etmek veya şükreylemek isteyenler için gece ile gündüzü birbirine halef kılmıştır." (62]

Bu ilâhî bir nizamdır; yani hayat içinde cümle acı

tatlı tecelliler birbirini takip eder. Bu ilâhî hususiyeti idra-
ke gelince şükredilir, yani hakikati idrak anlamındadır.

Şükür konusu: HÜVE'yi zikredenlerin hususi bir
noktaya tevessül ettiğini gösteriyor; çünkü HÜVE mane-
viyatı işaret eder. Her makamda Allah kuluna şükür veri-
yor. Hayrı ve şerri mecz edip bir bilen için velâyetten na-
sibedar olmak söz konusudur.

ŞUARÂ SÛRESİ

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Bu sure Allah'ın lütfettiği bütün peygamberlerde HÜVE'nin görüldüğünü ve insanların imanlarını inançlarını ve ruhi dünyalarını anlatır. Bunu da peygamberleri ile tatbikata koyduğu vurgulanmaktadır. Allah Peygamberleri ile manevi ve ruhi hususları açık anlatmaktadır.

"Tâ Sîn Mîm" (1)

Allah'ımızın '**et Tahir**', '**es Selim**', '**el Mümin**' isimlerine mazhar kıldığı ve bu esmanın cevher-i esrarına sahip olan Kalb-i Muhammed'e hitab-ı ilâhîsidir.

"Ve 'er Rahman'dan onlara bir "muhdes (ilham) zikir" gelmeye dursun illâ ki HU'dan yüz çevirirler" (5)

İnsanda bulunan bir haslet ki reaksiyon şeklinde zuhur ediyor bu; "**Allah ona verdi, bana niye vermedi**" düşüncesidir; yani hasettir. Manevi yetişmede de buna benzer düşünceler olabilir. O'nun duasını alayım da terakki edeyim demezler. Onda var bende niye yok derler. Maneviyatta nefsin bu mekrî hallerinden kurtulmak için mücahede şarttır.

Hz. Süreyya; "**Na-ümid ol ki görünsün sana didâr-ı kemâl** " buyuruyor. Yani 'onda var bende yok' düşüncesi yanlıştır. '**Ya Rabbi bana da ihsan et**' demelidir.

Peygamberimiz; "**Ben de sizin gibi ben-i Âdem'im**" buyuruyor. Ancak ondaki hususiyet "**Allah'ın o gönülde ilâhî sohbetinin olmasıdır**" O halde herkes Allah'ın bir parçası olduğunu kabul etmelidir.

Muhdes, muhaddesundan olanların aldığı ilhamdır. Yani Muhaddesun zümresinin HU'nun görünmesi olduğu buyruluyor. O halde ilham ve beyan alan '**İnsan**'a itiraz etmemek gerekir.

"Onlar yalanladılar, fakat onlara istihza (alay) ettikleri HU'nun haberleri (kesinlikle) gelecektir." (6)

HU noktasının size haber verdikleri mutlaka olacaktır. Velâyet aldığı ilhamda tereddüt etmez. Çünkü aldığı ilhamın Kur'an'da karşılığını görür. Velâyet, tatbikat iledir, zan ile değildir.

"Ve muhakkak ki Rabbin 'Hüve' elbette 'el Azîz'dir, 'er Rahîm'dir." (9)

Peygamberimizin **AZÎZ** ve **RAHÎM** olduğu vurgu-

lanıyor. Azîz'de azamet de var, izzet de var ve velâyeti işaret buyuruyor. "**Senin Rabbin**" buyrulmakla bu hasletlerin Peygamberimizde olduğu zikrediliyor. Önce Hz. Muhammed'e (s.a.v) işaret ediliyor sonraki ayetlerde diğer Peygamberlerde de HÜVE'nin fiiliyatı vurgulanıyor.

HZ.MUSA İLE FİRAVUN KISSASI

Ayetlerde Musa'dan da firavundan da konuşan Hakk'tır. Allah her ikisinden yaptığı anlatımında enfusî anlamda arzdan yani esfele safilinden çıkışı anlatmaktadır.

"(Firavun dedi ki)" Eğer benden başka bir ilâh ittihaz edersen seni hapsedilenlerden kılarım." (29)

"(Hz.Musa) "Velew ki sana bir "şey-i mübin" ile gelsem de mi?" dedi." (30)

"(Firavun)"Getir HU'yu, dedi, eğer sadıklardan isen..." (31)

"Şey-i Mübin" HÜVE'ye işarettir. Hz.Musa'nın gelişi bunu perçinlemektedir.

Firavun kendisinin tanrı olduğunu iddia ederken Hz.Musa "**Şey-i Mubin**" yani HÜVE ile gelsem de mi buyurdu. Şey-i Mübin herşeyden münezzeh olan ilâhî kud-

reti işaret etmektedir. Hz. Musa HÜVE sırrı ile geliyor ama firavun HU'yu Hz.Musa'dan başka olarak bekliyor. Firavun HU'yu madde olarak değerlendiriyor.

"Bunun üzerine (Musa) HU'nun asasını atıverdi de o "ejderhayı mübîn" oluverdi." (32)

"Ve HU'nun elini (koynundan) çıkardı, bakanlar için o bembeyaz (nur saçan) oluverdi." (33)

Bu mucizeler zaten Hz.Musa'nın **"Şey-i Mubin"** (HÜVE) olduğunu gösterdi. Yani Hz.Musa HÜVE'nin kendisinde görüldüğünü işaret etmiş oldu.

"(Firavun Hz.Musa için) "Sizleri arzınızdan HU'nun sihriyle çıkarmayı istiyor. Artık görüşünüzü bildirin" (35)

Kur'an'da **"Sizi arz-u semadan ancak bir sultan çıkarır,"** (Rahman 33) ayeti vardır. O halde arzdan çıkaracak olan HÜVE noktasıdır.

"(Firavun'un yardımcıları) "HU'yu ve HU'nun kardeşini alıkoy ve şehirlere de toplayıcılar gönder dediler." (36)

"Sana her alîm sihirbazı getirsinler."
(37)

"(Sihirbazlar) İplerini ve sopalarını attılar ve "Firavun'un izzeti için, elbette biz galipleriz," dediler. (44)

"Bunun üzerine Musa da HU'nun asasını attı. (bir de ne görsünler) O da (onların) uydurduklarını yutuyor." (45)

Musa'nın asası HÜVE'nin ilmini gösterir.

Firavunun tanrılık iddiası ile yaptığı ifadeler ve çıkışlar tamamen dünyevî düşünceler olarak kalmaktadır. Dünyevi tatbikatla ruhaniyete egemen olmaya çalışmaktadır. Buna karşılık Hz. Musa ruhani ilim ve bilgi ile hareket etmektedir. Ancak görülmektedir ki, dünyevî ilim ve tatbikat ilahî aleme ve maneviyata tâbidir.

"(Sihirbazlar)"Rabbil âlemine iman ettik, Musa ve Harun'un Rabbine" dediler," (47-48)

"(Firavun) Ben size izin vermeden HU'ya iman mı ettiniz, dedi. Muhakkak ki HU size sihri öğreten büyüğünüzdür. Artık yakında bileceksiniz. Ellerinizi ve ayak-

larınızı çapraz kesecek ve hepinizi çarmıha gereceğim." (49)

"Ve Musa'yı ve HU ile beraber olanların hepsini necata erdirdik." (65)

Firavun kendini tanrı gibi göstererek insanların imanına kendisi karar vermek hayalindedir. Bütün bu mucizelere rağmen firavun iman etmemektedir. O hâlâ olanları bir sihir olarak görmektedir. Firavun'un **"Muhakkak ki HU size sihri öğreten büyüğünüzdür."** sözü herşeyi olduğu gibi manevi tatbikatı da dünya anlayışı içinde değerlendirdiğini göstermektedir. Firavun sihirbazları cezalandırdı ama Hz. Musa'ya birşey yapamadı.

Hz. Musa ve O'nunla beraber olanlar da HU'dan kabul edilmektedir.

"Ve muhakkak ki Rabbin HÜVE elbette 'el Aziz'dir, 'er Rahim'dir." (68)

Peygamber'in asliyyet-i ilâhîyeden görüldüğünü göstermek için HÜVE zikredilmiştir. Muhakkak ki HÜVE hususiyede tutulmaktadır. Kur'an Hz. Musa'yı daima HÜVE/HU olarak zikretmektedir. Hz. Musa ikrarda ancak Firavun inkardadır. Bu kıssada HU'ya inanan veya inmayan ortaya çıkmaktadır. Hz. Musa'ya itiraz, HÜVE'ye itirazdır.

HZ.İBRAHİM

**"Beni yaratan bana hidayet eden
'HÜVE'dir." (78)**

"Beni yediren ve içiren HÜVE'dir." (79)

**"Ve hastalandığımda 'HÜVE' bana şifa
verir. Ve beni öldürecek sonra hayat ve-
recektir." (80/81)**

Hız. İbrahim'de HÜVE'yi tam bir kabulün ve teslimiyetin ifadesi vardır. Hız. İbrahim'in tam tevhidde olduğu anlaşılmaktadır. Bütün peygamber kıssalarında HÜVE'ye iman edenlerin kurtuluşa erdirildiği görölmektedir.

Bütün hayat HÜVE'ye aittir. Zahiri tatbikatın da uhrevi tatbikatın da HÜVE'ye ait olduğu zikredilmiştir.

**"Ve muhakkak ki Rabbin 'HÜVE' elbette
el Aziz'dir, er Rahim'dir." (104)**

Rab ismi HÜVE'yi işaret etmektedir. HÜVE Hız. İbrahim'e kendi neşesini vermiştir. HÜVE noktası el Azim, er Rahim noktasıdır.

HZ. NUH

"Rabbim, dedi (NUH) kavmim beni yalanladı," (117)

"Artık benimle onlar arasını aç ve beni ve benimle beraber müminlerden olanları kurtar." (118)

"Bunun üzerine HU'yu ve HU ile beraber olanları yüklü gemi içinde necata erdirdik" (119)

Âyetler Allah'ın Hz.Nuh'u bizzatihi tasdik ettiğini gösteriyor Allah'ın kabulü HU'yadır. Allah duayı hangi makamdan kabul ederse o geçerlidir. Allah Nuh'un ilticasını HÜVE'den kabul buyurmuştur.

"Ve muhakkak ki Rabbin 'Hüve' elbette el Aziz'dir, er Rahim'dir." (122)

Peygamberimizin Rabbinin yani asliyyet-i ilâhîyesinin HÜVE olduğu beyan edilmektedir.

HZ.HUD

"Muhakkak ki ben (HUD) sizlere bir Resûlü Emînim." (125)

"Artık Allah'a takva edin ve bana itaat edin. " (126)

"Ve HU'ya karşılık sizden bir ecir talep etmiyorum. Benim ecrim illâ Rabbil âlemîn'e aittir." (127)

"Artık 'HU'yu yalanladılar ve onları helâk eyledik. Muhakkak ki bunda bir ayet vardır. Ve onların çoğu müminler olmamışlardır." (139)

"Ve muhakkak ki Rabbin 'HÜVE' elbette 'el Azîz'dir 'er Rahim'dir." (140)

"Allah'a takva edin bana itaat edin," buyruluyor. Yani HÜVE'ye itaat söz konusudur. Bu sır risalette her zaman için geçerlidir. Allah HÜVE'nin tatbikat ismidir. Bu ayet HÜVE sırrını açıkça anlatmaktadır. Peygamberdeki tatbikat budur. HU'ya itiraz edenler helak olmuşlardır.

Yakınlık verdiği ilâhî gönüller için geçerli olan, **‘Allah'a takva et ve risalet noktasına itaat et’** düsturudur. Bu noktada lisanı dikkatli kullanmak gerekir. HÜVE noktası tatbikat lisanıdır. Bu makam hayır dua makamıdır.

HZ. SALİH

"Muhakkak ki ben (Hz.Salih) sizlere bir Resulü Eminim" (143)

"Artık Allah'a takva edin ve bana itaat edin." (144)

"Ve HU'ya karşılık sizden hiçbir ecir talep etmem. Muhakkak ki benim ecrim illâ Rabbil âlemin'e aittir." (145)

HZ. LUT

"Hani kardeşleri Lût onlara "takva etmez misiniz?" demişti." (161)

"Muhakkak ki ben sizlere bir Resûlü Eminim. (162)

"Artık Allah'a takva ve bana itaat edin." (163)

"Ve HU'ya karşılık sizlerden hiçbir ecir talep etmem. Benim ecrim ancak Rab-bil âlemine aittir." (164)

"Rabbim beni ve ailemi onların davranışlarından kurtar." (169)

"Artık 'HU'yu ve HU'nun ailesinin hepsini kurtardık." (170)

"Ve muhakkak ki Rabbin 'HÜVE' elbette 'el Azîz'dir, 'er Rahîm'dir." (175)

Hz.Lut kavmin ahlâksızlığından kurtulmak için HÜVE'ye iltica eder. Ve ilticası tatbikat bulur. Hz. Lut ve ona tabi olanlar selâmete erer.

HZ. ŞUAYB

"Muhakkak ki ben (Hz. Şuayb) sizlere bir Resûlü Emînim" (178)

"Artık Allah'a takva ve bana itaat edin" (179)

"Ve HU'ya karşılık hiçbir ecir talep etmem. Benim ecrim ancak Rabbil âlemîne aittir." (180)

"Artık 'HU'yu tekzib ettiler de onları ZİLLET günü azabı yakaladı. Muhakkak ki 'HU' azim bir günün azabı olmuştur." (189)

**"Ve muhakkak ki Rabbin 'Hüve' elbette
'el Aziz'dir, 'er Rahim'dir." (191)**

**"Ve muhakkak ki 'HU' Rabbil âleminin
tenezzül eylemesidir (192)**

Bütün peygamberler HÜVE'den ve el Azim ve er Rahim sırlarından görünmüşlerdir. HÜVE yakınlık verdiği göre mümessil noktayı beşer olarak görmemek gerekir. O makam tenzih makamıdır.

Allah tenezzül eyleyerek âlemlerde **‘İnsan’** olarak görüldüğünü beyan etmektedir. İnsan görünmesine rahmet ve kıymet verdiğini ifade etmektedir.

Bu ayet, HÜVE'nin Hz. Peygamberden tenezzülen açıldığını işaret etmektedir.

Hz. Süreyya'nın; **"Zat-ı Hakk sıfat-ı zatiyyet-i Cenab-ı Muhammediyye ile her an için tenezzülen meşhudiyyeti dilek buyurmuştur"** sözü malumdur.

Peygamber kıssalarındaki, **"(Senin) Rabbin 'HÜVE"** ayeti ile bütün peygamberlerin Deryayı Nuru Muhammed'den neşet ettiği anlaşılmaktadır. O'na tâbi olanlar da yani Hz. Muhammed'den (s.a.v) sonra Zamanın İmamları da bu sırdan hissementtir.

İlk günden beri HÜVE'den görünen peygamberler

ve veliler hiçbir dünyevî karşılık kabul etmemişlerdir. HÜVE'den görünen Hatmül Velâyet sırrını açan gönül de hiçbir dünyevî karşılık kabul etmeden ilahî hakikati anlatmaktadır.

"HU'yu Ruhül Emîn inzal etti" (193)

"Senin kalbin üzerine ki uyarıcılardan olasın diye" (194)

"Emin Ruh" ile Deryayı Nuru Muhammed'e işaret edilmiştir. Eğer o gönül noktasına itaat varsa o zaman ruh hen emin bir noktaya gelinecek demektir. Allah o gönlü ve onunla beraber olanları emin kılmıştır.

**"Ve muhakkak ki 'HU' evvelki kitaplar-
dadır." (196)**

Tekmil Peygamberlerin **"HU"** sırrından görünmüş olduğu tasdik edilmektedir. Kitap kelimesi ile işaret buyrulan el-İnsan noktasıdır

**"Benî İsrail ulemasının 'HU'yu bilmeleri
kendilerine bir ayet olmaz mı?" (197)**

Bu onların hasetlerini gösterir. Yahudiler Peygamberimizi bildikleri halde tanımadıklarını söylemişlerdir. Çünkü Peygamberimiz kendi içlerinden çıkmamıştır. Bu benlik ve hasettir ki, manevi yetişmeye manidir.

"Ve eğer 'HU'yu acemilerden bazılarına nazil eyleseydik" (198)

"HU'yu onlara kıraat eyleseydi HU'ya müminler olmazlardı." (199)

HU sırrını yakınlık verdiklerimize verdik ki onun anlatımı ile insanlar inansınlar ama HU sırrını ehil olmayan anlatırsa ona iman etmezler. Yani Zamanın İmamı'nı kabul edip etmeme durumuna işaret edilmiştir.

HU'yu anlatmak bir yetki makamıdır. Yani Allah'ın onu yetiştirmesi ve ona yetki vermesi ile. Peygamberler ve veliler ve de Zamanın İmamı bu konuda yetkilidir.

"Böylece HU'yu mücrimlerin kalplerine teslik eyledik de azab-ı elîmi görünceye kadar HU'ya iman etmezler" (201)

HU noktasına ancak başları sıkışınca iman edenleri işaret ediyor. Yani bir Mürşid'e giden, yetişme noktasındakiler de kastediliyor. Onlar başları sıkışınca HU'yu kabul ediyorlar. O halde HU'yu kabul ettirmek de Allah'a ait olmaktadır.

"HU'yu şeytanlar indirmedir. (Bu) onlara düşmez, zaten güçleri de yetmez." (210-211)

Bu ayet o gönlün şeytani bir ilham taşımadığını bildirmektedir. Çünkü ilâhi tatbikat HÜVE'ye aittir ve "**Zamanın İnsanı**" ile lütuf buyrulur.

"Muhakkak ki HÜVE 'es Semî'dir, 'el Alîm'dir" (220)

SONUÇ

Peygamberlerdeki tatbikat Allah'ın (HÜVE'nin) bir programı olduğunu göstermektedir. Hz. Muhammed (s.a.v) gelinceye kadar bu program aynen devam etti. Peygamberler HU'dan göründüler. Risalet noktasına itaat edin buyruldu.

Hz. Muhammed'den (s.a.v) sonra da Allah'ın her Zamanın İmamına uyun talimatı ile aynı tatbikat ve tertip devam etmiştir. Efendimize kadar nübüvvet aşikâr velâyet gizli iken Efendimizden sonra velâyet aşikâr nübüvvet gizli olmuştur. Zaten Kur'an'da; "**Sizleri İmam-larınızla davet edeceğim**" buyrulmaktadır.

O halde Zamanın İmamı'nın anlattığı programa uymak, velâyeti tasdik etmek mecburidir. Zahir ulemasının risalet ve ilâhî imamlık konusunda yetkisi olmadığı görülmektedir. **Müslümanlar için Zamanın İmamını şah-sen tanımasalar bile Allah'ın böyle bir tertibi vardır diye iman etmeleri "Zamanın İmamı'ndan" feyz almaya ve selâmete vesiledir.**

Şuara sûresinde Allah'ın programının tatbikatı peygamber kıssaları ile lütfediliyor. Peygamberler Allah'ın insanlara gönderdiği en güzel örneklerdir.

Peygamber kıssalarından anlaşıldığı gibi Allah peygambere itirazı kabul etmez. Allah anlayışı noktasında atlamalar olabilir, ancak Peygambere itiraz asla kabul edilmiyor. Buradaki ince nokta budur.

Hz. Muhammed (s.a.v) kendisinden sonra nasıl hareket edileceğini ve Allah'ın programının nasıl uygulanacağını çeşitli şekillerde anlatmıştır. Nitekim Kur'an'da buyruldu ki;

"Ve andolsun HU'yu, onların arasında öğüt alıp düşünsünler diye (çeşitli üsluplarla tekrar tekrar) açıkladık. Ama insanların çoğu kâfir olarak direndiler."

(Furkan 50)